

ZUURSTOF VOOR HET LAND

Een creatief en solidair België

REGERINGSVERKLARING
EN REGEERAKKOORD

Juli 2003

ZUURSTOF VOOR HET LAND

Een creatief en solidair België

REGERINGSVERKLARING
EN REGEERAKKOORD

JULI 2003

Inhoudstafel

Inleiding.....	7
Regeringsverklaring van Eerste Minister Guy Verhofstadt	11
Brussel, 14 juli 2003	
Regeerakkoord	19
Brussel, 12 juli 2003	
I. Tweehonderdduizend nieuwe banen	21
[1] De invoering van de werkbonus.....	21
[2] Een verdere daling van de lasten op arbeid voor de bedrijven	22
[3] Het aanmoedigen van buurt- en nabijheidsbanen.....	23
[4] Het invoeren van nieuwe maatregelen om de ouderen aan het werk te houden	23
[5] Het invoeren van nieuwe vormen van herinschakeling bij herstructurering	24
[6] Meer actieve begeleiding van werkzoekenden.....	24
[7] De aanmoediging van de sociale economie.....	25
[8] Het beter combineren van gezin en werk, de kwaliteit van de arbeid en het tijdsparen	25
II. Zuurstof voor kennis en ondernemen	27
[1] Nieuwe stimulansen voor onderzoek en ontwikkeling.....	27
[2] Gratis krediet voor nieuwe ondernemingen	27
[3] Vereenvoudigde procedures voor kleine en middelgrote bedrijven	28
[4] Een betere omgeving voor het zelfstandig ondernemen.....	29
[5] Performante telecommunicatiediensten	30
[6] De verdere liberalisering van de energiemarkten	30
[7] Een betere bescherming van de consumenten	31
[8] Een vernieuwd fiscaal beleid.....	32
[9] Meer eerlijke concurrentie	33

III.	Moderne overheidsbedrijven	35
[1]	NMBS	35
[2]	Belgacom	36
[3]	De Post	37
[4]	Belgocontrol	37
IV.	Een versterkte sociale zekerheid	39
[1]	De harmonisering van de statuten van arbeiders, bedienden en zelfstandigen	39
[2]	Betere en beter toegankelijke gezondheidszorgen	40
[3]	Strijd tegen de armoede en tegen sociale uitsluiting	43
[4]	Steun aan de gezinnen	44
[5]	Ondersteuning van personen met een handicap	44
[6]	Actieve senioren	45
[7]	Betere pensioenen	45
V.	Milieu, mobiliteit en duurzame ontwikkeling	47
[1]	De uitvoering van het Kyoto-protocol	47
[2]	Een vernieuwd globaal beleid inzake mobiliteit	50
[3]	Een verantwoord verbruik en een actieve ondersteuning ondersteuning van 's werelds biodiversiteit	52
[4]	Een beleid inzake dierenwelzijn	53
[5]	Een beleid van duurzame ontwikkeling	53
[6]	De ontwikkeling van een integraal productbeleid	54
[7]	De bescherming van de Noordzee	54
VI.	Leefbare wijken in leefbare steden	55
[1]	Het versterken van de contracten met de grote steden	55
[2]	Meer veiligheid en minder overlast	55
[3]	Strijd tegen armoede en uitsluiting	56
[4]	Betere huisvesting	56
VII.	Een grotere veiligheid voor de burger	59
[1]	Het ontwikkelen van een duurzaam preventiebeleid	60
[2]	Het verhogen van de inzetbaarheid van de politie	60
[3]	Het uitbreiden van de administratieve boetes	62
[4]	Een nauwere internationale samenwerking in strafzaken	62
[5]	Het invoeren van nieuwe instrumenten in de strijd strijd tegen het terrorisme	62
[6]	Het opvoeren van de strijd tegen de mensenhandel	63

[7]	De strijd tegen de financieel-economische delinquentie	63
[8]	De hervorming van de civiele veiligheid	64
[9]	De modernisering van de wetgeving op de bewakingsdiensten	64
VIII.	Een efficiënt gerecht	65
[1]	Het verbeteren van de positie van het slachtoffer	65
[2]	Het vergemakkelijken van de toegang tot de justitie	66
[3]	Het Themisplan voor een snelle rechtsbedeling	67
[4]	Een meer doelgericht straffenarsenaal	69
[5]	Een nieuw jeugdrecht	69
[6]	De uitbreiding van de gevangenis- en beveiligingscapaciteit	71
IX.	Beter bestuur	73
[1]	Een moderne federale administratie	73
[2]	Minder paperassen	75
[3]	Het opzetten van een nieuw bureau voor ethiek en administratieve deontologie	77
[4]	Meer burger- en participatiedemocratie	77
[5]	De verdere uitbouw van de federale staat	78
X.	Een verdraagzame samenleving	81
[1]	De inburgering bevorderen, de emancipatie stimuleren	81
[2]	Het verbeteren van het onthaal van de pas aangekomenen	81
[3]	De strijd tegen racisme en etnische discriminatie	82
[4]	De strijd tegen discriminaties inzake werk	83
[5]	Een humaan en realistisch asielbeleid	83
[6]	De organisatie van de islam	84
XI.	Een hecht Europa	85
XII.	Een rechtvaardiger wereld	91
XIII.	Een open benadering van diepmenselijke vraagstukken	97
XIV.	Het financieel kader 2004-2007	99

De leden van de Federale Regering 101

Trefwoorden 105

Foto: Olivier Pollet

ACHTERSTE RIJ VAN LINKS NAAR RECHTS:

Marie Arena, Frank Vandembroucke, Marc Verwilghen, Sabine Laruelle, André Flahaut, Didier Reynders, Rudy Demotte en Bert Anciaux.

EERSTE RIJ VAN LINKS NAAR RECHTS:

Fientje Moerman, Patrick Dewael, Louis Michel, Guy Verhofstadt, Laurette Onkelinx, Johan Vande Lanotte en Freya Van den Bossche.

Inleiding

België is de voorbije vier jaar nieuwe wegen opgegaan. Vernieuwingen en veranderingen hebben ons land ingrijpend veranderd. Mede daardoor hebben we de voorbije twee jaar de langdurige internationale conjunctuurvertraging beter doorstaan dan onze buurlanden.

Maar het werk is niet af. We mogen allerminst op onze lauweren rusten. De uitdagingen blijven kolossaal. Er is de hoge werkloosheid die ons dwingt de werkgelegenheid boven aan de agenda te plaatsen. Met op termijn één doel voor ogen: volledige tewerkstelling met volwaardige jobs. Het hebben van een baan maakt het immers aan elk van onze burgers mogelijk een waardig leven te leiden en vormt de beste bescherming tegen armoede, uitsluiting en bestaansonzekerheid.

Nieuwe banen zijn ook noodzakelijk om de kosten van de vergrijzing van onze bevolking op te vangen zowel in de pensioenen als in de gezondheidszorg.

Een beleid dat krampachtig vasthoudt aan het verleden is geen optie. Zich laten verlammen door angst voor de toekomst is dat evenmin. Er is integendeel nood aan een offensieve strategie, een nieuwe golf van hervormingen en veranderingen en een mobilisering van alle dynamische krachten van de samenleving.

Dat is des te meer het geval omdat er vandaag in West-Europa een reëel gevaar op deflatie bestaat. De nieuwe regering wil daarom met nieuwe middelen en stimulansen het economisch herstel op gang trekken. We moeten daarbij zo snel mogelijk de overgang naar een kennissamenleving voortzetten, zeker wanneer we onze welvaart willen handhaven in een uitgebreide Europese Unie en een geglobaliseerde wereld. Kennis is overigens onze voornaamste grondstof.

Financieel zullen we daarbij een zorgzame koers varen zonder evenwel de economie te verstikken. Concreet betekent dit dat we net zoals de voorbije drie jaar geen nieuwe begrotingstekorten zullen optekenen. Geleidelijk aan willen we opnieuw een overschot creëren als buffer voor de kosten van de vergrijzing. Op die manier zal de schuld verder dalen en worden naar de toekomst toe gezonde overheidsfinanciën gegarandeerd, zonder dat vandaag de nog schaarse zuurstof uit de economie wordt weggezogen.

Naast de sociaal-economische uitdagingen – het herstel van de economische groei, de creatie van tienduizenden nieuwe banen en de opvang van de kosten van de vergrijzing – zal in de nieuwe legislatuur verder werk worden gemaakt van de versterking van de sociale zekerheid, van betere en beter toegankelijke gezondheidszorgen, van een doelmatig openbaar bestuur en van een stimulerend beleid van duurzame ontwikkeling.

Van al deze prioriteiten is die inzake de sociale zekerheid uiteraard fundamenteel. Zij zal, in deze legislatuur, versterkt worden, omdat het haar eerste ambitie blijft de solidariteit te verzekeren en een zekerheid van bestaan aan eenieder.

Andere prioriteiten zijn een meer doelgerichte aanpak van de criminaliteit, meer verkeersveiligheid, een betere mobiliteit, de opbouw van een verdraagzame multiculturele samenleving en een actief buitenlands beleid.

Bij dit alles wordt de nieuwe regering gedreven door de overtuiging dat de moderne samenleving van de eenentwintigste eeuw, een maatschappij is van mondige en geschoolde mensen. Het is de taak van de overheid iedereen maximale kansen op ontplooiing te geven.

Van regeerders wordt verwacht dat ze zonder taboes of ideologische verstarring de problemen aanpakken en de toekomst voorbereiden, met visie, met originele ideeën, bewogen door solidariteit en het algemeen belang, en in permanent overleg. Een moderne overheid ondersteunt, plant en communiceert, veeleer dan dat ze dirigeert. De relatie burger-bestuur is er één van wisselwerking, en steeds minder een kwestie van betutteling en bevel.

Regeren gebeurt niet alleen meer bij wet en budget, maar steeds meer via het detecteren van concrete problemen en het uitwerken van gepaste remedies met alle instrumenten die men ter beschikking heeft.

Regeren gebeurt in een overgeïnformeerde maatschappij, in open debat, met doorzichtige overheidsstructuren, na maximaal overleg met alle betrokkenen, in een fijnmazig netwerk van gelaagde besturen waarin finaal het primaat van de politiek geldt als verschillen van meningen tot blokkeringen dreigen te leiden.

Regeren vereist steeds meer een synthese van economische politiek, sociaal beleid en ecologische gevoeligheid en steeds minder het onderstrepen van hun ogenschijnlijke onverzoenbaarheid. In de kennismaatschappij van morgen is die synthese zelfs onontbeerlijk.

Regeren naar de minstbedeelden en de kansarmen toe stopt niet bij een uitkering of het verzekeren van hun opvang, maar vereist steeds meer en meer een beleid van herinschakeling en zelfredzaamheid. Die zijn trouwens ook essentieel voor het gevoel van eigenwaarde waar iedere mens nood aan heeft.

Die moderne aanpak willen we gestalte geven in dit regeerakkoord. Het is uitgetekend als een project voor een creatieve en solidaire samenleving. Want de nadruk die we leggen op creativiteit en mondigheid betekent geenszins dat we de armen, zieken en zwakkeren, zij die pech hebben gehad aan de zelfkant van de moderne samenleving willen laten verder leven. Integendeel, de moderniteit van de samenleving van de 21ste eeuw zal maar verwezenlijkt zijn op de dag dat alle minstbedeelden een volwaardig bestaan zal verzekerd zijn en zij volop zullen kunnen delen in de kwaliteit van het leven.

Regeringsverklaring van Eerste Minister Guy Verhofstadt

Brussel, 14 juli 2003

Mijnheer de voorzitter,
Waarde collega's,

Op 18 mei heeft de kiezer duidelijke taal gesproken. Op 18 mei heeft de kiezer aan liberalen, socialisten en Spirit samen bijna twee derden van de zetels toegewezen. Zonder twijfel heeft de kiezer een paarse regering gewild. Vandaag, minder dan twee maanden later, kom ik U dit paars project voorstellen.

Paars wil niet lijdzaam de conjunctuur ondergaan. De tijden zijn moeilijk, ongetwijfeld. Voor het derde opeenvolgende jaar is de economische groei zwak, in heel West-Europa. Het beloofde herstel, al tweemaal aangekondigd door alle internationale instellingen, blijft uit.

Voor het eerst in zeventig jaar is er weer vrees voor deflatie.

In dergelijke moeilijke omstandigheden kan een regering twee dingen doen. Zij kan de toestand verlamd aanstaren, zich verschuilen achter budgettair onvermogen en passief afwachten, hopen op betere tijden. Of zij kan de hand aan de ploeg slaan, hervormen, veranderen, initiatieven nemen en ingrepen plannen die het herstel uitlokken of het in ieder geval bevorderen.

Deze regering, collega's, kiest resoluut voor de tweede weg. Zij wil strijdlustig, geëngageerd, realistisch regeren. De internationale conjunctuur hebben we niet in de hand. Maar we hebben wel de marge om ze te versterken of om ze te verzachten.

Moeilijke tijden moeten we gebruiken als hefboom, als springplank. Om zuurstof te geven, om zekerheid te verschaffen.

Een laagconjunctuur is geen fataliteit, maar een uitdaging.

Regeringsverklaring: krachtlijnen van het regeerakkoord die door de Eerste Minister in de Kamer van Volksvertegenwoordigers worden voorgesteld. Na het debat in plenaire zitting, dat volgt op de regeringsverklaring, wordt in de Kamer een vertrouwensstemming gehouden om het regeerakkoord te kunnen uitvoeren.

Die uitdaging wil deze paarse regering aangaan. Het is een uitdaging die niet zozeer strijd of verbeelding vraagt, dan wel moed, de moed om oude en stiele tegenstellingen te overbruggen en te bannen, tegenstellingen die ons land al veel te lang in hun wurggreep houden, tegenstellingen die vooral verhinderen dat België definitief het pad van de vernieuwing opgaat.

Vandaag stellen we u een akkoord voor met tal van hervormingen en veranderingen die al veel te lang onbespreekbaar waren. De vorige regering verliet al enkele oude loopgraven. In ethische kwesties bijvoorbeeld. In ons buitenlands beleid. Op sociaal-economisch vlak ook met de oprichting van het Zilverfonds en de invoering van de maximumfactuur.

Met deze paarse coalitie gaan we echter een stap verder.

Met dit akkoord doorbreken liberalen en socialisten tal van taboes, tal van hardnekkige vooroordelen die even zovele hinderpalen waren voor de maatschappelijke ontwikkeling van ons land.

De sterke punten van beide formaties werden omgesmeed tot één vooruitstrevend sociaal-economisch programma, een programma dat nieuwe oplossingen aandraagt voor vraagstukken die al veel te lang aanslepen.

Ik zal niet ontkennen dat juist de laagconjunctuur, het gebrek aan ruime financiële middelen ons tot die keuze heeft genoodzaakt.

Hoe dan ook, goede regeringen vorm je niet door elkaar vliegen af te vangen. Goede regeringen vorm je door elkaars inzichten te versterken en één gemeenschappelijke aanpak op de rails te zetten.

Ik wil drie markante voorbeelden geven om die nieuwe paarse aanpak te illustreren.

De strijd tegen de werkloosheid. Van liberale zijde werd een werkloze al gauw bekeken als een profiteur voor wie enkel strenge controles goed genoeg waren. En van socialistische kant ging men er vanuit dat alle werklozen actief werk zochten en dat er geen enkel misbruik bestond. Vandaag maken we een einde aan deze karikatuur.

Langdurig werkzoekenden verdienen in de eerste plaats intens geholpen te worden om werk te vinden. Ze dienen vooral geholpen te worden als de zoektocht moeizaam verloopt.

Maar omgekeerd kan het dan ook niet langer dat geld wordt verspild aan diegenen waarvan duidelijk is dat ze helemaal geen zin hebben om aan de slag te gaan.

Een nieuw stelsel zal worden ingevoerd. De ouderwetse stempelcontrole wordt afgeschaft, het beruchte artikel 80 tijdelijk opgeschort. En in de plaats komt van bij de aanvang een individuele begeleiding van de werkloze, het uitstippelen van een aangepast traject naar werk, een traject dat ook nauwgezet zal dienen gevolgd indien hij zijn recht op een uitkering wil behouden.

Een volwaardig statuut voor het zelfstandig ondernemen. Het is mijn tweede voorbeeld om de nieuwe, paarse benadering te illustreren.

Lange tijd vonden sommigen dat zelfstandigen maar op hun eigen spaargeld moesten teren om hun sociale bescherming te verzekeren. Anderen vonden dan weer dat zelfstandigen een evenwaardig statuut als dat van werknemers moesten krijgen, maar het mocht de zelfstandigen geen frank, geen euro-centiem kosten. Vandaag, in dit regeerakkoord, maken we een einde aan deze stellingenoorlog.

In de éénnentwintigste eeuw heeft iedereen recht op gelijkwaardige sociale bescherming. Het is niet meer van onze tijd om mensen in de kou te laten staan. Zelfstandige ondernemers zullen samen, solidair een volwaardig pensioen opbouwen, de kleine risico's in de gezondheidszorgen zullen ook voor de zelfstandigen in de verplichte ziekteverzekering worden opgenomen, en hun verzekering inzake invaliditeit en arbeidsongeschiktheid zal versterkt worden. De staat zal daartoe een belangrijke bijdrage leveren. Maar ook van de zelfstandige ondernemer zelf zal een grotere inspanning worden gevraagd. Een gratis maaltijd bestaat niet.

Mijn derde voorbeeld van de nieuwe, paarse aanpak ligt op het terrein van wat in België decennialang stiefmoederlijk werd behandeld: het leefmilieu. Sommigen dachten dit vraagstuk aan te pakken via meer staat, meer belastingen en een massa pietluttige reglementeringen. Anderen vonden dat groene denken eigenlijk maar een voorbijgaande mode, een plots opduikende koorts, waarvan de maatschappij wel vanzelf zou verlost geraken.

Paars breekt met deze simplismen. Voor het eerst ontwikkelt een regeerakkoord een totaalvisie op de belangrijkste ecologische uitdagingen van deze tijd: mobiliteit, biodiversiteit, Kyoto vanzelfsprekend.

Dat is, mijnheer de voorzitter, waarde collega's, waar paars voor staat. Het beste van socialisten en liberalen samensmelten. De sterkste punten in beider recepten samenbrengen. Om de weg te openen voor nieuwe oplossingen voor de toekomst en zo op korte termijn ook de laagconjunctuur te bestrijden.

Met die ingesteldheid hebben we dit regeerakkoord geschreven. Ik wil er hier de voornaamste punten van aanhalen. Maar ik kan daarbij onmogelijk volledig zijn. Zeventig bladzijden citeren is een onbegonnen taak.

Werk, tweehonderdduizend mensen extra aan het werk, in totaal vier miljoen vierhonderdduizend banen, dat is het centrale punt van dit akkoord.

Ik hoor nu al sommigen brommen: dat halen ze nooit. Ik antwoord daarop: laten we niet beginnen zeuren, laten we er integendeel volop voor gaan. Wie zich geen klaar en duidelijk objectief voor ogen houdt, kan ook geen resultaten binnenhalen. En wie geen ambitie koestert, blijft stilstaan.

Nieuwe jobs zijn in ieder geval levensnoodzakelijk. Banen zijn de beste sociale bescherming in een samenleving. Banen zijn de bron van elke welvaart. Nieuwe banen zijn ook noodzakelijk, om de stijgende kosten van de vergrijzing op te vangen.

Extra jobs creëren, kunnen we echter niet alleen. De politiek schept geen banen. Bedrijven, zelfstandige ondernemers doen dat. Vandaar dat we in september met de sociale partners een geheel van afspraken willen maken rond een nieuwe, gedurfde aanpak. Van regeringszijde willen we daarbij een reeks nieuwe initiatieven op tafel leggen.

In de eerste plaats, de "werkbonus", een nieuw instrument tegen de werkloosheidsval. Het gaat om een toeslag bij de lonen van de laaggeschoolden die in totaal meer dan 700 miljoen euro per jaar zal bedragen en waardoor de laaggeschoolden netto eindelijk meer zullen verdienen dan werklozen.

Daarbij leggen we voor het verlagen van de sociale lasten van de ondernemingen opnieuw 800 miljoen euro of tweehonderd miljard oude BEF per jaar op tafel waarvoor we in ruil inspanningen op het vlak van werk, vorming en opleiding vragen.

Samen met de belastingsverlaging betekent dit dat we tegen het einde van de legislatuur meer dan vier miljard euro op jaarbasis in de economie zullen pompen.

We gaan ook voorstellen de dienstencheques drastisch te hervormen met als doel duizenden zogenaamde buurtjobs te creëren.

En we zullen ook tal van maatregelen uittekenen om jongeren sneller aan het werk te helpen en ouderen langer aan het werk te houden. Op termijn willen we "tijdsparen" mogelijk maken, een radicaal, zelfs revolutionair idee in de zoektocht naar een betere combinatie van gezin en werk.

En tenslotte, zoals al gezegd, hervormen we de begeleiding van de werklozen.

Alles bij elkaar is het een ambitieus programma dat we aan de werkgelegenheidsconferentie zullen voorleggen. Het is een programma dat cruciaal is voor de toekomst van ons land. Wie straks op de rem gaat staan bij de uitvoering van dit programma, neemt in ieder geval een zware verantwoordelijkheid op zich.

Tewerkstelling creëer je natuurlijk niet alleen door afspraken te maken op een conferentie. Er is ook nood aan nieuwe economische impulsen. Zo voeren we het gratis krediet in voor startende ondernemingen, stimuleren we de terugkeer en investering aan van spaargeld in de eigen economie, snoeien we stevig in de administratieve rompslomp voor handel en bedrijven, willen we kennisjobs aantrekkelijker maken door aan de conferentie voor te stellen de werkgeversbijdragen geheel of ten dele te plafonneren en geven we financieel zuurstof aan de NMBS, de Post en andere publieke ondernemingen.

Onze burgers verlangen in deze moeilijke tijden ook zekerheid op tal van andere terreinen. Ze willen dat we garant staan voor kwalitatief hoogstaande gezondheidszorgen. Dat we strijden voor meer veiligheid. Dat we hun verzekeren tegen armoede en bestaansonzekerheid.

De nieuwe coalitie wil werk maken van die bekommernissen.

In de sociale zekerheid en de gezondheidszorgen zijn de uitdagingen groot. De vergrijzing zorgt voor oplopende kosten. Voor de laagste uitkeringen zullen opnieuw inspanningen worden gedaan onder meer door voor sommige een band te creëren met de welvaart. En in de gezondheidszorgen aanvaardt de regering, ook in deze budgettaire moeilijke tijden, een jaarlijkse reële groei van 4,5% in de ziekteverzekering. Zo kunnen alle mensen blijven delen in vooruitgang van de medische wetenschap. En zo verzekeren we het behoud van één van de beste systemen van gezondheidszorg in de wereld.

Stijgende kosten dwingen ons echter ook tot een zuiniger beheer. Ook dat probleem gaat de regering niet uit de weg.

Het akkoord bevat niet minder dan veertien concrete maatregelen die alle tot doel hebben de kosten te beheersen.

Daarmee doen we precies wat de mensen verlangen. Gezondheid is belangrijk en mag dus geld kosten. Maar gezondheid is ook te belangrijk om met geld te morsen.

Voortbouwend op het beleid van de vorige coalitie zal de nieuwe regering strijden tegen de criminaliteit en ijveren voor een betere justitie. Met de slachtoffers zal meer rekening worden gehouden. Een gedetailleerd plan tegen de gerechtelijke achterstand

en voor de modernisering van justitie, het Themisplan, zal worden uitgevoerd. De toegang tot justitie zal worden verbreed. Het jeugdrecht zal worden hervormd. De wet Lejeune zal worden aangepast. Voor Brussel zal een structurele oplossing worden uitgewerkt. En er zullen meer politiemannen in de straat worden gebracht. Tenslotte plannen we een reeks concrete maatregelen om de overbevolking in de gevangenen aan te pakken.

De regering zal in de komende vier jaar ook veel aandacht besteden aan de samenlevingsproblemen in ons land. Wij willen de geest van openheid en wederzijds respect in de interculturele relaties versterken. Het racisme en het antisemitisme, evenals de discriminatie van migranten bij het zoeken naar een job zullen systematisch worden tegengegaan. Het familierecht zal worden aangepast aan de moderne ontwikkelingen.

Ik zei daarnet reeds dat het onmogelijk is om volledig te zijn.

Wel wil ik nog even focussen op drie elementen die essentieel zijn voor het welslagen van het paars project: het financieel en budgettair kader, de communautaire dialoog en de internationale dimensie van ons beleid, waarover de laatste weken zoveel inkt is gevloeid.

Ten eerste het financieel en begrotingskader voor de komende vier jaar. Wie zes weken onderhandelt, komt automatisch in de verleiding om alle knelpunten op te lossen met meer geld. Dat is niet gebeurd.

We gaan voor een begroting in evenwicht en voor nieuwe overschotten aan het eind van de legislatuur. We blijven budgettair voorzichtig, zonder evenwel de zuurstof uit onze economie te halen of de zwaksten het gelag te laten betalen. Deze regering zal niet aan budgettaire zelfkastijding doen. Maar op haar zuinigheid zal iedereen haar mogen afrekenen.

Ten tweede is er het communautaire. Zoals steeds staan de perscommentaren bol van zogenaamde kaakslagen, nederlagen en vernederingen. Wij kiezen opnieuw voor de nuchtere aanpak.

Voor de dialoog van de gemeenschappen, waar op een rationele en volwassen wijze onderhandeld wordt, zonder provocaties, zonder zelfkastijding. Tijdens de vorige legislatuur zijn we met die positieve aanpak ver geraakt. Het zal ditmaal niet anders zijn.

Ten derde is er de internationale positie van ons land die de voorbije weken mij net zoals u heeft bezig gehouden. De nieuwe regering heeft onmiddellijk haar verantwoordelijkheid opgenomen. Zij heeft een ontwerp klaar dat stoelt op de wetgeving van de ons omringende landen en waarbij zonder aan de essentie te raken elk misbruik

van ons rechtssysteem onmogelijk wordt gemaakt. Ik zou u willen vragen dit ontwerp snel te willen behandelen.

Zulks betekent evenwel geenszins dat de regering wil hervallen in een buitenlands beleid dat opnieuw zo grijs kleurt als een muis. We gaan door met een beleid dat zijn nek uitsteekt, dat ethisch en geëngageerd is, dat niet onverschillig staat tegenover de humanitaire tragedies in de wereld, en dat voor Europa en de derde wereld steeds het beste betracht.

Ziedaar de grote krachtlijnen van ons project. Ongetwijfeld zal de oppositie morgen lijstjes opstellen van alles waar we het niet over eens zijn. Die lijstjes zullen, ontdaan van de gebruikelijke overdrijvingen, zelfs voor een stuk correct zijn. Maar ze zullen nooit zo indrukwekkend zijn als de lijst van datgene waarover de vier partners en de vijf partijen, PS, MR, SPa, Spirit en VLD het eens zijn geworden. En vooral zullen ze niet afdingen op het feit dat de twee grootste politieke families van het land, op vele punten een merkwaardige, een mega doorbraak hebben bereikt.

De paarse coalitie wil er voor zorgen dat België een land blijft waar het goed is om leven. Daartoe is een regering nodig die niet pessimistisch is, maar realistisch.

Niet gelaten, maar strijdlustig.

Niet apathisch, maar geëngageerd.

Deze nieuwe equipe, van jonge en ervaren mensen, is vast van plan niet bij de pakken te blijven zitten.

Ik doe dan ook hier, van op deze tribune en op basis van dit regeerakkoord, een oproep aan alle mensen in dit land, en aan de bedrijfsleiders in het bijzonder, om mee verantwoordelijkheid op te nemen.

Sluit U niet op in fatalisme.

Laat U niet verlammen door pessimisme.

Een betere toekomst dwing je voor een stuk zelf af.

Vertrouwen creëer je zelf.

Deze regering gelooft in de toekomst.

Deze regering zal investeren in de toekomst.

Dat is ons engagement.

Daarvoor vragen wij uw vertrouwen, uw instemming en uw volle medewerking.

REGEERAKKOORD

BRUSSEL, 12 JULI 2003

Regeerakkoord: akkoord onderhandeld onder leiding van de formateur (doorgaans de toekomstige Eerste Minister), op basis van de programma's van de coalitiepartijen met het oog op de vorming van een regering. Dit akkoord is de basis van de samenwerking tussen de verschillende partners gedurende de volgende legislatuur.

I. Tweehonderdduizend nieuwe banen

Eind vorig jaar waren er 4.200.000 mensen aan het werk in België. Onze ambitie is dat dat er na afloop van deze legislatuur 4.400.000 moeten worden, waardoor de **activiteitsgraad tot boven 65 procent** zal uitstijgen. Die nieuwe banen zijn absoluut noodzakelijk. Nieuwe werkgelegenheid is immers het beste wapen tegen sociale uitsluiting, armoede en bestaansonzekerheid. Meer mensen aan het werk, schept ook een bredere financiële basis om de toenemende kosten van de vergrijzing te dragen.

Om die tweehonderdduizend nieuwe banen te creëren, hoopt de regering op een mobilisatie van alle dynamische krachten in de samenleving. Daartoe zal ze in september samen met de **sociale partners** een **werkgelegenheidsconferentie** organiseren, waarop ook alle regionale en gemeenschapsoverheden zullen worden uitgenodigd. Samen zal worden nagegaan welke afspraken op het vlak van vorming, opleiding en arbeidscreatie kunnen worden gemaakt om de doelstelling van tweehonderdduizend nieuwe banen waar te maken.

Van haar kant zal de federale regering een aantal **nieuwe acties** op tafel leggen:

[1] De invoering van de werkbonus

Werken moet lonen. Zeker voor de laaggeschoolden moet het aantrekkelijker worden een baan aan te nemen in plaats van in de werkloosheid te blijven. De voorbije jaren werden wel **een aantal stelsels** ingevoerd om hieraan tegemoet te komen. De persoonlijke sociale bijdragen voor lage inkomens bijvoorbeeld werden verminderd. Voor onvrijwillig deeltijdse werknemers bestaat er een inkomensgarantie-uitkering. Ook in de fiscaliteit werd onlangs een belastingkrediet ingevoerd waarbij aan lagere arbeidsinkomens een supplement op jaarbasis werd toegekend. De combinatie van al deze maatregelen kan wel nadelige effecten creëren, en kan een werkloosheidsval vormen. Immers, bij een grotere inspanning gaan de voordelen van deze maatregelen snel grotendeels verloren.

Daarom is het de intentie van de regering de middelen die aan al deze maatregelen worden besteed te integreren in **één nieuw stelsel** de "werkbonus". De werkbonus creëert een financieel voordeel voor de lage inkomens boven op het normaal netto-uurloon. Zo ontvangt iemand die werkt aan een laag loon meer dan iemand die in

de werkloosheid blijft. De werkbonus zal slechts geleidelijk uitdoven naarmate het arbeidsinkomen stijgt. Op die manier blijft de stimulans aanwezig om meer te werken of beter betaald werk te zoeken.

Voorgesteld zal worden om de werkbonus geleidelijk aan in te voeren vanaf 1 januari 2004 en op kruissnelheid te brengen in 2006.

Naast de invoering van de werkbonus zal ook de **inkomensgarantie-uitkering voor deeltijds werkenden** aangepast worden zodat ook hierdoor meer werken zal leiden tot een toename van het inkomen. De werkbonus en de inkomensgarantie-uitkering samen zullen, voor de laagste inkomens, dan het belastingvoordeel voor werklozen compenseren.

De **zelfstandigen en de meewerkende echtgenoten** met een laag inkomen zullen worden gestimuleerd door het belastingkrediet dat zoals voorzien zal worden opgetrokken.

[2] Een verdere daling van de lasten op arbeid voor de bedrijven

Teneinde het scheppen van banen in 2004 een extra impuls te geven zal de regering op de werkgelegenheidsconferentie een nieuwe verlaging van de lasten op de arbeid voorstellen. Doel is om door een vermindering van de sociale bijdragen de kost van een aantal specifieke banen sterk te doen dalen. De globale omvang van de daling zal oplopen tot **800 miljoen euro** op jaarbasis. In ruil voor deze belangrijke bijdrage vraagt de federale regering concrete inspanningen van de sociale partners op het vlak van werk en vorming.

De verlaging zal specifiek gericht zijn op **vijf doelgroepen** waar het grootste potentieel aan bijkomende tewerkstelling zit, meer bepaald (1) de laaggeschoolden die de grootste categorie onder de werklozen vormen, ook onder de jongeren (2) de deeltijdse banen die het makkelijker maken gezin en werk te combineren, (3) de kennisjobs zoals ingenieurs en wetenschappers, (4) de ouderen die aan de slag willen blijven en (5) de tewerkstelling in de non-profitsector;

Om nieuwe jobs voor **laaggeschoolden** te creëren, zal worden voorgesteld de structurele verlaging van de werkgeversbijdragen voor arbeidsinkomens beneden 1.735 euro per maand uit te breiden tot arbeidsinkomens beneden de tweeduizend euro.

Om het scheppen van **deeltijdse banen** voor mensen die dat wensen te stimuleren en zonder evenwel te vervallen in het scheppen van preciaire arbeid, zal worden

onderzocht hoe perverse effecten van de huidige structurele lastenverlaging kunnen opgevangen worden. Daarbij zal bekeken worden in welke mate en in welke gevallen de regel die de lastendaling beperkt tot een minimumpercentage van een voltijdse prestatie op kwartaalbasis kan versoepeld worden.

Om nieuwe **kennisjobs** te creëren, zal worden voorgesteld de creatieve en hooggeschoolde arbeid, zoals die van jonge ingenieurs, wetenschappers, informatica-experten en andere hooggekwalificeerde kenniswerkers weer betaalbaar te maken. Aan de rondetafel zal daartoe gevraagd worden een zekere plafonnering van de sociale werkgeversbijdragen in te voeren. Door de plafonnering verdwijnt ook een belangrijke drijfveer die onder meer leidt tot schijnzelfstandigen.

Om de tewerkstelling van **oudere werknemers** verder aan te moedigen zal worden voorgesteld om de structurele lastenverlaging voor 57-plussers uit te breiden tot alle 55-plussers. Voor 58-plussers zal de lastenverlaging worden opgetrokken tot vierduizend euro per jaar.

Om de aanwerving van, onder meer, bijkomend verplegend en verzorgend personeel mogelijk te maken, zal een eerste stap worden gezet teneinde de hoogte van de lastenverlaging in de non-profitsector geleidelijk aan gelijk te stellen met de privé-sector.

[3] Het aanmoedigen van buurt- en nabijheidsbanen

De regering zal op de werkgelegenheidsconferentie een voorstel neerleggen met het doel vijftigduizend "buurt- en nabijheidsbanen" te creëren. Daartoe zal het stelsel van de **dienstencheques** worden versterkt. Daarbij zal bijzondere aandacht worden besteed aan het doorstromen van de vele duizenden werkzoekenden die thans onder het PWA-stelsel vallen. Bovendien laat de uitbreiding van de dienstencheques toe dat vele gezinnen langs een legale weg beroep kunnen doen op huishoudelijke en andere hulp. Dat zal vooral gezinnen van tweeverdieners ook toelaten werk, ontspanning, opvoeding van de kinderen of opvang van oudere familieleden beter op elkaar af te stemmen.

[4] Het invoeren van nieuwe maatregelen om de ouderen aan het werk te houden

Naast de voorziene verhoging van de structurele lastenverlaging voor respectievelijk 55 en 58-plussers zullen **nieuwe ingrepen** aan de rondetafel worden voorgesteld die tot doel hebben de vervroegde uittreding van oudere werknemers af te remmen. Deze voorstellen omvatten maatregelen die rekening houdend met de geldende CAO's de zogenaamde Canada dry's ontmoedigen, maatregelen om vervroegde pensionering

te ontmoedigen, de toegelaten arbeid van nieuwe vervroegde gepensioneerden af te remmen of onmogelijk te maken en de plafonds van toegelaten arbeid van zij die de wettelijke pensioenleeftijd hebben bereikt verder te versoepelen of definitief af te schaffen. Deze maatregelen gelden zowel voor werknemers als voor zelfstandigen rekening houdend met de specificiteit van hun statuut.

[5] Het invoeren van nieuwe vormen van herinschakeling bij herstructurering

De regering wil op de rondetafel aan de sociale partners een **actieve politiek van herinschakeling** voorstellen ten voordele van voornamelijk oudere werknemers die door herstructureringen worden getroffen. Zo zal het collectief ontslaan van oudere werknemers voortaan maar kunnen geschieden nadat eerst de beschikbare arbeid maximaal herverdeeld werd over alle werknemers, in de eerste plaats alle vijftigplussers door een beroep te doen op de 4/5de regeling. Ook zullen de geldende lastenverlagingen voor alle 55-plussers in geval van herstructurering van het bedrijf worden versterkt indien zij aan de slag gaan bij een nieuwe werkgever.

Ook in geval van herstructurering van de openbare sector, zal de overheid een actief herinschakelingsbeleid voeren. De overheden en bemiddelingsdiensten zouden namelijk **mobilitéitspools** kunnen oprichten. Deze zullen de overtallige personeelsleden opnemen op basis van hun huidig statuut en de werknemers indien nodig heropleiden. Samen met de werknemers zullen zij actief op zoek gaan naar nieuw werk. Overheid en privé-sector zullen op deze werknemers een beroep kunnen doen mits betaling van een gedeelte van de loonkost.

[6] Meer actieve begeleiding van werkzoekenden

Teneinde langdurig werkzoekenden sterker te activeren en beter voor te bereiden op de noden van de arbeidsmarkt, zal de huidige **stempelcontrole** worden afgeschaft en zal samen met de gewesten een meer actieve arbeidsbemiddeling en persoonlijke begeleiding van moeilijk te plaatsen werkzoekenden worden uitgebouwd. Naargelang de situatie van de werkzoekende kan dit aangevuld worden met een samenwerking met andere operatoren, zoals de OCMW's. De inzet en beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt van deze werkzoekenden zal op een intensieve wijze door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening worden getoetst. Na de invoering van het nieuwe systeem wordt artikel 80 opgeschort. Een evaluatie zal twee jaar na het opstarten van het nieuwe stelsel worden doorgevoerd. Na een positieve evaluatie van het nieuwe stelsel zal het behouden worden en zal artikel 80 definitief worden afgeschaft. In geval deze evaluatie niet positief is, zal het nieuwe systeem afgeschaft worden en artikel 80 behouden.

Bovendien zal een doorgedreven samenwerking georganiseerd worden tussen de **sociale inspecties** met, waar aangewezen, een hergroepering van de diensten.

Na overleg met de betrokken sector zal de regering wetgevende maatregelen nemen waaronder het vastleggen van welomschreven criteria om het fenomeen van de **schijnzelfstandigen** tegen te gaan. Onder meer zal een ruingcommissie "schijnzelfstandigen" worden opgericht, die niet alleen preventief maar ook normerend zal optreden.

Daarnaast zal de regering op de rondetafelconferentie aan de sociale partners middelen aanreiken om meer **inloopbanen** in de industrie en de dienstensector te creëren. Daar toe zullen de bedrijven een activeringspremie ontvangen indien ze een jongere aanwerven in het kader van het systeem "alternerend leren-werken". Tegelijkertijd zullen nieuwe pilootprojecten worden opgestart voor het stimuleren van uitloopbanen die toelaten dat oudere werknemers hun ervaring en knowhow overdragen aan jongeren tijdens hun inloopbanen.

Ook zal aan bruggepensioneerden en oudere werklozen die opnieuw aan de slag gaan een zogenaamde **brugpremie** worden toegekend.

[7] De aanmoediging van de sociale economie

Om de sociale economie, die een belangrijke hulp betekent in de sociale inschakeling van moeilijk te plaatsen werkzoekenden, te versterken zal het **statuut van de vennootschap met sociaal oogmerk** worden aangepast en zal er een wettelijk kader uitgebouwd worden voor activiteiten-coöperatieven.

Ook zal na overleg met de gewesten en gemeenschappen een kader worden opgezet dat **buurt- en nabijheidsdiensten** toelaat om door middel van bijdrageverminderingen en activeringspremies langdurig werklozen en leefloners aan te werven.

[8] Het beter combineren van gezin en werk, de kwaliteit van de arbeid en het tijdsparen

Om het samengaan van gezin en werk te verbeteren zal de **zwangerschaps- en bevallingsrust** verlengd worden in geval van hospitalisatie van het pasgeboren kind. In dezelfde geest zal het ouderschapsverlof in deze legislatuur uitgebreid worden.

De regering zal de inspanningen begonnen onder de vorige legislatuur verder zetten ter **voorkoming van arbeidsongevallen en beroepsziekten**. In overleg met de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming, zal zij een betere samenwerking nastreven tussen alle betrokken instellingen en de preventie-actoren. Het Fonds voor beroepsziekten

zal aan werknemers die worden blootgesteld aan bepaalde beroepsrisico's programma's aanbieden die er toe moeten leiden dat het risico om in een chronische ziekte te verglijden wordt weggenomen.

Los van de rondetafelconferentie rond arbeid, wil de regering volgend jaar de sociale partners uitnodigen na te denken over de invoering van een **nieuw stelsel van tijdsparen**. Het tijdsparen is een nieuw systeem dat toelaat gezin en werk beter te verzoenen over een langere referentieperiode gedurende de loopbaan. Het tijdsparen gebeurt op vrijwillige basis met respect voor het arbeidsrecht en de bepalingen inzake de wettelijke arbeidsduur. Elke werknemer zou een eigen tijdsparrekening toegekend krijgen, waarop werkdagen kunnen worden opgespaard. Elke werkende kan bijvoorbeeld een deel van zijn niet opgebruikte vakantiedagen of gepresteerde overuren op deze rekening plaatsen. Hij kan deze dagen recupereren op het voor hem meest gunstigste ogenblik van zijn loopbaan. Met de tijdsparrekening verkrijgen alle werknemers en ambtenaren de mogelijkheid om hun eigen carrière uit te tekenen en zo gezin en arbeid, werk en vrije tijd beter op elkaar af te stemmen.

In uitvoering van onze Europese verplichtingen m.b.t. de informatie en consultatie van de werknemers in de ondernemingen, zal de regering de sociale partners aanmoedigen zich uit te spreken over welk het meest aangewezen instrument van sociale dialoog is om te beantwoorden aan de Europese verplichtingen.

Tenslotte zal de regering een overleg opzetten met de sociale partners over de opname van de feesten van de gewesten of de gemeenschappen in de lijst van de wettelijke feestdagen, zonder dat daarbij het totaal aantal feestdagen verhoogd wordt.

II. Zuurstof voor kennis en ondernemen

België moet evolueren naar een moderne kenniseconomie die aan de spits staat van Europa. Hersenen zijn onze enige grondstof. We beschikken over uitstekende hogescholen en universiteiten. Die troeven moeten we ten volle uitspelen. Dat is het enige middel om onze hoge welvaart te kunnen handhaven in een grotere Europese Unie en een geglobaliseerde wereld.

Daarom is het nodig onze economie een nieuwe reeks impulsen te geven die het opstarten van zowel nieuwe zelfstandige ondernemingen, als van onderzoek, ontwikkeling en technologische innovaties krachtadig ondersteunt.

Concreet plant de regering negen acties:

[1] Nieuwe stimulansen voor onderzoek en ontwikkeling

Onderzoek en ontwikkeling zijn van levensbelang voor de Belgische economie. Naast de sociale maatregelen ter stimulering van kennisjobs, zal de federale regering daarom de gewesten en de gemeenschappen en de werkgevers-organisaties uitnodigen een stappenplan op te stellen om de inspanningen van ons land inzake wetenschappelijk onderzoek tegen 2010 op 3% van het BBP te brengen.

De klemtoon van de inspanningen van de federale overheid zal daarbij liggen op het civiel-wetenschappelijk vlak zoals de ESA, de luchtvaart, de energie, de centra De Groot en de federale wetenschappelijke instellingen. De regering zal nauwgezet de aanbevelingen en hun mogelijkheden tot uitvoering onderzoeken zoals vervat in het witboek omtrent de modernisering van deze federale wetenschappelijke instellingen.

[2] Gratis krediet voor nieuwe ondernemingen

De kleine en middelgrote ondernemingen worden vandaag geconfronteerd met drie hinderpalen: de toegang tot risicodragend kapitaal, tot bankkredieten en tot de aandelenmarkten. Om hieraan te verhelpen zullen de middelen van het Participatiefonds en het Waarborgfonds worden verhoogd. De eerste schijf krediet zal daarbij gratis gemaakt worden voor startende KMO's en voor bedrijven werkzaam in de sociale economie. De regering zal daartoe kapitaal verzamelen op de particuliere markt en het verschil tot aan een interest tegen nultarief bijpassen.

Wie bovendien een nieuwe onderneming opstart zal gedurende maximaal één jaar die activiteit kunnen uitoefenen met een financiële stimulans die gelijk staat met de wachttuitkering.

[3] Vereenvoudigde procedures voor kleine en middelgrote bedrijven

De Kruispuntenbank voor Ondernemingen en de unieke ondernemingsloketten zullen snel operationeel worden gemaakt. De administratieve afhandeling van het opstarten van een onderneming moet tegen 1 juli 2005 tot drie dagen worden ingeperkt. Tegen die datum moet er een uniek startersformulier beschikbaar zijn dat zal worden ingediend via de erkende ondernemings-loketten. Met de gewesten zal hierover overlegd worden om tot een volledige synergie te komen.

De regering zal tevens een vereenvoudigde procedure op de vestiging van handelszaken in voege laten treden.

Meer algemeen zal een grondige vereenvoudiging van de vestigingsreglementeringen voor zelfstandigen worden doorgevoerd en zullen de procedures die de toegang tot het beroep regelen worden versoepeld waarbij men zich zal toeleggen op de specifieke vereisten noodzakelijk voor het uitoefenen van het beroep. Daarbij zal ook beroep kunnen gedaan worden op derden om aan bepaalde vereisten van de geldende reglementeringen te voldoen.

Voor de ambulante handel en de marktkramers komt er een nieuwe wetgeving die meer kansen biedt en tot minder paperassen leidt.

In overleg met de betrokken kringen (toeristische sector, werkgevers en werknemers) zullen de definitie en criteria onderzocht worden die een toeristische zone omschrijven om ze aan te passen aan de diversiteit van bestaande toestanden en tegemoet te komen aan de vraag voor een grotere toeristische en ambachtelijke activiteit.

Gemeenten zullen ook meer mogelijkheden krijgen om op te treden tegen overlast rond nachtwinkels.

Tenslotte zal de wetgeving op de franchising worden aangepast. Daarbij zullen de verantwoordelijkheden van de diverse partijen beter worden gepreciseerd zowel, bij het afsluiten, bij het opzeggen of verbreken van het contract, als bij faillissement.

[4] Een betere omgeving voor het zelfstandig ondernemen

Naast het verbeteren van het sociaal statuut van de zelfstandigen hetgeen nodig is om het zelfstandig ondernemen ook vanuit sociaal oogpunt aantrekkelijker te maken, zullen een aantal maatregelen genomen worden om de financiële omgeving van de ondernemingen te verbeteren.

Daartoe zal, indien in de loop van de komende jaren blijkt dat de doorgevoerde hervorming van de vennootschapsbelasting leidde tot meer economische activiteit en belastinginkomsten, werk worden gemaakt van onder meer een verdere vrijstelling van investeringsreserves voor KMO's en van nieuwe mogelijkheden voor particulieren om kapitaal in KMO's te beleggen die genieten van het verlaagd tarief en die volledig in handen zijn van natuurlijke personen.

De uitvoering van de spaarrichtlijn voorzien op 1 januari 2005, voorziet een uitwisseling van informatie tussen de verschillende lidstaten m.b.t. de bij hen geplaatste kapitalen. Er bestaat derhalve een neiging om de kapitalen die niet aan de fiscus werden aangegeven terug te repatriëren naar het land van vestiging.

In navolging van een aantal andere landen (bv. Duitsland) lijkt het opportuun een éénmalige operatie op te starten (tot de invoering van de spaarrichtlijn) waarbij de kapitaalbezitters hun toestand op een spontane manier zouden kunnen régulariseren. Dit zou o.m. toelaten investeringen in risicokapitaal te bevorderen.

De aangegeven bedragen zouden onder voorwaarden die nog moeten gepreciseerd worden en mits het opleggen van een aangepaste bijdrage, beschouwd worden als te hebben voldaan aan de fiscale verplichtingen. Het is evident dat kapitalen die voortvloeien uit criminele activiteiten (wetgeving op het witwassen, BTW-carrousels, ...) expliciet uitgesloten worden van dergelijk systeem.

Overigens zal de beweging naar risicokapitaal versterkt worden door een aanpassing van de bijdragen van organismen van collectieve beleggingen.

Overigens zal samen met de invoering van de spaarrichtlijn ook worden nagegaan of het stelsel van gedematerialiseerde effecten kan worden uitgebreid en het gebruik van effecten aan toonder ontmoedigd.

In het kader van de herziening van de BTW-tarieven binnen de Europese Unie zal de bekomen voor sectoren zoals onder meer de tuinaanleg en-onderhoud, de geluidsdragers, de bouw met een bijzondere aandacht voor de sociale huisvesting en de schoolgebouwen en de horeca.

Op het vlak van het statuut van de artiesten zullen de sociale bureaus aan een BTW van 6% onderworpen worden.

Overigens zal de regering voor de horeca een specifiek beleid ontwikkelen. De horeca maakt immers deel uit van het sociaal weefsel van onze samenleving. Met de sector zal daarom een convenant worden nagestreefd die een gunstige ontwikkeling van de activiteiten in de horeca moet mogelijk maken. Die convenant zal slaan op de arbeids-, de fiscale en de sociale voorwaarden en op de verplichtingen m.b.t. de voedselveiligheid.

[5] Performante telecomunicatiediensten

De overheid zal via doorgedreven programma's van E-government en het stimuleren van breedbandtoepassingen een voortrekkersrol spelen in de ontwikkeling van de moderne informatiemaatschappij. Dit zal ons land toelaten zijn koppositie op het gebied van breedbandaansluitingen te versterken en de penetratie van breedband nog te verhogen. Daarbij zullen de geldende Europese richtlijnen inclusief de universele dienstverlening onverwijld in Belgisch recht worden omgezet.

In het kader van het verminderen van de digitale kloof zal de regering in samenwerking met de gefedereerde entiteiten initiatieven blijven ondersteunen als I-line, E-day en de ruimere toegang tot de breedbandnetwerken. De overheid zal voor haar eigen werknemers investeren in moderne, draagbare pc's met internetaansluitingen en gsm's, om zo onder meer het telewerken aan te moedigen.

[6] De verdere liberalisering van de energiemarkten

De inspanningen tot vrijmaking van de elektriciteits- en gasmarkt zullen worden geëvalueerd. De Belgische verbruikers moeten hun energie kunnen kopen bij de aanbieder van hun keuze. De regering zal maatregelen nemen om de liquiditeit van de markt te garanderen. De regering zal, indien nodig, maatregelen nemen inzake de veiling van productiecapaciteit en inzake de toegang tot de grenscapaciteit van het transportnet. In dit verband zal de regering investeringen in het transmissienet (elektriciteit) en vervoersnet (gas) aanmoedigen, onder meer door de introductie van meerjarentarieven. Het afleveren van alle vergunningen en licenties zal worden versneld door een gecoördineerd aanpak. De regering vraagt aan de CREG om de contacten met de Franse autoriteiten te intensifiëren teneinde de grenscapaciteit van het transportnet binnen de kortst mogelijke termijn te versterken.

Deze aanpak moet leiden tot meer transparante en competitieve prijzen. De transporttarieven moeten aanzetten tot een efficiënt beheer van de netten. En er zal een bench-marking worden doorgevoerd met de tarieven die gelden in het buitenland.

Teneinde de inkomsten van de gemeenten veilig te stellen zal in overleg met de gewesten een oplossing uitgewerkt worden om uitvoering te geven aan het artikel 431 van de wet van 24 december 2002.

Het beleid inzake de vrijmaking van de elektriciteit- en gasmarkt zal tevens slagkrachtiger worden door een duidelijke lijn te trekken tussen de beleidsvoorbereidende taken van de administratie en de taken van de CREG als regulator van de marktwerking. Dit betekent dat de federale administratie over de nodige informatie moeten kunnen beschikken teneinde haar beleidsvoorbereidende taak te kunnen uitvoeren. Anderzijds worden de taken van de CREG als onafhankelijke marktregulator versterkt. Tevens zal de mogelijkheid worden ingevoerd om beslissingen van de CREG aan te vechten bij het Brusselse Hof van Beroep via een versnelde procedure.

[7] Een betere bescherming van de consumenten

De regering zal de bescherming van de consumenten versterken. Zo zal om een verantwoorde consumptie aan te moedigen, de wet op het sociaal label worden uitgevoerd. Parallel zal zij er over waken dat het gebruik van de sociale, ethische en andere labels niet misbruikt wordt.

Verder zal de regering ook bijzondere aandacht besteden aan de bescherming van de verbruiker inzake het aangaan van verzekeringen onder meer door het verbieden van segmenteringscriteria die niet gebaseerd zijn op neutrale, objectieve en verifieerbare voorwaarden.

Ook zullen informatiecampagnes worden ontwikkeld om o.m. de jongeren beter te informeren t.a.v. gevaren van bepaalde verkoopstechnieken, in het bijzonder langs gsm of internet.

Tenslotte zal de strijd tegen schuldoverlast worden verder gezet en versterkt door de toepassing van de wet op de collectieve schuldenregeling te verbeteren door meer aangepaste maatregelen te nemen op het gebied van de inbeslagnames (plafond voor inbeslagname, de verkoop van de in beslag genomen goederen, een uitbreiding van de actiemogelijkheden voor de ontvangers...) en meer preventie, o.m. via het gebruik van de middelen van het Fonds voor de collectieve schuldenregeling.

[8] Een vernieuwd fiscaal beleid

Het huidige meerjarenplan ter hervorming en verlaging van de personenbelasting zal bijdragen tot de tewerkstelling en het verbruik en de ondernemingsgeest aanwakken. Tevens zal het een einde maken aan de belangrijkste discriminaties tussen gehuwden en samenwonenden. De regering bevestigt haar voornemen om de fiscale handicap die de inkomens uit arbeid penaliseert verder te verminderen.

Bovendien zal de personenbelasting drastisch worden vereenvoudigd binnen een neutraal budgettair kader. Een voorbeeld zou erin kunnen bestaan alle fiscale stimulansen die tot doel hebben het verwerven of het bouwen van woningen aan te moedigen, te hergroeperen in één woningaftrek of bonus, rekening houdend met de ondersteuning van de stadsvernieuwing, evenals de bouwsector, en met als eerste prioriteit aan éénieder de kans te bieden zijn eigen huis te verwerven.

Verder zal de regering in toepassing van het beginsel van de eenmalige inzameling van gegevens door de overheid, ervoor zorgen dat de (elektronische) belastingbrief een maximum aan vooraf ingevulde gegevens bevat.

Tenslotte zal de regering ook de strijd opvoeren tegen de fiscale fraude en zorgen voor een betere inning. Daartoe zullen (1) maximaal gebruik worden gemaakt van de elektronische informatie-uitwisseling binnen de overheid, (2) de fiscale procedurewet grondig worden hervormd en vereenvoudigd, (3) de bevoegdheid van de gewestelijke directeurs voor het sluiten van dadingen worden vergroot en dit in een duidelijk gedefinieerd en gecontroleerd kader, (4) de niet-controle van vennootschappen door een fictieve vestiging van de maatschappelijke zetel worden aangepakt, (5) het vol storten kapitaal voor éénpersoonsvennootschappen en/of de minimumbezoldiging uit te betalen aan de zaakvoerder van zulke vennootschappen worden verhoogd, (6) het aantal convenanten met sectoren worden uitgebreid, te beginnen met de tabakssector en de sector van alcoholische dranken; daarbij zal zoals dit nu reeds het geval is bij de aanpak van BTW-carroussels, de samenwerking worden versterkt tussen de fiscale administraties en de andere diensten belast met fraudebestrijding. (7) Tenslotte zal de invoering van datamining worden versneld, uitsluitend in het kader van het beheer van de risicoanalyse die één van de prioriteiten vormt van het beheersplan van de FOD Financiën.

[9] Meer eerlijke concurrentie

De regering zal het toezicht op de regels inzake de vrije concurrentie in ons land verder versterken. Daartoe zal de Belgische wetgeving worden aangepast aan de verordening van de Europese Unie van 16 december 2002 over de regels inzake concurrentie. Tevens zal de **Raad voor de Mededinging** uitgebouwd worden tot een volwaardige mededingingsautoriteit die bevoegd zal zijn voor de vrijwaring van de economische concurrentie in alle sectoren. Daartoe zullen bij de Raad gespecialiseerde kamers worden opgericht. De oprichting van deze Raad doet geen afbreuk aan de werking van sectoriële reguleringsinstanties.

III. Moderne overheidsbedrijven

Het verzekeren van een kwaliteitsvolle publieke dienstverlening en de verhoging van de efficiëntie van de autonome overheidsbedrijven zijn prioriteiten voor de regering. Dit zal gebeuren met eerbied voor de sociale dialoog en de regels van corporate governance.

[1] NMBS

De doelstelling van de regering is om binnen de beschikbare budgettaire middelen het aantal reizigers met 25% te laten toenemen tegenover het jaar 2000 door maatregelen om het treinaanbod te verhogen en de tarieven voor doelgroepen te verlagen.

Het afsluiten van een nieuw bedrijfsplan mag daarbij niet gebeuren ten nadele van de kwaliteit van de openbare dienstverlening, noch inzake stiptheid, noch inzake veiligheid van de exploitatie.

De sociale dialoog is een van de voorwaarden voor het slagen van de uitvoering van het bedrijfsplan. Daarom zal de eenheid van deze dialoog gevrijwaard worden.

In het kader van een contract dat de verplichtingen van respectievelijk de Staat en de NMBS regelt, zal de regering de volgende maatregelen nemen:

- conform het mechanisme inzake de overname van activa voorzien in de programmawet van 24 december 2002, zal de nieuwe regering voor 31 december 2005 de schulden van de NMBS overnemen die voortvloeien uit de historische schuld op 31 december 1992, uit de exploitatieschulden, uit de schulden inzake dienstverlening en uit de schulden die voortvloeien uit het onderhoud van de spoorinfrastructuur; deze schulden worden op 31 december 2004 op 7,4 miljard euro geraamd, inbegrepen de actieve schuld van de HST-FIN; aan dit financieringsinstrument zal een einde worden gesteld, zonder dat dit evenwel gevolgen mag hebben voor de uitvoering van de voorziene werken die nodig zijn om de HST-verbinding te realiseren van grens tot grens en dit voor het einde van de legislatuur;

- de over te nemen schuld zal volledig geconsolideerd worden met de schuld van de federale overheid langs een financieel vehikel dat waarborgt dat deze schuld definitief uit de geconsolideerde schuld van de NMBS verdwijnt; dit zal gebeuren met eerbiediging van de regels van het Instituut voor de Nationale Rekeningen;
- de regering zal haar verbintenissen inzake dotaties aan de NMBS naleven en dit parallel met de uitvoering van het bedrijfsplan zoals het zal goedgekeurd worden door de Raad van Bestuur; bovendien zal zij een bijkomende bijdrage leveren in het kader van de mobiliteitspool, onder meer voor het dekken van maatschappelijke noden;
- de regering zal haar financiële engagementen nakomen inzake de uitvoering van het meerjarenplan voor de investeringen, waarvan de tijdsduur van uitvoering met niet meer dan twee jaar kan worden verlengd; in dat verband zal de regering de gewesten raadplegen over hun prioriteiten in dit programma; de co- en pre-financieringen door andere entiteiten zullen ertoe bijdragen deze prioritaire projecten te realiseren; bovendien zal de NMBS, binnen het kader van de vooropgestelde planning, het mechanisme van samenwerking met derden versterken;
- de middelen in het GEN-fonds zullen worden vrijgemaakt volgens een door de NMBS voorgestelde timing; doel is het GEN binnen de kortst mogelijke tijd operationeel te maken; de samenwerking tussen de NMBS en de regionale vervoersbedrijven moet op een drastische wijze worden uitgebreid waarbij de plannen van de diverse betrokken ondernemingen beter op elkaar worden afgestemd;
- de regering zal de tarieven vereenvoudigen en, via sociale akkoorden of bedrijfsvervoerplannen, het gratis woon-werkverkeer per trein nastreven; de regering zal de sociale partners uitnodigen dit punt prioritair op de agenda te plaatsen van het sociaal overleg; van zijn kant zal de Staat hiervoor 4 miljoen euro bijkomende middelen per jaar ter beschikking stellen van de NMBS.

[2] Belgacom

Aan Belgacom zullen verder alle groeikansen worden geboden. Om Belgacom verder te laten ontwikkelen, zal de regering onderhandelingen aanknopen om het vol te storten pensioenfonds over te nemen en, indien een voor de overheid gunstig akkoord wordt bereikt, de opbrengst in mindering brengen van de overheidsschuld via het Zilverfonds.

In de sector van de telecommunicatie zal de regering een universele dienstverlening herdefiniëren en garanderen die evolueert met de technologische vooruitgang, die beantwoordt aan de noden van de burgers en die de verschaffing van de dienst over het volledige grondgebied verplicht. Dit zal gebeuren aan betaalbare prijzen en aan gelijkwaardige kwaliteitsvereisten. In dit kader zal de regering bestuderen of bepaalde aspecten van de universele dienstverlening, bijvoorbeeld de sociale tarieven, niet evenzeer kunnen worden aangeboden door de andere operatoren.

De overheid zal erover waken op korte termijn de problemen op te lossen verbonden met de activering van het fonds voor de compensatie van de universele dienstverlening.

[3] De Post

De regering wil dat De Post doorgaat met zijn omvorming tot een klantgericht bedrijf. Daartoe vraagt de regering de uitvoering van het moderniseringsplan verder te zetten en het, met respect voor de sociale dialoog, aan te passen om beter gewapend te zijn bij de uitdagingen die zich aandienen naar aanleiding van de liberalisering van de postmarkt. De fijnmazigheid moet daarbij gevrijwaard blijven. Tegelijkertijd zal ze de universele dienst moeten blijven garanderen en zal ze haar netwerk moeten optimaliseren, waarbij de sociale rol van de postbode zal worden erkend.

De regering zal zoals voorzien in het beheerscontract aan De Post de middelen toekennen die nodig zijn om haar taken van openbare dienst te vervullen. In dat kader zal zij de engagementen van de vorige regering m.b.t. de herkapitalisatie eerbiedigen.

De inspanningen om via een vermindering van de omloop van cash geld de veiligheid van de postbodes te verhogen, zullen worden voortgezet. Daarbij zal worden rekening gehouden met de verlangens van oudere en mindervalide personen. Daartoe zullen de nog resterende hinderpalen worden weggewerkt inzake basisbankdienst, beslagrecht en procedures bij de uitbetalings-instellingen.

[4] Belgocontrol

De regering zal er op aandringen dat de Luchtcomponent van Landsverdediging en Belgocontrol overleg zouden plegen met het oog op een zo groot mogelijke graad van samenwerking, waarbij een integratie van de operationele, technische en vormingsactiviteiten niet uitgesloten wordt.

Daarnaast zal de regering aan Belgocontrol de bevoegdheid toekennen om België te vertegenwoordigen binnen de MUAC.

IV. Een versterkte sociale zekerheid

De sociale zekerheid heeft als eerste doel om aan iedereen een zekerheid van bestaan te waarborgen, en dit bij momenten van ongevallen in het leven, maar ook bij heuglijke momenten, zoals bijvoorbeeld de geboorte van een kind. De tussenkomst van de federale overheid ten voordele van de sociale zekerheid zal worden aangepast teneinde een duurzaam financieel evenwicht te garanderen in het kader van het globaal en paritair beheer.

De regering stelt zich tot doel de sociale bescherming voor het geheel van de bevolking te handhaven en marges vrij te maken om nieuwe noden op te vangen, onder meer door een versterkte strijd tegen de sociale fraude in de brede zin van het woord.

De regering zal een specifiek meerjarenprogramma uitwerken waarbij ze een band mogelijk maakt van sommige plafonds en inkomensdrempels met de welvaart, evenals van sommige sociale uitkeringen en minima, en dit zowel in het stelsel van de zelfstandigen als in dat van de loon- en weddetrekkenden (in het bijzonder pensioenen, invaliditeit, arbeidsongevallen en beroepsziekten). In datzelfde kader zal de regering er zich op toeleggen de werkloosheidsvallen weg te werken, die soms worden veroorzaakt door de toekenningsvoorwaarden en de berekeningswijze van vervangingsinkomens, zoals dit bv. het geval is voor het toegelaten inkomen van de partner.

Daarnaast plant de regering volgende hervormingen:

[1] De harmonisering van de statuten van arbeiders, bedienden en zelfstandigen

De regering zal het harmoniseren van het statuut van arbeiders en bedienden voortzetten. De overgang tussen het arbeiders- en het bediendestatuut is vandaag immers te beperkt. Vaktechnische beroepen die vallen onder het statuut van arbeider, blijven in ons land ondergewaardeerd.

De regering verwacht van de sociale partners een strikt tijdschema. De harmonisering mag zich niet alleen beperken tot het arbeidsrecht, maar moet ook betrekking hebben op het sociaal zekerheidsrecht.

Ook de statuten van werknemers en zelfstandigen moeten verder naar elkaar toe groeien. Aan de ronde tafel voor zelfstandigen zal voorgesteld worden dat de zelfstandigen een volwaardig pensioenstelsel zouden krijgen via een kapitalisatiestelsel bestemd voor alle zelfstandigen en nauw verbonden met de eerste pijler, dat de zogenaamde kleine risico's in de gezondheidszorg in de verplichte ziekteverzekering van de zelfstandigen zouden opgenomen worden en dat het verzekeringskarakter van de uitkeringen voor arbeidsongeschiktheid en voor invaliditeit van zelfstandigen zou versterkt worden. Dit zal zich vertalen door een zekere aanpassing van de bijdrageplafonds, o.m. om de integratie van de kleine risico's te financieren. Naast de inbreng via bijdragen van de zelfstandigen, waarvoor de ronde tafel uitgenodigd wordt nieuwe modaliteiten vast te stellen, zal ook de regering middelen ter beschikking stellen. De resultaten van de ronde tafel zullen in de werkzaamheden van de tewerkstellingsconferentie geïntegreerd worden.

[2] Betere en beter toegankelijke gezondheidszorgen

Meerdere recente studies tonen aan dat de gezondheid de eerste bekommernis vormt van onze burgers. De dekking van ons stelsel van verplichte ziekteverzekering is breed. En toch blijven er ongelijkheden inzake gezondheid bestaan.

De regering wil bijgevolg een globaal en coherent gezondheidsbeleid voeren dat voor alle bevolkingsgroepen een grotere toegankelijkheid tot en een betere kwaliteit van de gezondheidszorgen waarborgt. Dit vereist ook een duurzame beheersing van de uitgaven en een optimale besteding van de beschikbare middelen. Een responsabiliseren van alle actoren is vereist en dit binnen de grenzen bepaald door de keuzevrijheid van de patiënt en de therapeutische en diagnostische vrijheid van de zorgverstrekkers die op haar beurt ingeperkt wordt door de limieten van doelmatigheid en wetenschappelijke evidentie (evidence-based medicine). Op grond van deze benadering zal de regering met alle betrokken actoren overleg plegen.

Om aan de nieuwe noden tegemoet te komen die onder meer door de toename van de vergrijzing, de nieuwe technieken en de gelijke toegang ontstaan, zal de regering de uitgaven voor de verplichte ziekteverzekering de komende vier jaar met 4,5% per jaar in reële termen laten toenemen. Om deze uitgaven op te vangen zal de regering onder meer de bijkomende opbrengst van accijnzen tengevolge van prijsverhogingen van tabaksproducten rechtsreeks toewijzen aan de financiering van de verplichte ziekteverzekering. Op die manier engageert de regering zich om de hoogstaande kwaliteit van het huidige stelsel ook in de toekomst te verzekeren.

Prioritaire aandacht zal daarbij uitgaan naar de zorg voor ouderen (onder meer door de omschakeling van bedden in rustoorden, in bedden van rust- en verzorgingstehuizen),

naar de post-acute en chronische zieken, naar de bevordering van de eerstelijnszorg (onder meer door een geleidelijke herwaardering van de intellectuele prestaties van de huisartsen – zoals voor sommige specialisten in de tweede lijn –, door een betere samenwerking, door een verhoging van hun activiteit via de echellonering en door een betere waardering van het werk van thuisverpleegkundigen), evenals naar het uitbreiden van het pakket terugbetaalde zorgen (bijvoorbeeld inzake tandheelkunde, kinesitherapie voor bepaalde pathologieën, de pil voor jongeren...). Bovendien zal de maximum-factuur worden uitgebreid, onder meer naar de zelfstandigen toe in het kader van een verplichte verzekering tegen kleine risico's, evenals naar kosten toe van materialen en van ziekenhuisopnames van lange duur. De maximumfactuur voor kinderen zal gelden tot de leeftijd van 18 jaar.

De regering is van plan de ontwikkeling van de uitgaven te beheersen binnen de voorziene groei. Zij zal dit doen door:

- steeds te streven naar de minst dure oplossing van zorg, wanneer dit sociaal mogelijk is, en met behoud van de kwaliteit voor de patiënt (eerstelijnszorg voor de specialist, thuiszorg voor opname in het rusthuis, daghospitalisatie boven klassieke opname);
- de evaluatie van het voorschrijfgedrag en van de toepassing van technische prestaties, teneinde de ongerechtvaardigde verschillen tussen medische praktijken uit te schakelen; na evaluatie van de wet door het Kenniscentrum waarbij met alle aspecten zal worden rekening gehouden kan de toepassing van de referentiebedragen in de ziekenhuizen worden verbreed en/of versterkt;
- tariefzekerheid voor de patiënt na te streven, op basis van vaste remgelden en van een grotere beheersing van de supplementen; bovendien zullen de remgelden worden aangepast om tot een juister gebruik van zorgen aan te zetten; dit zal gebeuren via de invoering van preferentiële remgelden (bijvoorbeeld om de patiënt er toe aan te zetten eerst een beroep te doen op de eerstelijnszorg) en door het in evenwicht brengen van de remgelden in de kinesitherapie en de fysiotherapie; bovendien zal een grotere transparantie, stabiliteit en zekerheid worden nagestreefd inzake de prijzen die de ziekenhuizen en rusthuizen kunnen aanrekenen;
- een betere samenwerking tussen de instellingen en de eerstelijnszorgen om de "medical shopping" af te remmen;
- het overschakelen in ziekenhuizen en andere verzorgingsinstellingen van een structurele financiering naar een financiering op basis van pathologieën; de pathologiefinanciering zal ook worden uitgebreid naar geneesmiddelen, daghospitalisatie en technische onderzoeken;

- de voortzetting van het overleg met het oog op een forfaitariseren van de kinebe-handelingen in de sector van de rusthuizen;
- het uitklaren van de juridische verhoudingen tussen de artsen en de ziekenhuis-beheerders door het afsluiten van nieuwe akkoorden inzake de financiering van de activiteiten van de ziekenhuizen, het afstaan van erelonen, de zekerheid en trans-parantie van de tarieven voor de patiënten en de versoepeling van de erkennings- en omkaderings-normen in de ziekenhuissector;
- meer en betere controle op de kwaliteit van de geleverde zorgen en op de kwaliteit van de geregistreerde medische gegevens; tegelijkertijd zullen een aantal erken-nings- en omkaderingsnormen worden versoepeld, terwijl het programmatiebeleid inzake welbepaalde zware ziekenhuis-diensten vanuit het oogpunt van een ver-betering van hun kwaliteit, onverminderd zal worden voortgezet en verstrengd;
- de uitwassen van de geneesmiddelenpromotie zullen worden aangepakt; ook zul-len de kosten in de geneesmiddelendistributie beter moeten worden beheerst;
- een geprogrammeerde beheersing van het verbruik van geneesmiddelen; zo zal onder meer het voorschrijven van moleculen worden mogelijk gemaakt; ook zullen de referentietierugbetalingen voor geneesmiddelen worden aangepast, teneinde tot een grotere concurrentie te komen tussen generieke geneesmiddelen onderling, en tussen de generieke en de oorspronkelijke medicamenten; daarbij zal er over gewaakt worden dat de patiënt op een ruime en correcte wijze over de betrokken geneesmiddelen geïnformeerd blijft;
- een externe audit van de prijsvormingmechanismen van medische materialen, tand-prothesen, bandages en orthopedische toestellen; maatregelen zullen worden geno-men voor meer doorzichtigheid van de prijzen en een grotere prijsconcurrentie;
- het versoepelen van de procedure voor het openen en het verlengen van het globaal medisch dossier en het beperken van het voordeel inzake remgeld tot de raad-pleging bij de huisarts die toegang heeft tot dat dossier;
- de effectieve inwerkingstelling van het kenniscentrum inzake gezondheidszorgen;
- het principe van een planning van het aanbod van zorgverstrekkers zal worden aangehouden; het huidig systeem van planning van het zorgaanbod zal geëvalueerd worden op basis van objectieve criteria en dit om te komen tot een beter evenwicht tussen het aanbod aan zorgen en de noden van de bevolking in elke gemeenschap

De regering wil ook de administratieve lasten die op de zorgverstrekkers wegen, verlichten zonder te raken aan de efficiëntie van de controle. Zij zal ook een regeling invoeren voor de dekking van uitzonderlijke schadegevallen in de gezondheidszorg.

[3] Strijd tegen de armoede en tegen sociale uitsluiting

Ondanks de brede sociale bescherming die in België bestaat, zijn er nog steeds mensen die tussen de mazen van het net vallen. Het is nochtans essentieel dat aan iedereen bestaanszekerheid gewaarborgd wordt. Met het oog op een betere dienst-verlening aan de hulpbehoevenden en ter bevordering van de administratieve vereen-voudiging, zal de regering bijdragen tot een meer efficiënte werking van de OCMW's door o.m. een snellere uitbetaling van de Staatstoelagen te waarborgen en de aan-sluiting van de OCMW's bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.

Ondersteunen van kansarmen stopt evenwel niet bij een uitkering of het verzekeren van hun opvang, maar vereist steeds een beleid van herinschakeling, gericht op zelf-redzaamheid. Dit is essentieel voor het gevoel van eigenwaarde waar iedere mens nood aan heeft.

Naast het uitwerken van structurele maatregelen die armoede voorkomen, houdt dit in dat de federale regering haar beleid inzake de bestrijding van de armoede zal verster-ken en dit op verschillende terreinen (onder andere door het verhogen van kansen op de arbeidsmarkt, het verhogen van de participatie door het bevorderen van de toegang tot socio-culturele activiteiten, het tegengaan van functioneel analfabetisme, het ver-beteren van de toegang tot een kwaliteitsvolle woning, en het aanpakken van de schuld-overlast door o.a. de mogelijkheid van een burgerlijk bankroet te onderzoeken, en een herziening van de beslagregeling). Om het overleg met de armen zelf te verbeteren zal het Steunpunt tot Bestrijding van Armoede, Bestaansonzekerheid en Sociale Uitsluiting worden versterkt en verzelfstandigd. Bovendien zal tien jaar na het eerste actieplan tegen de armoede een breed maatschappelijk debat over armoede en sociale uitsluiting worden georganiseerd.

Essentieel is ook het waarborgen voor iedereen van de OCMW-dienstverlening. Dat houdt het verbeteren in van het statuut van de daklozen onder meer door het ruimer toekennen van de installatiepremie en het garanderen van een vlugge uitbetaling van de hulp. In overleg met de Gemeenschappen en de Gewesten wordt ook gewerkt aan de verbetering van de opvangmogelijkheden.

Binnen de voorziene middelen zal de regering het leefloon en de laagste sociale uit-keringen, gradueel verhogen.

[4] Steun aan de gezinnen

Het gezin vormt de hoeksteen van onze samenleving. Het is de uitgelezen omgeving voor de persoonlijke ontwikkeling en de inschakeling van het individu in de maatschappij.

De regering zal een Staten-Generaal organiseren teneinde het beleid ten aanzien van het gezin te evalueren. Deze Staten-Generaal zal in overleg met de actoren op het terrein de prioritaire doelstellingen vastleggen om binnen de federale bevoegdheden de gezinnen beter te ondersteunen zowel via sociale als fiscale instrumenten.

De regering zal onder meer door de uitbreiding van het ouderschapsverlof, het afstemmen van het beroeps- op het gezinsleven actief ondersteunen. Deze nieuwe maatregel zal de ouders toelaten langer het werk te onderbreken om zich aan de opvoeding van hun kinderen te wijden. Ook de verlenging van de zwangerschaps- en bevallingsrust in geval van hospitalisatie van het nieuw geboren kind past in deze aanpak.

Kinderen zijn onze toekomst en daarom moeten alle kinderen de kans krijgen om zich in de beste omstandigheden te kunnen ontplooiën. Kinderen die getroffen zijn door een handicap of een ernstige ziekte hebben het echter een stuk moeilijker. Daarom werd het stelsel van de verhoogde kinderbijslag voor kinderen met een handicap vanaf 1 mei 2003 hervormd. Voorlopig is deze hervorming echter beperkt tot kinderen geboren na 1 januari 1996. Tijdens deze legislatuur zal deze grens worden aangepast zodat meer kinderen van deze nieuwe regeling zullen kunnen genieten.

Naar de toekomst moet ook worden gedacht aan het stimuleren van de opvang van oudere zorgafhankelijke familieleden in het gezin, door maatregelen zowel op fiscaal als op sociaal vlak.

[5] Ondersteuning van personen met een handicap

De regering zal er de ondernemingen toe aanzetten meer mindervalide werknemers in dienst te nemen.

De regering zal in overleg met de Gemeenschappen en Gewesten een aanzienlijke vereenvoudiging tot stand brengen van de procedures inzake de terugbetaling van rolstoelen en de voorwaarden van terugbetaling moderniseren.

[6] Actieve senioren

De aanwezigheid van meer en meer senioren in onze samenleving is een rijkdom. Steeds meer mensen leven langer. Dit brengt evenwel ook nieuwe kosten met zich mee. In de pensioenen wordt dit vanaf 2010 duidelijk voelbaar, wanneer de baby-boomgeneratie van na de oorlog de leeftijd van 65 zal hebben bereikt. In de ziekteverzekering is dit nu reeds het geval, door de toenemende levensduur, de snelle ontwikkeling van de medische technologie en de stijgende ziektekosten voor hoogbejaarden.

Naast de algemene maatregelen om de activiteitsgraad te verhogen en de stijgende kosten van de gezondheidszorgen op te vangen, moeten ook de pensioenen worden versterkt, maatregelen worden genomen om vervroegde pensionering te ontmoedigen, de toegelaten arbeid van nieuwe vervroegde gepensioneerden af te remmen of onmogelijk te maken en de plafonds van toegelaten arbeid van zij die de wettelijke pensioenleeftijd hebben bereikt verder te versoepelen of definitief af te schaffen. Deze maatregelen gelden zowel voor werknemers als voor zelfstandigen rekening houdend met de specificiteit van hun statuut

[7] Betere pensioenen

De regering zal de financiering van de pensioenen versterken door een maximale inspanning te leveren voor de tewerkstelling. Op die wijze wordt het draagvlak voor de sociale zekerheid en de pensioenen in het bijzonder verbreed.

Daarnaast zal de regering:

- het beleid van regelmatige aanpassingen van de laagste pensioenen verder zetten; ook zal het stelsel van de inkomensgarantie-uitkering voor ouderen toegankelijker worden gemaakt;
- sommige loonplafonds aanpassen voor de berekening van de uitkeringen, waardoor de twee componenten, solidariteit én verzekering, worden versterkt die onze sociale zekerheid schragen;
- aan de sociale partners maatregelen voorstellen die de vervroegde uittreding uit de arbeidsmarkt afremmen;
- de reserves in het Zilverfonds stelselmatig doen toenemen;
- de eerste pijler in het pensioenstelsel verbeteren, hetgeen voor de loon- en weddetrekkenden met een bescheiden of modaal inkomen de beste verzekering is voor het waarborgen van een pensioen dat een terugval van het welvaartsniveau vermijdt;
- het vereenvoudigen, zonder dat daar nieuwe middelen moeten worden voor voorzien, van de pensioenopbouw in de tweede pijler; die vereenvoudiging zal onder meer

slaan op het beter in overweging nemen van de internationale mobiliteit van werknemers en van het versoepelen van de moeilijk toepasbare regel dat het pensioen maximaal tachtig procent van het laatste loon mag bedragen;

- in samenhang met de uitbouw van een volwaardig pensioenstelsel zullen de grenzen voor het vrij aanvullend pensioen voor zelfstandigen worden aangepast tot een gelijkwaardig niveau zoals dat geldt voor de werknemers;
- de mogelijkheid onderzoeken om zijn contractuele ambtenaren een aanvullend pensioen aan te bieden;
- de problematiek onderzoeken van de financiering van de pensioenen van de ambtenaren van de lokale besturen, in overleg met de werkgevers en werknemers.

V. Milieu, mobiliteit en duurzame ontwikkeling

Milieu, mobiliteit en duurzame ontwikkeling worden centrale aandachtspunten van de actie van de nieuwe regering. Dit is noodzakelijk voor het vrijwaren van het welzijn van de komende generaties. Deze visie vergt evenwel de ontwikkeling van nieuwe strategieën en een aangehouden inspanning op tal van terreinen tegelijk: leefmilieu, mobiliteit, consumenten-bescherming, voedselveiligheid. Vooral op dat laatste vlak werd er de voorbije jaren belangrijke vooruitgang geboekt. Thans beschikt ons land over een goed werkend federaal agentschap voor de voedselveiligheid dat toonaangevend is in Europa.

Naast de verdere uitbouw van het voedselagentschap zal de regering in de komende legislatuur prioritair aandacht besteden aan:

[1] De uitvoering van het Kyoto-protocol

Door de ratificatie van dat protocol in mei 2002 heeft België zich er toe verbonden tegen 2010 de uitstoot van broeikasgassen te verminderen met 7.5% tegenover het peil van 1990. Deze uitdaging is bijzonder groot omdat de uitstoot van broeikasgassen intussen nog toenam. In 2000, het jaar met het meest recente gevalideerde cijfer, lag het niveau van uitstoot ongeveer 6% hoger dan in 1990. Vandaag ligt dat cijfer nog hoger.

De regering zal twee sporen bewandelen om de noodzakelijke vermindering van broeikasgassen te realiseren. Enerzijds zal zij maatregelen nemen die de diverse actoren ertoe aanzetten over te stappen op meer energie-efficiënte technologieën. Dit houdt in dat op meerdere terreinen een "vergroening" van de fiscaliteit zal worden ingevoerd. Anderzijds zal zij de in het Protocol voorziene zogenaamde flexibele mechanismen (Joint Implementation Mechanisms, Clean Development Mechanisms, handelbare emissierechten) aanwenden om de verplichtingen van ons land inzake het terugdringen van broeikasgassen om te zetten in een ecologisch verantwoorde ontwikkeling van minder welvarende naties.

Vooreerst evenwel zal de regering, samen met de gewesten, onmiddellijk overgaan tot de oprichting van de Nationale Klimaatcommissie voorzien bij het samenwerkingsakkoord tussen de federale regering en de gewesten. Deze commissie zal voorstellen formuleren over de verdeling van de inspanning en de regels definiëren voor de toepassing van de flexibele mechanismen verbonden aan de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Dit moet nog voor het eind van 2003 leiden tot een nieuw samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gewesten over de verdeling van de inspanningen.

Om het energieverbruik in **woningen** te verminderen, zal een trapsgewijze aanpassing (verhoging/verlaging) van de energiebijdrage worden doorgevoerd in functie van het vervuילend karakter van de gebruikte energiedrager. Die aanpassing moet er de gezinnen toe aanzetten, zonder hen sociaal te raken, van steenkool over stookolie, naar aardgas, wind-, zonne-energie en zogenaamde warmtepompen over te schakelen. Om dit laatste extra te ondersteunen zal de bestaande aftrek van 15% van de uitgave beperkt tot 500 euro worden uitgebreid tot alle uitrustingen voor solaire en geothermische energieopwekking. Tevens zullen in samenwerking met de gewesten bijkomende initiatieven worden ontwikkeld voor de omschakeling van huishoudens die nog met steenkool verwarmen. Ook de regering zal een bijdrage leveren door stelselmatig alle federale overheidsgebouwen uit te rusten met de minst vervuilende systemen. Rekening houdend met de budgettaire beperkingen van de overheidssector zal eveneens beroep gedaan worden op de mogelijkheid van de "derde investeerder" om dit programma te realiseren in de overheidsgebouwen.

Ook de **bedrijven** moeten er toe worden aangezet over te schakelen op minder vervuilende of meer efficiënte energiebronnen. Daartoe zullen sectorale afspraken worden gemaakt, zogenaamde "branche-akkoorden" waarin boetedausules zullen worden opgenomen indien de betrokken ondernemingen ze niet naleven. Daarbij zal bijzondere aandacht besteed worden aan de KMO's.

In het **vervoer** zal de regering een drastische verschuiving doorvoeren van de vaste naar de variabele kosten. Bij het dalen van de prijzen van de autobrandstoffen zal het effect gedeeltelijk worden geneutraliseerd door een aanpassing van de accijnzen. Met die opbrengst zal de inschrijvingstaks op voertuigen stapsgewijze en uiterlijk tegen het einde van de legislatuur worden afgeschaft. Uiteraard zal ook de zogenaamde accijnscompenserende belasting via hetzelfde mechanisme worden afgeschaft over een periode van vijf jaar en zal een professionele diesel ingevoerd worden voor de vervoerders via een terugbetaling. In dezelfde geest wil de regering overleg met de gewesten opstarten over de opportuniteit het eurovignet voor vrachtwagens te vervangen door een variabele bijdrage. In hetzelfde overleg zal de federale regering er op aandringen

met de gewesten een samenwerkingsakkoord te sluiten met als doel de vaste kosten die zij innen, met name de verkeersbelasting en de belasting op de inverkeerstelling te moduleren in functie van de ecologische kwaliteiten van de gebruikte motoren, het rijgedrag en de verkeersveiligheid. In elke geval zal de regering de ontwikkeling en het gebruik van motoren aangedreven door alternatieve energiebronnen aanmoedigen.

In de **elektriciteitssector** zal, gelet op de wet op de uitstap uit de kernenergie, een nieuw indicatief uitrustingsplan worden opgesteld waarbij de zekerheid en de onafhankelijkheid inzake energiebevoorrading worden gewaarborgd en maximaal wordt overgeschakeld op nieuwe energiebronnen. De uitbouw van windmolenparken is daartoe een concrete mogelijkheid. Tegen eind 2004 zal het eerste windmolenpark in de zone op en achter de Thorntonbank voor de Noordzeekust in een productiefase treden. Het afleveren van alle vergunningen, licenties en concessies zal versneld worden, door een gecoördineerde aanpak.

Onderzoek en ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen, de centrale warmtekrachtkoppeling, brandstofceltechnologie en **energie-efficiënte technologieën** zullen, in samenwerking met de gewesten, maximaal worden ondersteund. Tegelijkertijd zal de regering inspanningen blijven leveren om de wetenschappelijke kennis inzake nucleaire energie in ons land op peil te houden. Zo zal het wetenschappelijk onderzoek in de nucleaire energie om te komen tot kernfusie worden verder gezet. Tenslotte zal het beheer van het nucleaire afval verder gezet worden.

Het tweede spoor dat de regering zal bewandelen is dat van de in het Protocol voorziene **flexibele mechanismen**. De hiërarchie voorzien in het protocol tussen interne aanpassingen en de flexibele mechanismen zal worden gerespecteerd. De regering vraagt dat de Europese Commissie binnenkort een ontwerprijtlijn neerlegt over het gebruik van flexibele mechanismen. De drie gewesten hebben pilootprojecten terzake ontwikkeld. Om de gewesten, de federale staat alsook de ondernemingen toe te laten deze mechanismen te gebruiken zal de federale regering in overleg met de gewesten de Nationale Klimaatcommissie aanduiden als verantwoordelijke nationale instelling. De projecten van flexibele mechanismen moeten artikel 12 van het Kyoto protocol eerbiedigen.

De pilootmarkt voor handelbare emissierechten zou op 1 januari 2005 moeten opstarten. Om de uitvoering van de Europese richtlijn die de verhandeling van quota's van broeikasgassen regelt toe te laten zal de regering, in nauwe samenwerking met de gewesten, zo snel mogelijk de elementen binnen haar bevoegdheid omzetten. De regering zal een **nationaal register** opzetten dat de verhandeling van de quota's na hun toewijzing op precieze wijze zal opvolgen, net als de transacties die

gedaan worden in het kader van het Kyoto-protocol. De regering zal ook toezien op de uitbouw van een systeem dat de verificatie van de emissies die onderworpen zijn aan quota in het kader van de richtlijn Emission Allowance Trading zal mogelijk maken. Tevens zal zij de coördinatie van het Nationaal Allocatieplan, vertrekkend van de beslissingen van de gewesten inzake allocaties, verzorgen. Dat Nationaal Allocatieplan voor de periode 2005-2007 zal eind maart 2004 aan de Europese Commissie worden overgemaakt.

[2] Een vernieuwd globaal beleid inzake mobiliteit

De mobiliteitsproblemen in onze moderne samenleving vergen een vernieuwde, multi-dimensionale aanpak: een betere verdeling tussen de diverse vervoersmodi dank zij een voluntaristisch beleid inzake intermodaliteit en de promotie van het spoor-, maritiem-, fluviaal- en gemeenschappelijk vervoer, modernere wegeninfrastructuur, meer verkeersveiligheid en een betere bescherming van de zwakke weggebruiker en het stimuleren van tele- en thuisarbeid. Daartoe zal de regering een mobiliteitsplan ontwikkelen (**STOP-plan**), gebaseerd op het prioritair gebruik van minder vervuilende vervoermiddelen vertrekkend vanuit het principe nabijheid. Dit houdt in het ontwikkelen van een totaalplan voor elk onderdeel: stappen, trappen, openbaar vervoer en personenwagens. Het goederenvervoer zal hierbij geïntegreerd worden.

Het **tele- en thuiswerk** zal worden gestimuleerd via het aanmoedigen van breedbandaansluitingen, en een aangepast wettelijk en juridisch statuut voor deze werknemers, met respect voor de rechten van de werknemers.

Het gebruik van het **openbaar vervoer** moet de hoogte in. Inzake de NMBS wil de regering binnen het kader van de beschikbare budgettaire middelen het aantal reizigers tegen het einde van de legislatuur met 25% doen stijgen tegenover het jaar 2000. Zij streeft er ook naar de grote steden op de Vlaamse en Waalse assen te verbinden met Brussel binnen een regelmatig uurrooster en met een gevoelige vermindering van de tijdsduur van het traject. Het afsluiten van een nieuw bedrijfsplan mag daarbij niet gebeuren ten nadele van de kwaliteit van de openbare dienstverlening, noch inzake stiptheid, noch inzake veiligheid van de exploitatie. Dat is de globale doelstelling van het pakket maatregelen dat de regering voor **NMBS** heeft uitgewerkt.

Om de dienstverlening aan de klanten te verbeteren zal in het beheerscontract een systeem van vergoeding opgenomen worden dat in sommige gevallen de reizigers gehele of gedeeltelijke terugbetaling garandeert of een gratis ticket verzekert.

De bezettingsgraad per auto moet sterk de hoogte in. Daartoe wordt werk gemaakt van maatregelen om het **carpoolen** aan te moedigen. De gewesten zullen uitgenodigd worden om meer en vlot bereikbare carpoolparkings te maken. Bedrijven die carpoolen bevorderen via bedrijfsvervoerplannen zullen daartoe worden gestimuleerd.

De regering zal de verkeersreglementering aanpassen ten voordele van de **zwakke weggebruiker** dit om beter rekening te houden met de technische vereisten en vereisten qua verkeersveiligheid van vervoersmiddelen zoals bijvoorbeeld de fiets. De sensibiliseringscampagnes voor verkeersveiligheid zullen o.m. de nadruk leggen op het delen van de openbare weg tussen alle gebruikers. Specifieke aanpassingen zullen gerealiseerd worden om de multimodaliteit te bevorderen zoals de aanleg van fietsenparkings in de buurt van stations.

Inzake **verkeersveiligheid** wil de regering het aantal verkeersslachtoffers verminderen met minstens 33 procent tegen 2006 en 50 procent tegen 2010. Daartoe zal de regering rekening houden met de aanbevelingen van de Staten-Generaal inzake verkeersveiligheid. Rond de nieuwe wet en de uitvoeringsmaatregelen die in november van kracht zullen worden, zal de regering een intensieve informatiecampagne opzetten om de burgers te sensibiliseren. De pakkans door preventieve of repressieve controles zal verhoogd worden. En meer boetes zullen louter administratief worden afgehandeld. De gerechtelijke procedure moet de uitzondering worden. Er zal meer gebruik gemaakt worden van alternatieve straffen. De wetgeving inzake het in overweging nemen van de sociale toestand van de overtreder zal geëvalueerd worden en in voorkomend geval aangepast worden om de beoogde doelstellingen te realiseren. Tenslotte moet het individueel gedrag in het verkeer mede bepalend worden voor het berekenen van de verzekeringspremie. Contracten van vijf jaar of meer zullen aan nieuwe chauffeurs moeten aangeboden worden. Alzo kan worden vermeden dat oudere en jongere weggebruikers die veilig rijden geconfronteerd blijven met onbetaalbaar hoge premies. In dezelfde geest zullen de opdrachten van de tarificatiebureaus worden uitgebreid.

Voor **vrachtwagens** zal de verplichting worden opgelegd tijdens de spitsuren op de viervakbanen uitsluitend de rechter rijstrook te gebruiken. Ook zal worden nagegaan of vrachtwagens niet bij aanvang en einde van de schooldag uit de schoolomgeving moeten worden geweerd.

Wat betreft de storingen veroorzaakt door het **luchtverkeer**, en meer bepaald de nachtvluchten, neemt de regering het akkoord van 24 januari 2003 als vertrekpunt. Een precieze evaluatie zal gemaakt worden van de zones die overgevlogen worden, gemeente per gemeente en/of wijk per wijk in de gemeente om de geluidsimpact die

de bevolking ondergaat te meten en om de ervaren geluidshinder te verzachten door een meer evenwichtige spreiding. De geluidsimpact zal zone per zone geëvalueerd worden, die op een objectieve manier beschreven zullen worden, en volgens het principe van de billijke spreiding. Onder meer billijke spreiding verstaat men o.m. een herziening van de vliegprocedures in functie van de bevolking en/of de zones die overvlogen wordt en van het type vliegtuig, alsook een meer gediversifieerd gebruik van de verschillende landings- en opstijgpistes. Daarbij zal ook rekening gehouden worden met de veiligheid van de bevolking, met het luchtverkeer en met het beheer van de luchthaven.

Het isolatieprogramma zal worden herzien in functie van de gekozen oplossingen, en van de afstand van de overgevoegen zones ten opzichte van de luchthaven. Dit zal gebeuren binnen het voorziene financieel kader.

In afwachting van deze evaluatie en van een globale en billijke oplossing zullen de vliegtuigen met een $QC > 4$ die in de richting Huldenberg vliegen tijdelijk de routes ten oosten van Brussel volgen. De route naar Chièvres (heavy) zal meer het tracé volgen dat het dichtst bij Brusselse ring ligt.

Voor de dagvluchten, zal de tot regering een meer billijke verdeling van de hinder beslissen, rekening houdend met volgende principes: (1) een nauwkeurige evaluatie van de huidige situatie, conform de aanpak voor de nachtvluchten (kadaster van het geluid, geluidsimpact zone per zone en evenwichtige spreiding) en (2) een verhoging van de opstijgtaksen voor de luidruchtige vliegtuigen met een QC hoger of gelijk aan 12, die opstijgen tussen 21 u. en 23 u. en tussen 6 u. en 8 u.

Bovendien zullen in het algemeen wat piste 25 rechts betreft, de vliegprocedures geoptimaliseerd worden door het achteruitschuiven met 300 meter van de opstijgdrempel.

De regering zal tenslotte de procedures inzake "Noise Abatements" versterken en op hun toepassing waken.

[3] Een verantwoord verbruik en een actieve ondersteuning van 's werelds biodiversiteit

Zowel binnen het kader van het productbeleid als van de in het raam van het Kyoto-protocol op te zetten projecten met ontwikkelingslanden zal de regering bijzondere aandacht besteden aan de bescherming van de tropische wouden, oerbossen en biodiversiteit.

De overheid zal daartoe zelf het voorbeeld geven door voor haar eigen houtverbruik nog enkel hout te gebruiken dat afkomstig is van verantwoord bosbeheer. Daarbij zullen de beslissingen van de Ministeriële Conferentie van Helsinki inzake de Europese bosbescherming als maatstaf worden gebruikt. De Belgische regering zal er ook bij de andere overheden op aandringen om éénzelfde houding aan te nemen bij onder meer het uitschrijven van hun aanbestedingen.

Ons land zal tenslotte ook meer geld van de Belgische ontwikkelings-samenwerking inzetten voor het duurzaam beheer van de resterende oerbossen. Projecten die bijdragen tot een vernietiging van de oerbossen zullen niet langer in aanmerking komen voor exportkredieten. Illegaal gekapt hout moet op de Belgische markt worden geweerd.

[4] Een beleid inzake dierenwelzijn

Bewust van de kwetsbare situatie waarin sommige dieren zich bevinden, zal de regering hun bescherming verbeteren via een dierenwelzijnsbeleid. De versterking van dit beleid zal op basis van het 'best practice' principe, waarbij goede voorbeelden uit andere lidstaten van de Europese Unie overgenomen worden, gebeuren. Dit zal onder meer het geval zijn op het vlak van de verbetering van het beheer van de dierenasielen. Daarnaast zal de regering het gebruik van dierproeven, waarvoor volwaardige alternatieven bestaan, beperken.

[5] Een beleid van duurzame ontwikkeling

In de volgende legislatuur zal werk gemaakt worden van de uitvoering van het Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling 2000-2004. Tevens zal een nieuw Plan voor de daaropvolgende vier jaar worden voorbereid. Hierin zal ook de Europese Duurzaamheidsstrategie en de slotverklaring van de wereldtop van Johannesburg in augustus 2002 worden vertaald.

In de diverse federale overheidsdiensten zullen "cellen van duurzame ontwikkeling" opgericht worden, die alle belangrijke overheidsbeslissingen op hun effect inzake duurzame ontwikkeling zullen beoordelen. Dit mag evenwel nooit leiden tot een bijkomende vertraging in de besluitvorming. De vooruitgang van het beleid inzake duurzame ontwikkeling zal jaarlijks worden onderzocht door de ministerraad, op basis o.m. van een rapport van de Task-force van het Federaal Planbureau over duurzame ontwikkeling, van een verslag van de interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling (ICDO) over de uitvoering van het plan in elke administratie en elke federale instelling en een begeleidend advies van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling. Deze verslagen zullen aan het Parlement worden overgezonden.

[6] De ontwikkeling van een integraal productbeleid

In het kader van een Europese Strategie inzake Integraal Productbeleid zal de regering een aanpak voorstaan waarin de dimensie van duurzame ontwikkeling bij producten centraal staat. Daarbij zullen twee wegen worden gevolgd. De eerste zal, in nauw overleg met de gewesten, de benadering uitwerken waarbij de "levenscyclus" van producten (van productie tot afval) het kernpunt vormt. De tweede zal een actieve, maar gedifferentieerde verantwoordelijkheid instellen voor de overheden en de actoren van de markt.

De federale bevoegdheid inzake productnormen vormt een belangrijk onderdeel van het integraal productbeleid.

Om de consumenten aan te zetten duurzame producten te kopen moeten deze producten ontwikkeld worden rekening houdend met de expertise van de industrie en de wensen van de gebruikers. De regering zal onderzoeken welke middelen kunnen aangewend worden om de productie en consumptie van duurzame goederen te bevorderen.

In het kader van de voorbereiding van een Europese wetgeving op de chemische producten, en tijdens de omzetting van die wetgeving in Belgisch recht, zal de regering een aanpak volgen afgestemd op de bescherming van de gezondheid en de transparantie inzake schadelijkheid van stoffen evenwel rekening houdend met het behoud van de competitiviteit en de innovatiekracht van de Belgische chemische nijverheid in Europa.

[7] De bescherming van de Noordzee

De regering zal voor de Noordzee, één van de rijkste en grootste natuurgebieden van ons land, een lange termijnvisie ontwikkelen waarbij het duurzaam beheer van de visserij, de zandwinning, de zeevaart en de natuurwaarden van de zee de uitgangspunten zijn. Oliebestrijding op zee moet systematisch worden aangepakt en meer middelen krijgen. Ons land moet op internationaal vlak initiatieven nemen voor een betere beveiliging van het maritieme milieu, hierbij inbegrepen het verbieden van éénwandige olietankers en voor een betere internationale handhaving inzake Noordzeebeleid.

De regering zal om een geïntegreerd beleid inzake de Noordzee vorm te geven één van haar leden belasten met de coördinatie van de verschillende bevoegdheden inzake Noordzeebeleid, zowel inzake rampenbestrijding als inzake het afleveren van vergunningen, licenties en concessies.

VI. Leefbare wijken in leefbare steden

Onveiligheid, verarming, stadsvlucht, speculatie en gebrekkige infrastructuur voeden een negatieve sfeer in vele stedelijke wijken. De actieplannen voor de grote steden, die in de vorige legislatuur werden uitgewerkt, hebben wel een reeks projecten opgeleverd die het economisch herstel en de sociale samenhang helpen bevorderen en zo een beter leef- en woonklimaat in de wijken tot stand brengen.

De regering wil die aanpak intensifiëren. Anderzijds wil zij het overleg stimuleren tussen de betrokken steden en gemeenten, de gewesten en gemeenschappen die hoofdzakelijk bevoegd zijn, de federale overheid en de Europese overheden om zo te komen tot de grootste coherentie in de acties.

Daarnaast zal de regering vier specifieke acties ondernemen.

[1] Het versterken van de contracten met de grote steden

De regering zal de actieplannen voor de stedelijke gebieden versterken. Deze contracten zullen op meerjarige basis worden afgesloten. Ten einde de doeltreffendheid van deze contracten te verhogen en vooral meer vaart te brengen in de uitvoering en de afwerking van de projecten, zullen een aantal grondige wijzigingen worden doorgevoerd:

- de middelen zullen opnieuw worden geconcentreerd op enkele wijken van de vijftien betrokken steden;
- een indicatief minimum van 40% van de toegekende middelen zullen moeten worden aangewend voor investeringen;
- binnen de betrokken gemeenten zullen de toegekende middelen prioritair moeten worden besteed aan een beperkt aantal projecten, die eerst moeten worden voltooid alvorens nieuwe projecten in overweging kunnen worden genomen.

[2] Meer veiligheid en minder overlast

Het beleid moet er toe bijdragen dat het gevoel van onveiligheid in de steden daalt. Een grotere zekerheid inzake bestaan, inzake werk en inzake fysieke veiligheid moet worden nagestreefd voor alle burgers. In die zin zal de dialoog en de samenwerking met de verschillende actoren die instaan voor de stedelijke veiligheid worden versterkt.

In de zonale veiligheidsplannen van de steden zal daarbij een overlastbeleid worden ingeschreven dat stoelt op drie elementen:

- de identificatie van de overlastfenomenen;
- het uitwerken van een plan van aanpak;
- het aanduiden door de betrokken gemeenten van een overlastverantwoordelijke met een duidelijk mandaat vanwege de lokale politieke verantwoordelijken.

Deze overlastmanager zal bovendien belast worden met het organiseren van de coherentie van de acties in de actieplannen voor de stedelijke gebieden en in de veiligheidscontracten

[3] Strijd tegen armoede en uitsluiting

In de grote steden ontsnappen vele inwoners, die zich in een situatie van kwetsbaarheid en uitsluiting bevinden, aan de sociale vangnetten. Structurele oplossingen zullen gezocht worden, in overleg met de bevoegde overheden, om de daklozen te helpen. De maatregelen van positieve discriminatie inzake beroeps- en tewerkstellingskansen zullen worden versterkt in de grote steden waar de graad van werkloosheid en van armoede bijzonder hoog is.

[4] Betere huisvesting

Een fatsoenlijke huisvesting vinden wordt moeilijker en moeilijker voor families zonder of met een laag inkomen, of voor grote gezinnen. Dit fenomeen doet zich onder andere voelen in de steden en ligt mede aan de basis van sociale uitsluiting. Een betere coördinatie van de beleidsmaatregelen inzake huisvesting, onder meer via een Interministeriële Conferentie ad hoc, is dan ook noodzakelijk.

De twee belangrijkste hefboomen op federaal niveau om dit probleem aan te pakken zijn de fiscaliteit en de huurwet. De regering zal, om het fenomeen van de huisjesmelkers te bestrijden, maatregelen nemen om de bescherming van de minstbegoede huurder en de kwaliteit van de verblijven die op de markt worden aangeboden, te verbeteren. De regering zal de huurwet evalueren en een nieuw evenwicht tussen huurders en verhuurders zoeken inzake rechten en verplichtingen.

De rol van de federale onroerende fiscaliteit als instrument van het woonbeleid zal worden herbekeken. Doel daarbij moet zijn de renovatie van bestaande woningen te bevorderen en de toegang tot het eigen woningbezit te stimuleren, vooral dan bij mensen met een laag inkomen en bij jongeren.

De regering zal de fiscale maatregelen om de stadsvernieuwing en de ontplooiing van economische activiteiten in achtergestelde wijken te bevorderen, evalueren, herbekeken in haar criteria en uitbreiden.

VII. Een grotere veiligheid voor de burger

Het verzekeren van de veiligheid van onze bevolking vergt het voeren van een dagelijkse strijd tegen een snel wijzigende en gediversifieerde criminaliteit.

In de komende legislatuur wil de regering haar actie concentreren op een aantal specifieke criminaliteitsfenomenen. Naast verkeersveiligheid zijn dat op lokaal vlak inbraken, vandalisme en overlast hetgeen een grotere inzetbaarheid en derhalve meer ondersteuning van de lokale politie vereist.

Op federaal vlak zijn dat het fenomeen van de rondtrekkende dadergroepen, de buitenlandse criminele netwerken (drugs, illegale wapenhandel...) actief op ons grondgebied, het terrorisme, de mensenhandel, en de grote sociale, financiële en economische fraude (BTW-carrousels, oliefraude, sigaretten-smokkel, witwassen van crimineel verworven geld, afvalfraude, fraude met middelen van de Europese Unie...).

De wetsontwerpen en structuren noodzakelijk voor een doelgerichte actie op al deze terreinen werden de voorbije jaren gerealiseerd. De volgende jaren komt het er nu op aan deze instrumenten verder operationeel te maken en ze om te zetten in successen op het terrein.

Wel dient, na grondige raadpleging van de betrokken kringen, de wapenwet van 1933 te worden herzien. Het ontwerp van de vorige regering zal verder worden verfijnd met het oog op het verminderen van het persoonlijk wapenbezit en rekening houdend met de Europese richtlijn 91/477/CEE van de Raad van 18 juni 1991 inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens.

Ook zal de politiehervorming worden geëvalueerd, zowel op operationeel niveau als inzake het financieringsmechanisme, waarbij het principe van de financiële neutraliteit voor het geheel van de gemeenten zal worden gerespecteerd. Deze evaluatie zal onder meer stoelen op de resultaten van de audit over de federale politie, alsook op het eindrapport van de commissie die de hervorming op lokaal, financieel en operationeel vlak beoordeelt. Deze commissie zal tegen eind september 2003 haar rapport afronden. Wel zal de samenstelling van de evaluatiecommissie worden aangepast om ook de bezorgdheden van de lokale korpschefs beter in rekening te brengen. De structuur van technische ondersteuning (SAT) zal actief blijven.

Om al deze doelstellingen te realiseren zal de nieuwe regering volgende acties opzetten.

[1] Het ontwikkelen van een duurzaam preventiebeleid

Een geïntegreerd veiligheidsbeleid vereist niet alleen dat de veiligheid – en preventiecontracten worden verlengd, maar vooral dat ze in de toekomst voor meerdere jaren worden afgesloten, in een eerste fase tot eind 2006, daarna voor een periode van drie jaar. Wel dienen ze jaarlijks te worden geëvalueerd met de mogelijkheid de projecten desgevallend aan te passen.

Het budget voor deze veiligheid- en preventiecontracten zal worden versterkt.

De aandacht zal daarbij prioritair gaan naar preventieprojecten voor verschillende vormen van vermogenscriminaliteit, projecten ter voorkoming van sociale overlast, projecten ter bevordering van de verkeersveiligheid, alsook naar technopreventie en projecten in de strijd tegen drugsmisbruik. Bijzondere aandacht zal ook gaan naar de bescherming van bepaalde kwetsbare bevolkingsgroepen zoals bejaarden. Een aangepast beschermingsbeleid zal ook ontwikkeld worden voor uitvoerders van risicoberoepen waaronder sommige categorieën van vrije beroepen en zelfstandigen.

In elk zonaal veiligheidsplan zal een luik van politionele preventie worden opgenomen. Teneinde daarbij een band te creëren tussen preventie die onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten valt, en de lokale politiewerking die tot de bevoegdheid van de politiezones behoort, zullen de preventie-ambtenaren betrokken worden bij de uitwerking, de verwezenlijking en de evaluatie van de zonale veiligheidsplannen.

Ook zal het overleg worden geïntensifieerd met de betrokken federale departementen en met de gewesten als toezichthoudende overheid van de gemeenten. Het Vast Secretariaat voor het Preventiebeleid zal daarbij optreden als centraal orgaan.

[2] Het verhogen van de inzetbaarheid van de politie

De operationele slagkracht van de politie wordt vandaag sterk gehinderd door een te grote administratieve werklast. Dit schaadt haar in de uitvoering van haar kerntaken en tast ook de mogelijkheden aan om meer politie op straat te laten patrouilleren.

Naast het terugdringen van het aantal administratieve opdrachten zullen daarom volgende initiatieven worden ontwikkeld:

- de loutere administratieve taken zullen uitsluitend worden toevertrouwd aan burgerpersoneel;

- maatregelen zullen genomen worden om de werking van de gemeenschappelijke diensten van de directies-generaal van de federale politie, die voor beide politieniveaus belast zijn met de niet-operationele ondersteuning (human resources, materiële middelen, sociaal secretariaat) te verbeteren;

- tijdens de volgende legislatuur zal de lokale politie versterkt worden met het equivalent van 2500 eenheden, zonder meerkost voor de lokale politiezones. Dit zal onder meer gerealiseerd worden door de versterking van de Algemene Reserve van de Federale politie teneinde een ruimere punctuele of structurele ondersteuning te kunnen bieden aan de lokale politiekorpsen; zo zal ook minder beroep moeten worden gedaan op de gehypothekeerde capaciteit van de lokale zones en zullen aldaar meer middelen vrijkomen voor de basispolitiezorg; bovendien zal ook een beroep gedaan worden op de mobiliteitspool;

- de organisatie van de arbeidstijd zal worden versoepeld om de beschikbaarheid te verhogen en zo de politiecapaciteit op te drijven zonder bijzonder kosten voor de federale overheid en de gemeenten; ook zal het mobiliteitstelsel worden vereenvoudigd teneinde een afdoende en tijdige versterking te waarborgen van de politie op het terrein;

- het veiligheidskorps zal worden opgericht en de bevoegdheden van de hulpagenten zullen worden uitgebreid, zodat de politieambtenaren zich zouden kunnen toespitsen op de uitoefening van de daadwerkelijke politieopdrachten;

- de interzonale samenwerking zal worden versterkt, in het bijzonder door de oprichting van één slachtofferonthaaldienst ten bate van meerdere zones;

- de samenwerking tussen de federale en lokale politie zal worden versterkt; daartoe zal de rol van de directeurs-coördinatoren op het niveau van de gerechtelijke arrondissementen worden herzien; het intensifiëren van die samenwerking is onder meer nodig met het oog op de strijd tegen rondtrekkende dadergroepen.

De arrondissementale informatiekruispunten en het communicatie- en dispatchingsysteem (CIC) zullen worden voltooid. Vóór het eind van de legislatuur wil de regering in ieder geval komen tot één globaal communicatienetwerk (ASTRID) waarop alle nooddiensten, hulpdiensten, politiediensten en het crisiscentrum zullen aangesloten zijn, met respect voor het medisch geheim. Aan het CIC zullen de zones lokale politieambtenaren moeten afvaardigen voor de dispatching. Meerkosten bij de investeringen in ASTRID zal de federale overheid voor haar rekening nemen. Overigens zal de federale politie instaan voor de vorming van de lokale politieambtenaren die naar het CIC worden afgevaardigd.

De algemene nationale politionele gegevensbank zal worden geoptimaliseerd en toegankelijk gemaakt voor beide politieniveaus. Daartoe zal de informatisering van de lokale politie worden afgewerkt

[3] Het uitbreiden van de administratieve boetes

De regering wenst nadrukkelijk de overlastfenomenen efficiënt te bestrijden. De administratieve afhandeling is daartoe een krachtig wapen, dat ook toelaat snel te reageren.

De regering zal daarom het wetsontwerp op de administratieve boetes die gemeenten kunnen opleggen zo snel als mogelijk laten goedkeuren door het parlement.

[4] Een nauwere internationale samenwerking in strafzaken

Internationale samenwerking is het enige antwoord op de internationalisering van de criminaliteit. Daarom zal de regering:

- onmiddellijk het Europees aanhoudingsmandaat invoeren;
- de voorstellen en onderzoeken die gedaan werden in het kader van een versterkte operationele samenwerking met Duitsland, Frankrijk en Luxemburg verder onderzoeken. Daarbij zal in het bijzonder aandacht worden besteed aan het respect voor het privé-leven en voor de fundamentele vrijheden en zal er over gewaakt worden dat deze samenwerking niet uitmondt in een criminalisering van bepaalde sociale groepen zoals illegale inwijkelingen;
- de operationele samenwerking met landen uit Centraal- en Oost-Europa en uit Noord-Afrika uitbouwen om misdadigers uit die landen die bij ons worden opgepakt en die hier geen duurzame sociale relaties hebben opgebouwd of een asielprocedure lopen de hebben, ter plaatste te laten berechten; uiteraard zal bij het beslissen tot dergelijke procedure rekening gehouden worden met de rechten van de slachtoffers;
- de V.N. Conventie van 12 december 2000 inzake de transnationale georganiseerde misdaad en de twee protocollen over mensenhandel en mensensmokkel zullen zo snel als mogelijk worden geratificeerd.

[5] Het invoeren van nieuwe instrumenten in de strijd tegen het terrorisme

De strijd tegen het terrorisme is een prioriteit voor de regering.

Naast de versterkte internationale samenwerking zal in het kader van de strijd tegen het terrorisme een wettelijk kader worden gecreëerd voor het afnemen, bewaren en doorgeven van vingerafdrukken en ander biometrisch materiaal.

[6] Het opvoeren van de strijd tegen de mensenhandel

De strijd tegen de mensenhandel zal worden opgevoerd. Aan de Procureurs-generaal zal opdracht worden gegeven voorrang te verlenen aan het vraagstuk van de mensenhandel.

Uit de ervaring blijkt dat de gespecialiseerde onthaalcentra die de voorbije jaren werden opgezet een essentiële rol spelen in het verbeteren van de situatie van de slachtoffers. Daarom zal de regering de financiering van deze centra bestendigen.

Bovendien zal zij een aantal nieuwe initiatieven nemen.

- de wet van 13 april 1995 zal worden aangepast teneinde een duidelijke scheidingslijn te trekken tussen mensenhandel en mensensmokkel;
- de strijd tegen het misbruik van de immigratieprocedures – vooral dan de schijnhuwelijken en de fraude inzake gezinshereniging – zal worden opgevoerd; daartoe zal de verbintenis tot ten laste neming worden aangescherpt, zal aan ouders en grootouders bij voorkeur een tijdelijke verblijfsvergunning worden uitgereikt, zullen bij aanvragen tot gezinshereniging nieuwe adequate maatregelen worden ingevoerd en zal bij visumaanvragen gebruik worden gemaakt van biometrische gegevens (foto, vingerafdrukken...);
- de aanpassing van de Belgische wetgeving aan de verworvenheden van de Conferentie van Palermo van 17 december 2000; aan de slachtoffers van mensenhandel zal juridische zekerheid worden verschaft door het opnemen in de wet van de bepalingen van de omzendbrief betreffende het verblijfsstatuut van de slachtoffers van mensenhandel;
- op sociaal vlak zal de regering een wetsontwerp indienen waarbij "opdrachtgevers" die werkzaamheden opdragen aan onderaannemers die clandestiene arbeidskrachten uitbuiten, worden bestraft;
- tenslotte vereist de bijzondere situatie van het huispersoneel dat tewerkgesteld is in ambassades en consulaten een bijzondere aandacht, o.m. door een aangepaste informatie aan de kandidaat-werknemers bij de aflevering van de verblijfsvergoeding (informatieblad dat met het visum wordt verstrekt).

[7] De strijd tegen de financieel-economische delinquentie

In de strijd tegen de internationale financiële criminaliteit zullen de nationale en internationale beschikkingen met betrekking tot de niet-meewerkende territoria worden versterkt. Geleidelijk aan zullen alle verrichtingen met dergelijke landen a priori verdacht worden in de zin van de bepalingen van de wet op het witwassen.

De fiscale en bankregeling inzake niet-gewaarborgde leningen die een bepaald bedrag overschrijden en die het witwassen van kapitaal uit het buitenland kunnen verbergen, zal worden aangevuld met een meldingsplicht aan de Cel voor de verwerking van financiële informatie. Ook zullen de verplichtingen van de banksector inzake aangifte van dubieuze verrichtingen, in het bijzonder van verrichtingen via niet-meewerkende landen, worden versterkt.

Tenslotte wil de regering de nodige maatregelen nemen om het misbruik van rechtspersonen te bestrijden.

[8] De hervorming van de civiele veiligheid

Bij de huidige organisatie van de hulpverleningsdiensten (brandweer, civiele bescherming en dringende medische hulpverlening), zal getracht worden het beginsel van de integrale veiligheidszorg maximaal te ontwikkelen zonder bijkomende kost.

Op reglementair vlak zal worden overgegaan tot een actualisering van de bestaande wetgeving om deze aan te passen aan de bestaande noden.

Een analyse van mogelijke risico's op het vlak van civiele veiligheid (brand, ontplofingen, wegongelukken, slecht weer, enz.) en dit voor het gehele grondgebied zal worden opgesteld. Op grond van deze analyse zullen de zones gerationaliseerd worden en het personeelsbeleid en het investeringsbeleid aangepast. Een betere dienstverlening aan de burger is daarbij het objectief.

Met de verzekeringssector zal een overleg gestart worden over de gedeeltelijke opname van de kosten van de diensten van de civiele veiligheid in de verzekeringspolissen.

[9] De modernisering van de wetgeving op de bewakingsdiensten

Om de politiediensten te ontlasten van niet-politionele opdrachten, en om de voorwaarden van uitoefening van het beroep te versterken en de ernst ervan te waarborgen, zal de regering zo snel als mogelijk het wetsontwerp op de bewakingsdiensten dat de wet van 10 april 1990 wijzigt, doen goedkeuren.

VIII. Een efficiënter gerecht

De regering zal een bijzondere aandacht besteden aan de burgerlijke en strafrechtelijke Justitie. Om de doelstellingen inzake veiligheid en efficiëntie te halen, is het essentieel dat de hervormingen die zullen worden doorgevoerd, geschraagd worden door alle betrokken actoren en dat hun dynamisme wordt aangemoedigd.

Op burgerrechtelijk vlak zijn de prioriteiten: de vergemakkelijking van de toegang en de verbetering en versnelling van de rechtsbedeling, onder meer door het toekennen van een grotere verantwoordelijkheid aan de korpschefs, een optimalisering van de werkmethodes en een ruimere aanwending van alternatieven voor de klassieke rechtsbedeling.

Op strafrechtelijk vlak vereisen de strijd tegen criminaliteit en onveiligheid, en meer algemeen het herstel van het rechtsgevoel onder de bevolking, dat nieuwe hervormingen op het getouw worden gezet. Daarom zullen fundamentele vraagstukken zoals het penitentiair beleid, een adequaat strafbeleid, de jeugddelinquentie en de opvang van de slachtoffers tijdens de deze legislatuur een prioritaire behandeling krijgen.

Om de kwaliteit van het werk binnen de verschillende rechtbanken te verbeteren, zal het personeel permanent worden gevormd.

Tenslotte zal de regering structurele oplossingen aanbrengen om de verontrustende achterstand in Brussel en andere arrondissementen weg te werken.

Zes acties worden daarbij in het vooruitzicht gesteld.

[1] Het verbeteren van de positie van het slachtoffer

De behandeling van slachtoffers in gerechtelijke procedures zal worden verbeterd. Daartoe zal het EU-kaderbesluit van 15 maart 2001 inzake het statuut van het slachtoffer in de strafprocedure snel in Belgisch recht worden omgezet.

Daarnaast plant de regering vijf initiatieven:

- het beter informeren van de slachtoffers; zoals thans in burgerlijke zaken zal ook bij strafrechtelijke beslissingen een mededeling gebeuren van de vonnissen aan de betrokken partijen; slachtoffers zullen ook systematisch op de hoogte worden gebracht van een beslissing tot seponeren;

- het vereenvoudigen en verstaanbaar maken ten behoeve van alle rechtsonderhorigen van de gerechtelijke procedures, de gerechtelijke aktes en het taalgebruik; elke gerechtelijke beslissing zal, de beroepstermijn en andere vormvereisten vermelden; bij gebreke van termijnen zullen de beroepstermijnen voor het slachtoffer geen door-gang vinden.
- een versterking en een standaardisatie van de politievorming voor wat betreft het onthaal, het aanbieden van een luisterend oor en het geven van informatie in de politiebureaus; dit impliceert eveneens een betere omschrijving van de opdrachten van de diensten voor slachtofferhulp;
- in de justiehuizen zal de slachtofferopvang, de bemiddeling en de juridische bijstand worden verbeterd; ook dient de werking en financiering van de Commissie voor hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden te worden versterkt via een verhoging van de bijdrage van het fonds;
- het beter in beschouwing nemen van de burgerlijke belangen in het strafproces; de strafrechter zal op een systematische wijze de burgerlijke belangen dienen te bewa-ren, zelfs indien er geen burgerlijke partijstelling is of als de zaak wat die belangen betreft niet kan berecht worden; zo zou de benadeelde persoon de zaak kosteloos kunnen laten terugbehandelen om schadeloosstelling te bekomen.

[2] Het vergemakkelijken van de toegang tot de justitie

De juridische bijstand zal worden uitgebreid. Het budget zal verhoogd worden en, in een jaarlijks forfaitair budget worden gegoten, de inkomensvoorwaarden die toegang verlenen tot juridische bijstand zullen worden versoepeld. Anderzijds zal, in overleg met de balies, het puntensysteem van advocaten, die tussenkomen in het kader van juridische bijstand worden geëvalueerd en aangepast. Ook de verenigingen zullen worden aangezet bij te dragen tot de juridische eerstelijnsbijstand.

Een werkelijke toegang tot de justitie moet ook worden gewaarborgd voor mensen die, zonder daarom tot de minstbedeelden te behoren, toch problemen ondervinden om de financiële kosten van een rechtszaak te dragen. Daartoe kan een solidariteitssysteem voor gerechtelijke risico's worden opgezet. Dit stelsel zal worden uitgewerkt samen met de Orde van Franstalige en Duitstalige Balies en de Orde van Vlaamse Balies.

In dit verband moet, in samenwerking met de balies ook worden nagedacht over het instellen van barema's voor het honorarium van advocaten en over het verhalen van het honorarium op de in het ongelijk gestelde partij.

Tenslotte moeten de gerechtskosten voor de rechtsonderhorigen verder dalen door de kosten van het kopiëren van strafdossiers te verminderen, onder meer via het scannen van de documenten en door een veralgemeende invoering van het verzoekschrift op tegenspraak.

[3] Het Themisplan voor een snelle rechtsbedeling

Het wegwerken van de gerechtelijke achterstand en het waarborgen van een snelle rechtsbedeling zijn essentieel voor het herstel van het vertrouwen in de justitie van ons land. Dit vraagt een geïntegreerde aanpak. De nieuwe regering heeft daartoe een meerjarenplan, het Themisplan klaar.

Het Themisplan behelst volgende ingrepen:

- het responsabiliseren van de korpschefs en magistraten; een grotere mobiliteit binnen de rechtsgebieden van het Hof van Beroep. In dit verband zal tevens worden onderzocht, om naar analogie met de arbeidshoven, naast de zetel van de hoven van beroep bijkomende afdelingen binnen hetzelfde rechtsgebied op te richten.
- de omvorming van het gerechtelijk verlof met het doel de continuïteit en de kwaliteit van dienstverlening over het hele jaar te waarborgen;
- de korpschefs worden niet alleen verantwoordelijk voor het personeels-beleid, maar ook voor de financiële werking van hun zetel of parket en dit op basis van een toe-gewezen enveloppe; het lopend experiment met de financiële beheerders die onder gezag van de korpschefs deze in hun taken bijstaan, zal worden geëvalueerd en in voorkomend geval worden veralgemeend;
- de korpschefs en gelijkgestelden zullen ook het gezag en de leiding verkrijgen over de griffies;
- de duurtijd voor de procedure van werving van de magistraten zal worden ingekort; een wervingsreserve zal worden ingevoerd;
- de werklasmeting, als instrument ten dienste van het personeels-beleid, zal worden operationeel gemaakt; voorstellen tot een betere organisatie van het personeels-beheer zullen op basis van het resultaat van de werklasmeting worden geformu-leerd; daarbij kunnen eventuele aanpassingen van het voorziene kader noodza-kelijk blijken;
- de parketten en parketten-generaal worden verticaal geïntegreerd op basis van het akkoord dat de Procureurs des Konings en de Procureurs-generaal onderling hierover afsloten;

- de raad van procureurs des Konings zal worden uitgebouwd tot het referentiepunt waar goede praktijken en nuttige ervaringen op operationeel vlak, worden uitgewisseld;
- de alternatieven voor de klassieke rechtsgang zoals de verzoening, de gerechtelijke en vooral de buitengerechtelijke bemiddeling en de bestuurlijke afhandeling zullen worden gestimuleerd en uitgebreid;
- een nieuwe wet op de rechtsbedeling, zowel wat betreft de burgerlijke procedure als wat betreft de strafprocedure, zal worden ingevoerd met kortere termijnen om recht te spreken, met een actievere rol voor de rechter ten aanzien van de partijen en van de andere actoren zoals experten; na evaluatie van de drempels voor de toegang tot het hoger beroep, zal de rechter daarbij in geval van een teregt en onverantwoord rekken van de procedure of bij misbruik van de procedure, sancties kunnen uitspreken; deze nieuwe bepalingen zullen van openbare orde zijn;
- de toegang van de advocaten tot het Hof van Cassatie zal geleidelijk aan uitgebreid worden; in dat kader zal bij het Hof een bijzondere Kamer worden opgericht die een eerste toetsing zal uitvoeren over de ontvankelijkheid van de aanhangig gemaakte zaken;
- de wet van 11 juli 1994 met betrekking tot de versnelling van de strafprocedure zal worden aangepast, onder meer door er de algemene doelstellingen van de wet van 28 maart 2000 m.b.t. de procedure van onmiddellijke verschijning in strafzaken in te integreren;
- wat de bevoegdheden van de hoven en rechtbanken betreft, zal deze van de arbeidsauditoraten en de arbeidsrechtbanken worden uitgebreid tot onder meer de betwistingen met betrekking tot buitengewone schulden; tevens zal in de schoot van de rechtbank van eerste aanleg een familiesectie worden opgericht die bevoegd is voor alle aangelegenheden die het personen- en familierecht betreft en die nu verspreid zitten over de rechtbank van eerste aanleg, de vrederechter en de jeugdrechter.

De maatregelen die onder de vorige regering werden genomen zullen worden geëvalueerd en, na een eventuele aanpassing, bevestigd. Naast het Themisplan zal de regering een structurele oplossing uitwerken voor het probleem van de gerechtelijke achterstand in Brussel. In ieder geval zal de regering op korte termijn zorgen voor een nieuwe huisvesting van het parket zodat alle diensten kunnen worden gegroepeerd. De informatisering zal versneld worden doorgevoerd en de ondersteuning van het korps worden versterkt met een financieel beheerder en een boekhoudkundig expert voor de sectie Ecofin.

[4] Een meer doelgericht straffenarsenaal

De gevangenisstraf moet worden geconcentreerd op plegers van misdrijven tegen wie de samenleving zich moet beveiligen. De korte gevangenisstraf levert vaak meer nadelen dan voordelen op. Zoals het parket vandaag beschikt over diverse mogelijkheden om een strafzaak af te handelen, moet ook de rechter kunnen terugvallen op een brede waaier van straffen en sancties waaruit deze gekozen wordt die het best het gedragspatroon van de misdrijfpleger naar de toekomst beïnvloedt.

Daartoe wil de regering, naast de autonome taakstraf en de bestaande mogelijkheden in de probatiewet, straffen invoeren zoals het elektronisch toezicht, het plaatsverbod, het herstel van de schade en de probatie als zelfstandige maatregel.

De wet Lejeune zal omgevormd worden in een systeem dat meer rechtszekerheid biedt aan de slachtoffers en aan de samenleving. De voorwaardelijke invrijheidsstelling zal meer dan vandaag door drie elementen worden bepaald: de ernst van het misdrijf, de kans op recidive en het gedrag van de gevangene. In die geest zal het nieuwe systeem van voorwaardelijke invrijheidsstelling aangepast worden in functie van de straf die uitgesproken werd: gevangenisstraffen van minder dan vijf jaar, gevangenisstraffen van vijf jaar en meer, straffen uitgesproken bij recidive en straffen uitgesproken in geval van recidive van moord en doodslag; in de twee laatste gevallen zal de uit te zitten straf niet verder samendrukbaar zijn dan respectievelijk twee derden en drie kwart van de door de strafrechter uitgesproken straf. In alle omstandigheden kan het Openbaar Ministerie zich blijven kanten tegen de invrijheidsstelling. Ongeacht dit verzet, zal het de commissie voor voorwaardelijke invrijheidsstelling en later de strafuitvoeringsrechtbank zijn die de uiteindelijke beslissing zal nemen.

De strafuitvoeringsrechtbanken zullen worden opgericht. Ze zullen de bestaande commissies voor voorwaardelijke invrijheidsstelling incorporeren en volgens hetzelfde principe van multidisciplinariteit worden samengesteld. De wet op de strafuitvoering zal zich inspireren op de resultaten van de commissie "Holsters" en van het ontwerp "beginselenwet gevangeniswezen".

[5] Een nieuw jeugdrecht

De wet op de jeugdbescherming van 1965 zal worden gemoderniseerd met het oog op een betere bescherming van en het geven van meer kansen en hulp aan jongeren om zich in te passen in onze veeleisende samenleving. Daarnaast zal dit nieuwe jeugdrecht voorzien in een sanctionering van delinquente jongeren tegen wie dit het enige middel is om onze maatschappij tegen hun criminele activiteiten te beveiligen.

Concreet wens de regering volgende grondige aanpassingen door te voeren:

- op het niveau van het parket kunnen alvorens eventuele vervolgingen tegen een minderjarige kunnen worden ingesteld, de minderjarige en zijn wettelijke verantwoordelijke door de procureur worden opgeroepen om hen op hun wettelijke verplichtingen te wijzen; daarbij zal de mogelijkheid van bemiddeling worden ingevoerd;
- de jeugdrechter zal aan minderjarigen boven de 12 jaar bijkomende maatregelen van pedagogische en herstelrechtelijke aard kunnen opleggen, daarbij zal rekening gehouden worden met de aard van de feiten, de persoonlijke toestand van de jongere en de noden van de samenleving; deze maatregelen kunnen zijn: een herstelbemiddeling, herstelrechtelijke maatregelen, het opzetten van een systeem van intensief toezicht van de jongere door een vaste opvoeder, een dienstverlening ten bate van de gemeenschap, een leerstraf, een geldboete en dergelijke meer; uiteraard blijft de jeugdrechter de mogelijkheid behouden de jongere te plaatsen bij een betrouwbaar persoon of in een instelling;
- wordt de jeugdrechter geconfronteerd met zware criminele feiten, gepleegd door een jongere tussen 12 en 16 jaar, en meent hij dat de maatschappij langdurig tegen deze jongere moet beveiligd worden, dan kan hij beslissen tot plaatsing in een gesloten instelling, of in subsidiaire orde de plaatsing in de instelling te Everberg voor jongeren ouder dan 14 jaar, en besluiten op het ogenblik dat de jongere de leeftijd van 18 jaar bereikt dat hij onder verlengd toezicht zal worden geplaatst en dit voor een periode van maximum vijf jaar;
- de mogelijkheid van de “uithandengeving” voor jeugdige delinquenten vanaf 16 jaar wordt uitgebreid; de jeugdrechter verwijst de jongere daarbij door naar de strafrechter; eenmaal het vonnis van uithandengeving genomen, vordert het parket binnen de 24u een onderzoeksrechter die beslist over de eventuele aanhouding van de jongere; gedurende de doorverwijzingsprocedure kan de jeugdrechter bij wijze van voorlopige maatregel, een plaatsing van de jongere bevelen in een gemeenschapsinstelling, in de instelling van Everberg of in een gelijkaardige federale instelling, waarbij naast de vrijheidsberoving ook een socialeducatieve begeleiding wordt voorzien door de Gemeenschappen; na de beslissing door de strafrechter en tot de leeftijd van 18 jaar zullen zij in instellingen van hetzelfde type worden ondergebracht en dit met dezelfde begeleiding.

De Everberg-wet zal in functie van hoger genoemde aanpassingen worden gewijzigd.

Eveneens zal de regering het wetsontwerp, dat personen strafbaar stelt die minderjarigen misbruiken om strafbare feiten te plegen, snel laten goedkeuren.

Alle aandacht moet ook gaan naar een snelle detectie van probleemjongeren en naar de fenomenen van drugshandel, afpersing en geweld in en rond de scholen.

[6] De uitbreiding van de gevangenis- en beveiligingscapaciteit

De regering wenst terug een classificatie van gedetineerden en gevangenen in te voeren. Op die manier wordt vermeden dat gedetineerden met een hoog veiligheidsrisico worden gevangen gezet met andere groepen gedetineerden.

Concreet houdt dit in dat de bestaande gevangenscapaciteit in eerste instantie gebruikt moet worden voor het opsluiten van zware criminelen. Die gevangenen zullen, op basis van een meerjarenplan, beter worden uitgerust, zowel op het vlak van de beveiliging als wat de leef- en de werkomstandigheden betreft.

Om de overbevolking terug te dringen, zullen er, tijdelijk en op korte termijn, leegstaande militaire gebouwen worden omgebouwd tot gevangenen bestemd voor gedetineerden die op het vlak van beveiliging een lager risico vormen.

Daarenboven zal het elektronisch toezicht worden uitgebreid met minimaal duizend eenheden en zal het zowel worden toegepast als zelfstandige straf als bij de strafuitvoering.

Veroordeelden van niet-Belgische nationaliteit, zullen op basis van de bestaande internationale verdragen, en voor zover zij geen duurzaam verblijf en sociale relaties hebben opgebouwd in ons land, worden overgedragen aan hun land van herkomst om daar hun straf te ondergaan. Omgekeerd zal het probleem van de zogenaamde dubbele bestraffing worden opgelost door de circulaire in de wet op te nemen die voorziet dat personen die hier zijn geboren, opgegroeid of hun familieleven hebben, niet kunnen worden uitgewezen na een in België opgelopen strafrechtelijke veroordeling.

Het lot van geïnterneerden en de zorgen die hun worden gegeven, zal net zoals voor personen die door een gedwongen opname (collocatie) uit de samenleving werden verwijderd, worden verbeterd. In functie van de beschikbare mogelijkheden zullen zij geleidelijk ondergebracht worden in private en openbare verzorgingsinstellingen. De regering zal de wet op de sociale verdediging in die zin aanpassen.

IX. Beter bestuur

Het dynamisme van het land wordt geschraagd door een moderne en efficiënte administratie die de kwaliteit van de dienstverlening en de efficiënte uitvoering van zijn taken central plaatst in zijn activiteiten. Een overheidsadministratie van een hoge kwaliteit is een prioriteit voor de nieuwe regering. De hervorming die de modernisering van de overheidsdiensten nastreeft zal verder gezet worden en herkadert worden aan de hand van de ervaringen van de voorbije legislatuur.

Volgende acties zijn voor de regering primordiaal:

[1] Een moderne federale administratie

Een reeks aanpassingen zullen aangebracht worden aan de onontbeerlijke modernisering van de federale administratie op basis van een eerste globale evaluatie van de ervaringen uit de vorige legislatuur. Deze bijsturingen zullen onder meer rekening houden met de aanbevelingen van de voorzitters van de FOD's, de kwaliteit van de aan de burger aangeboden diensten en de noodzakelijke dialoog. Centraal staan volgende doelstellingen en middelen:

- Van nu af aan zal bij de rekrutering van mandaathouders de nadruk vooral worden gelegd op hun bestuursvaardigheden – de kandidaten zullen een management proef moeten slagen bij voorkeur in publiek management – en een proef over hun visie over de domeinen die ze dienen te beheren; hierbij zal rekening gehouden worden met de specificiteit van de functie met alle garanties van objectiviteit; voor de mandaathouders van niveau N-3 zal een specifieke wervingsprocedure worden ingevoerd; de betrokken directeurs zullen een mandaat toegewezen worden met als tegenprestatie de verplichting binnen de twee jaar een proef van management te slagen op universitair niveau; de evaluaties zullen ook voor een langere periode hun geldigheid blijven behouden;
- de functionele tweetaligheid van de mandaathouders zal worden ingevoerd na organisatie van de proeven en op basis van een evaluatie van het systeem;
- het geldelijk statuut van de mandaathouders zal heronderzocht worden;

- de mandaathouders zullen ook worden geresponsabiliseerd; daartoe zullen personeels- en werkingsenveloppen voor meerdere jaren worden vastgelegd en zal de administratieve en budgettaire controle op deze enveloppen worden geherdefinieerd;
- bij de hervorming van de ambtenarenloopbaan zal de objectiviteit van de functiebeschrijving en van de functieweging worden verzekerd; een overgangsperiode zal voorzien worden voor de invoering van het systeem;
- het valoriseren van competenties wordt de centrale factor in de rekrutering, opleiding en ontwikkeling, evaluatie en verloning van de ambtenaren; het examen zal ingevoerd worden op het niveau van de rekruteringen; overigens dient het functioneel karakter van de competentietests gewaarborgd te worden, d.w.z. hun pertinentie t.o.v. de werkomgeving van de ambtenaar en de inhoud van zijn werk; wanneer dit niet het geval zou zijn zullen die tests vervangen worden door gecertificeerde vormingen; voor de niveaus A zullen vormingen georganiseerd worden die bij het slagen ervan recht zullen geven op een competentie-uitkering;
- de mobiliteit binnen en tussen de overheidsdiensten zal versterkt worden; er zal daarbij ook de mogelijkheid geboden worden toe te treden tot de op te richten mobiliteitspool van de overheidsbedrijven en overheids-administraties; de federale overheidsdiensten zullen erover waken aan de overtallige ambtenaren vormingen aan te bieden voor hun beroepsmatige herinschakeling;
- het aantrekken van externe experts op hoog niveau zal vanaf nu gebeuren via tussenkomst van Selor;
- de administratie zal belast worden met een effectieve beleidsvoorbereiding en beleidsopvolging overeenkomstig de richtlijnen van de minister;
- de ambtenaren zullen bij de hervorming van het bestuur nauwer worden betrokken, tevens zal de interne communicatie worden versterkt;
- het investeren in nieuwe technologieën en modern human resources management zal worden opgevoerd;
- de betrekkingen met een grote technische inhoud waar het risico van "brain drain" of verlies van ervaring bestaat, kunnen omgezet worden in specifieke loopbanen, met een loopbaanexamen en de toekenning van een competentietoelage na het slagen van gecertificeerde vormingen;

Tenslotte zullen ook de "verbeterprojecten" systematisch worden ingevoerd zodat de modernisering op de verschillende beleidsdomeinen ook voelbaar wordt gemaakt voor de burger; hierbij zullen interne diensten en instrumenten ontwikkeld worden en zal het beroep op externe diensten beperkt worden. In het bijzonder, zal de terminologie aangepast worden om de taal en de administratieve concepten verstaanbaarder te maken voor de burger.

Eveneens ter verbetering van de dienstverlening burger-klant zal tegen 2007 het gebruik van de elektronische identiteitskaart (eID) worden veralgemeend en dit zonder meerkost voor de gemeenten. Een synergie tussen de Post en de gemeenten zal zorgen voor een versnelde uitrol van de eID-kaarten.

Tenslotte zal de burger via internet ook toegang krijgen tot zijn eigen bevolkingsdossier, waarbij de vertrouwelijkheid van de persoonlijke gegevens moet gevrijwaard blijven; daartoe zal ten behoeve van de gemeenten één standaard ontwikkeld die kan uitgroeien tot het "burgerloket".

In uitvoering van de wet van 20 maart 2003 zal de federale overheid ten laatste op 1 januari 2005 zijn kasboekhouding omvormen tot een algemene boekhouding op transactiebasis. De regering zal de nodige initiatieven nemen om deze wet behoorlijk te kunnen uitvoeren, met name:

- de implementatie van een sturingssysteem voor het geheel van de federale overheidsdiensten;
- de ondersteuning door gediplomeerde boekhouders met het oog op een correcte toepassing van de algemene boekhouding;
- de geleidelijke invoering van een analytische boekhouding.

Tenslotte zullen zoals voorzien bij het aantreden van de nieuwe regering de ministeriële kabinetten worden afgeschaft en de structuur van de steundiensten van de minister aangepast worden. Voortaan zullen de leden van de regering, naast de steun geleverd door hun administratie, beschikken over een persoonlijk secretariaat en een cel beleidsvoorbereiding.

[2] Minder paperassen

Onder leiding van de Dienst Administratieve Vereenvoudiging zal op basis van een actieplan voor elke federaal minister, de administratieve vereenvoudiging, die in de vorige legislatuur werd voorbereid, vlug voelbaar worden gemaakt op het terrein.

Volgende twaalf concrete vereenvoudigingen zullen minstens worden doorgevoerd:

- het getuigschrift van goed gedrag en zeden verdwijnt; het wordt vervangen door een raadpleging van het strafregister, met waarborgen voor de privacy; daarbij zal de toestemming vereist zijn van de betrokkene; in dit kader zal de wet van 8 augustus 1997 inzake het centraal strafregister worden uitgevoerd onder meer om in functie van de bestemming een gedifferentieerde inhoud van het uittreksel mogelijk te maken;
- de verplichting om documenten eensluidend te laten verklaren door een gemeentebestuur wordt voor de federale overheid definitief afgeschaft;
- de stempelcontrole voor werklozen wordt afgeschaft;
- het gebruik van fiscale zegels bij de aanvraag van rijbewijzen wordt afgeschaft;
- Tax-on-Web wordt uitgebreid tot deel twee van de aangifte in de personenbelasting, en zal vooraf maximaal door de administratie zelf worden ingevuld;
- alle federale overheidsdiensten zullen vanaf 1 januari 2005 geen gegevens of attesten meer mogen opvragen aan hun burgers die door hen al werden meegedeeld aan hun gemeentebestuur of werden opgenomen in het Rijksregister natuurlijke personen; hierbij zal de bescherming van het privé-leven worden gewaarborgd;
- één uniek formulier voor startende ondernemingen wordt ingevoerd;
- bij het uitschrijven van overheidsopdrachten of in het kader van andere administratieve procedures zal de overheid vanaf 1 juli 2004 geen attesten of getuigschriften meer mogen opvragen die al elektronisch beschikbaar zijn;
- in het licht van de geldende verjaringstermijnen zal worden onderzocht om de archiveringsverplichtingen voor ondernemingen terug te brengen tot een maximumtermijn van vijf jaar; bovendien zal de regering een wettelijk kader uitwerken voor de elektronische archivering;
- bedrijven zullen vanaf 1 januari 2005 slechts over één ondernemingsnummer meer beschikken; de huidige, bijna honderd andere zullen worden opgeheven;
- bedrijven zullen vanaf 1 januari 2005 aan elke federale overheidsdienst mogen weigeren gegevens door te spelen die al aan de Kruispuntenbank werden meegedeeld;
- in het parlement zal een vorm van wetsevaluatie worden ingevoerd waarbij de in voege zijnde wetten zullen geëvalueerd worden; effectiviteit, proportionaliteit, transparantie en coherentie zullen bij deze beoordeling de uitgangspunten zijn.

[3] Het opzetten van een nieuw bureau voor ethiek en administratieve deontologie

De regering zal naar de ambtenaren toe een sensibiliserings- en informatiebeleid ontwikkelen over het belang van de bepalingen van het statuut van openbaar ambt, in het bijzonder over hun rechten en plichten tegenover het gezag.

Deze dienst, opgericht bij de FOD Begroting verleent advies en operationele steun aan alle federale overheidsdiensten. Hij zal preventieve audits doorvoeren, organisatorische adviezen geven, helpen bij het uitwerken van gedragscodes, opleiding en bijscholing verzorgen en corruptiegevoelige afdelingen inventariseren en begeleiden. die beslissingen moeten nemen met een belangrijke financiële weerslag.

[4] Meer burger- en participatiedemocratie

Aan de burger moet de mogelijkheid geboden om op een meer doorslaggevende wijze deel te nemen aan de werking van de samenleving. Geen enkel instrument mag verwaarloosd worden om zijn participatie te versterken, het weze de representatieve democratie, de directe democratie of de participatieve democratie langs de dialoog met het middenveld.

Met dit doel voor ogen zal de regering een reeks initiatieven ontwikkelen:

- de verkiesbaarheidsleeftijd voor Kamer en Senaat zal worden verlaagd tot achttien jaar;
- het invoeren van een stelsel van parlementaire sessies, waardoor de jaarlijkse bijeenroeping van het Parlement zal worden vervroegd tot de tweede dinsdag van september;
- het Parlement uitnodigen zich uit te spreken over de invoering van gemeentelijk stemrecht en de verkiesbaarheid voor vreemdelingen;
- de vermogensaangifte, en een kadaster van mandaten zullen onmiddellijk worden ingevoerd;
- ten einde de directe democratie te versterken zal de regering voorstellen om een nieuwe bepaling in te voeren in titel III van de grondwet om de gewesten de mogelijkheid te geven volksraadplegingen in te richten in de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd zijn; tevens zal voorgesteld worden artikel 41 van de grondwet te wijzigen om de gewesten toe te laten de modaliteiten te regelen waaronder volksraadplegingen kunnen georganiseerd over aangelegenheden van gemeentelijk en provinciaal belang en de werking en de wijze van stemmen van binnengemeentelijke organen; bovendien zal de regering voorstellen in het Parlement een petitierecht in te voeren zodat op volksinitiatief in het Parlement echte debatten op gang kunnen worden gebracht;

- de regering zal participatieve initiatieven bevorderen; zij zal de juridische belemmeringen wegwerken die thans wegen op de participatiebegrotingen van wijken;
- de regering zal een specifiek statuut uitwerken voor het vrijwilligerswerk;
- de regering zal m.b.t. het geautomatiseerd stemmen streven naar transparantie, toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid; de voorbereidingen van de kiesverrichtingen zullen daarbij worden vervroegd; zo zullen de nummers van de deelnemende partijen dertig dagen voor de kiesdatum worden getrokken; vijftien dagen voor de kiesdatum zullen de burgers samen met hun oproepingsbrief een model van de stembrief toegestuurd krijgen zoals die op het computerscherm zal verschijnen; om een sluitende controle achteraf mogelijk te maken zal na het stemmen een geprinte afdruk door de kiezer in een urne worden gedeponeerd.

[5] De verdere uitbouw van de federale staat

De regering zal, zoals tijdens de voorbije jaren, de dialoog van de gemeenschappen bevorderen. De bestaande belangentegenstellingen zullen verder op een rationele, volwassen en niet-provocerende wijze worden uitgepraat en opgelost.

Meer bepaald zal het Overlegcomité van de federale regering en de regeringen van gewesten en gemeenschappen verder worden uitgebouwd tot de instantie waar de nieuwe vormen van samenwerking tussen de gemeenschappen wordt behandeld. Het Overlegcomité zal eenmaal vast per maand vergaderen.

Daarnaast zal de regering een forum oprichten waarbij de gewesten en gemeenschappen zullen betrokken worden. Dit forum zal, vertrekkende van het akkoord van 26 april 2002, de voorstellen tot herziening van de grondwet en de wetsvoorstellen voorbereiden die onder meer zullen moeten leiden tot (1) de hervorming van het tweekamerstelsel, (2) de constitutieve autonomie van het Brussels gewest, (3) de herziening van artikel 195 van de grondwet, (4) de verkiezingsdata voor de federale en deelstaatverkiezingen (5) de invoering van de term "Parlement" voor de gewestelijke en gemeenschapsraden.

Bovendien zal het forum oplossingen onderzoeken en wetsontwerpen uitwerken voor verschillende vragen om bij te dragen tot een grotere structurele coherentie van de federale, gewestelijke en/of gemeenschaps bevoegdheden. In dit kader zal het forum o.m. de verkeersveiligheid en het uitreiken van uitvoervergunningen voor wapens behandelen. In ditzelfde kader zal ook over de ontwikkelingssamenwerking gesproken worden binnen de klijntijnen van de bijzondere wet van 13 juli 2001.

De regering zal de middelen van het samenwerkingsakkoord met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aanpassen van 100 mio euro in 2004 tot 125 mio € in 2007. Zij zal deze middelen bestendigen en bovendien de beslissings-procedures te vereenvoudigen.

De regering zal tenslotte, zoals voorzien in de verklaring tot Grondwetsherziening, de bevoegdheden van het Arbitragehof uitbreiden en er een Grondwettelijk Hof van maken.

De grondwetgever zal een basis creëren voor de nieuwe bevoegdheden die werden toegekend aan het Rekenhof.

X. Een verdraagzame samenleving

België moet een open samenleving blijven waarbinnen mensen van verschillende culturen kunnen samenwerken in een sfeer van openheid, ontmoeting, verdraagzaamheid en wederzijds respect, een open samenleving die doordrongen is van uiteenlopende gevoeligheden, afkomsten en culturen, die permanent in ontwikkeling is en gehecht is aan de gemeenschappelijke, fundamentele waarden van de grondwet en van de rechten van de mens. Daartoe kiezen wij voor de weg van het "gedeeld burgerschap" zoals die werd uitgestippeld op de rondetafel die vorig jaar werd gehouden rond "Beter Samenleven".

[1] De inburgering bevorderen, de emancipatie stimuleren

De regering zal bijzonder aandachtig zijn voor de vraagstukken die verbonden zijn aan de ontwikkeling van de interculturele samenleving, en aan de conflicten en spanningen die in die context kunnen ontstaan. In die zin zal het Centrum voor Gelijkheid van Kansen met de medewerking van de federale entiteiten een permanente dialoog voorstellen met het geheel van de culturele en filosofische stromingen en gevoeligheden die leven in de samenleving, en zal het aan de Interministeriële Conferentie concrete voorstellen overmaken, die uit deze dialoog zijn ontstaan.

[2] Het verbeteren van het onthaal van de pas aangekomenen

Het ontwikkelen van een beleid van onthaal voor de nieuw aangekomenen, een beleid gebaseerd op de verantwoordelijkheid en de autonomie van elkeen, vormt de eerste – essentiële – stap naar hun inschakeling in de samenleving.

Op federaal vlak zal het onthaal in de federale asielcentra worden verbeterd. De opdracht van FEDASIL zal wettelijk worden verankerd. De relaties tussen Fedasil en zijn partners zullen daarbij worden verduidelijkt, net zoals tussen het agentschap en de instanties die belast zijn met de procedure inzake de erkenning van het statuut van vluchteling. Ook zal de regering tegen uiterlijk februari 2005 de Europese richtlijn 2003/9/EC van de Raad omzetten in Belgisch recht. Deze richtlijn bepaalt de minimale normen voor het onthaal van asielzoekers in de lidstaten.

Teneinde een maatschappelijke begeleiding van de ontvankelijke asielzoekers te bevorderen in de buurt waar ze wonen, zullen deze, op vrijwillige basis, in lokale opvang-initiatieven kunnen worden opgevangen.

Met hetzelfde doel voor ogen zal de vreemdelingenwet zonodig worden aangepast aan de recent uitgevaardigde Europese richtlijnen en beschikkingen onder meer inzake familiehereniging en het verblijf van lange duur. De verschillende verblijfsstatuten zullen daarbij zonodig worden geïntegreerd en vereenvoudigd.

Conform de aanbevelingen van het Comité voor de rechten van het kind, zal de dienst voor de voogdij van niet-begeleide minderjarigen die in de programmawet van 24 december 2002 werd voorzien, met de nodige voortvarendheid en zorg worden geïnstalleerd. Zo wordt een juridische bescherming verzekerd aan alle niet-begeleide minderjarigen in België. Die zullen voortaan niet langer onthaald worden in gesloten centra aan de grens, maar in beveiligde instellingen die aangepast zijn aan hun leeftijd. Ze zullen bewaakt en beschermd worden, om misbruik door criminele milieus te vermijden. De gemeenschappen zullen bij de organisatie en de financiering van deze instellingen, alsmede bij het onthaal en de begeleiding van de jongeren worden betrokken.

Niet-begeleide buitenlandse minderjarigen, die zich schuldig hebben gemaakt aan criminele feiten zullen in samenwerking met het IOM en bij beslissing in voorkomend geval van de jeugdrechter worden begeleid naar hun thuismilieu in hun land van herkomst.

[3] De strijd tegen racisme en etnische discriminatie

Sommige organisaties verkondigen stellingen die de vrijheden en rechten in gevaar brengen en die er naar streven het vreedzaam en democratisch samenleven van alle burgers in dit land te beletten.

Dat is onder meer het geval voor diegenen die, in naam van een extremistische ideologie of van een religieus fanatisme of van antisemitisme, tot haat en raciale discriminatie aanzetten, hun filosofische of religieuze overtuigingen aan anderen willen opleggen of de gelijkheid betwisten tussen man en vrouw.

Ten einde op doeltreffende wijze de rechten van de burgers en de fundamentele waarden van onze democratische rechtsorde te verdedigen, zal de regering er voor zorgen dat de maatregelen die vandaag in onze wetgeving voorhanden zijn, effectiever worden.

Zo zullen misdrijven van racistische of negationistische aard onderworpen worden aan een reële vervolging en beoordeling door de correctionele rechtbanken, wie ook de daders zijn of wat ook de middelen zijn waarmee zij hun misdrijf pleegden. Indien nodig zal artikel 150 van de grondwet in die zin worden gewijzigd.

Elke veroordeling op basis van wetten die racisme en negationisme beteugelen zal automatisch het verlies van burgerlijke en politieke rechten voor een vastomlijnde periode voor gevolg hebben, zoals dat nu al het geval is voor ambtenaren.

Anderzijds zal de regering er, via een wijziging van de wet van 1991 op de overheidsbedrijven, over waken dat deze bedrijven weigeren om pamfletten met een racistisch karakter te verspreiden. Zij zal over dit onderwerp ook een reflectie houden met de betrokken actoren in de privé-sector.

[4] De strijd tegen discriminaties inzake werk

De regering zal de strijd opvoeren tegen discriminaties omwille van afkomst bij het verwerven van een job. De gewesten en gemeenschappen zullen daartoe uitgenodigd worden een meerjarenplan op te stellen, in samenwerking met de sociale partners. Het Centrum voor Gelijkheid van Kansen, het Instituut voor de Gelijkheid van Geslachten en het Observatorium voor Migratie zullen daarbij een ondersteunende rol toebedeeld krijgen. Om dezelfde reden zullen ook de middelen van het Impulsfonds voor Migrantenbeleid worden verhoogd.

De regering wil de ondernemingen ook aanmoedigen bij het opstellen van zogenaamde diversiteitsplannen. Eveneens met dat doel voor ogen wil zij de toegang tot bepaalde openbaar ambten aanmoedigen van vreemdelingen en de deelname te stimuleren van landgenoten van vreemde herkomst aan de vorming en de selectieproeven in het openbaar ambt.

[5] Een humaan en realistisch asielbeleid

De regering bevestigt haar gehechtheid aan de Conventie van Genève over de vluchtelingen en de principes die zij belichaamt, inzonderheid in het kader van het Europees asielbeleid.

De regering zal haar realistische en humane aanpak inzake asiel verder zetten. Daartoe zullen de verbeteringen die tijdens de vorige legislatuur aan de procedures binnen de Dienst Vreemdelingenzaken en het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen werden aangebracht, worden in praktijk gebracht. Een specifieke bijkomende en tijdelijke bescherming en een toegang tot de arbeidsmacht kunnen worden toegekend aan personen voor wie een niet-terugleidingsclausule geldt.

Tevens zullen structurele maatregelen worden genomen om de achterstand bij de Raad van State weg te werken. Met de Raad van State zal worden nagegaan hoe men de gangbare procedures kan aanpassen zodat het indienen van roekeloze, manifest

ongegronde of zuiver dilatoire schorsings- of annulatieberoepen onmogelijk wordt gemaakt.

Bovendien zullen gesprekken worden gehouden met de vertegenwoordigers van de Raad van State teneinde beheersmaatregelen te nemen om de lopende procedures te versnellen. Een permanent overleg zal worden gevoerd met de balie en de andere betrokken actoren om de regels en methodes te verbeteren die het neerleggen van manifest ongegronde verzoeken tegengaan.

Tenslotte zullen de gesloten centra verder worden gehumaniseerd. Zo zullen daar afzonderlijke afdelingen voor gezinnen worden gecreëerd.

[6] De organisatie van de islam

Als wettelijk erkende godsdienst in België moet de islam kunnen beschikken over goed werkende instellingen. Dit is niet alleen noodzakelijk voor de versterking van het pluralisme in onze samenleving, maar ook een belangrijk element in ontwikkeling van een open en tolerante islam.

Met de moslim-executieve zal daarom een dialoog worden opgestart over de wijze van hersamenstelling en aanduiding en de executieve en van de Raad. Op die wijze wil de regering hun legitimiteit versterken zodat snel voorstellen op tafel kunnen komen voor hangende vraagstukken zoals de erkenning in overleg met de gewesten van moskeeën, de erkenning van de imams.

XI. Een hecht Europa

1. De burgers verwachten van de Europese Unie een actieve bijdrage tot meer economische groei, volledige tewerkstelling, strijd tegen armoede, discriminatie en sociale uitsluiting, bescherming van hun sociale, ecologische en economische rechten. De Irak-crisis toonde daarbij eens te meer aan dat we geen nood hebben aan minder, maar aan meer Europa, een **politiek eengemaakt én federaal Europa van landen, regio's en volkeren** dat op het internationale forum met één stem spreekt en dat beschikt over een eigen defensiecapaciteit. Na de Conventie over de toekomst van de Europese Unie moet nu de Intergouvernementele Conferentie daartoe de beslissende stap zetten. België zal daarbij samen met haar partners ijveren voor:
 - de uitbouw van sterke, democratische instellingen, waarin de Europese Commissie en het Europees Parlement de centrale rol toebedeeld krijgen; de Commissie behoudt het exclusief initiatiefrecht op wetgevend vlak en zal voortaan de Europese raad en de raad algemene zaken en de raad buitenlandse betrekkingen voorbereiden; de voorzitter van de Commissie moet door het Europees Parlement rechtstreeks worden verkozen; dat Europees Parlement krijgt medebeslissingsrecht in alle wetgevende zaken;
 - de uitbreiding van de communautaire methode naar domeinen zoals asiel, migratie, strijd tegen de criminaliteit, gerechtelijke samenwerking in civiele en strafzaken; de beslissingen genomen met gekwalificeerde meerderheid (d.i. een dubbele meerderheid: een meerderheid van de lidstaten en een meerderheid van de burgers) moeten in ieder geval worden veralgemeend zodat de unanimitétsregel verdwijnt op terreinen zoals de fiscaliteit, het sociaal beleid, het milieubeleid en de justitiële en politiesamenwerking;
 - de ontwikkeling van een écht buitenlands en defensiebeleid gericht op vrede, stabiliteit, conflictpreventie en het bannen van iedere ongelijkheid en onrechtvaardigheid door het benoemen van één Europees Minister van Buitenlandse Zaken die als vice-voorzitter zetelt in de Commissie; er moet ook gewerkt worden aan de uitbouw van een Europese Veiligheids- en Defensie Unie in overeenstemming met de akkoorden die werden afgesloten met de NAVO, meer bepaald Berlijn Plus;
 - de versterking van het economisch, sociaal, milieu- en begrotingsbeleid; de Europese sociale partners moeten bij het uittekenen van dit beleid nauw worden betrokken; de rol van de Commissie in het toezicht op het Stabiliteits- en Groeipact

moet daarbij worden vergroot, terwijl de Eurogroep voor de hele Eurozone haar eigen economische en monetaire politiek moet kunnen uittekenen, rekening houdend met de sociale en leefmilieuoriëntaties die werden ontwikkeld door de andere raadsformaties; een beter evenwicht tussen het economisch en sociaal beleid moet er voor zorgen dat de Unie meer is dan een louter economische ruimte; in die zin moet er meer aandacht geschonken worden aan sociale bescherming, diensten van algemeen belang, de bescherming van leefmilieu en volksgezondheid en de vrijwaring van de rechten van de burgers; een horizontale sociale clausule moet het mogelijk maken dat met deze elementen rekening wordt gehouden in elk optreden van de Europese Unie;

- de duidelijke omschrijving van de bevoegdheden van de Europese Unie zodat ze zich voornamelijk op haar kerntaken kan concentreren, en de uitbreiding van de mogelijkheden van versterkte samenwerking in de Unie;
- de erkenning van de regio's met wetgevende bevoegdheid door hen onder meer rechtstreeks toegang te verschaffen tot het Hof van Justitie;
- de minstens gedeeltelijke communautaire financiering van de Unie;
- de organisatie van een gelijkvormig Europees referendum om wijzigingen aan de grondwettelijke verdragsbepalingen van de Unie goed te keuren.

2. De regering wenst dat de uitbreiding van de Europese Unie met de kandidaat-lidstaten wordt verder gezet. Het Belgisch standpunt terzake zal worden bepaald door de criteria van Kopenhagen en de integrale overname van de communautaire verworvenheden door de kandidaat-lidstaten. De **uitbreiding van de Unie** met tien nieuwe leden vormt geen eindpunt. Bulgarije en Roemenië moeten in 2007 volwaardig lid worden van de Unie. Eind 2004 zal de Europese raad beslissen of toetredingsonderhandelingen met Turkije opgestart kunnen worden. Ook alle landen uit het voormalige Joegoslavië moeten op termijn lid van de Europese Unie kunnen worden. Tegelijkertijd zal aan het Euro-mediterraan proces groot belang worden besteed. De regering wenst verder het debat over de grenzen van de Unie aan te gaan met het oog op een nabuurpolitiek met de landen en regio's van Oost-Europa en Noord-Afrika. De Belgische regering zal met een gepast communicatiebeleid de uitbreiding uitleggen. De uitbreiding van de Unie vereist overigens het behoud van een ambitieus economisch en sociaal cohesiebeleid. Bij de herziening van dit beleid zal de regering ervoor pleiten om voldoende middelen ter beschikking te stellen van de regionale, sociale en economische reconversie en van het intensifiëren van de regionale samenwerking.

3. De Europese Unie moet consequent de **Lissabon-strategie** doortrekken en zowel de samenhang als het evenwicht respecteren tussen de economische, de sociale en de ecologische onderbouw van deze strategie. Initiatieven op het vlak van groei, volledige tewerkstelling, competitiviteit, innovatie, vorming en opleiding, sociale bescherming en milieu-investeringen moeten gecoördineerd worden om mekaar wederzijds te versterken. Bij gevolg zal de regering, bij de voorbereiding van de jaarlijkse Europese lentetop, ijveren om het sociaal element te versterken, meer bepaald wat de prioriteiten voor de versterking van de economische en sociale rechten betreft, evenals het behoud van een Europees werkgelegenheidsbeleid. Op die lentetop zal telkens het economisch beleid, de sociale agenda en het leefmilieubeleid van de Unie worden geëvalueerd. In de toekomst dient het scorebord van de sociale agenda te worden geïntegreerd in het synthesesrapport van de Commissie. De regering zal verder een geleidelijke integratie van de verschillende sociale processen verdedigen. In dit opzicht zal de regering pleiten voor een systematische deelname, naast de Ministers van Buitenlandse Zaken, van de Ministers van Financiën, van Tewerkstelling en van Sociale Zaken aan deze lentetoppen. Daartoe zullen de sociale partners erbij betrokken worden, door middel van de bestendiging van de tripartiete sociale Top. Tot slot zal de regering, op nationaal vlak, het parlement en de sociale partners betrekken bij de voorbereiding van de lentetoppen en van de sociaal-economische keuzes die zich op Europees niveau opdringen. De ombouw van de Unie tot de meest competitieve kennismaatschappij dient te worden versneld door middel van nieuwe impulsen o.m. de inzet van Europese middelen voor onderzoek en ontwikkeling en de uitbouw van nieuwe netwerken op het vlak van transportinfrastructuur, energie en telecommunicatie.

4. De Belgische regering heeft een coördinatie tussen de ministeriële departementen in het leven geroepen voor de horizontale beleidsdomeinen. Deze coördinatie zal worden versterkt binnen de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, in het kader van de creatie van een directie-generaal Europa.

5. De Unie zal op wereldvlak slechts een geloofwaardige partner en speler worden indien zij ook beschikt over een **eigen Europese defensiecapaciteit** die kadert in het strategisch partnerschap tussen de Europese Unie en de NAVO. De volgende voorstellen die Frankrijk, Duitsland, Luxemburg en België in dit verband onlangs ontwikkelden en die overigens voor alle lidstaten open staan, kunnen daartoe de basis vormen:

- een Europees wapenagentschap dat instaat voor de ontwikkeling en de aankoop van gezamenlijke militaire uitrusting;

- een Europese collectieve capaciteit voor de planning en het beheer van Europese operaties en een ten velde ontplooibaar multinationaal hoofdkwartier voor deze operaties voor de gevallen wanneer de NAVO niet optreedt en de Europese Unie geen beroep doet op de middelen van de NAVO;
- een Europese interventie- en stabilisatiemacht die onmiddellijk kan worden ingezet in conflictsituaties;
- een Europees opperbevel voor strategisch luchttransport en een gemeenschappelijke Europese eenheid voor strategisch luchttransport;
- een gemeenschappelijke Europese NBC-beschermingscapaciteit;
- een European Union First Aid and Support Team (EU-FAST) voor het verstrekken binnen de 24 uur van humanitaire noodhulp bij rampen;
- Europese vormings- en opleidingscentra voor onder meer helikopterbemanningen, marineofficieren en luchtmachtpiloten.

De Europese aanpak biedt de mogelijkheid om gezamenlijke initiatieven uit te werken op het vlak van taakverdeling en specialisatie, poolvorming van operationele eenheden en een meer gestandaardiseerde aankoop van militaire uitrusting.

6. De gewijzigde geostrategische situatie, de nieuwe uitdagingen en bedreigingen, de deelname van België aan de Europese defensie, alsook de verbintenissen die werden aangegaan binnen de NAVO, vergen **verregaande aanpassingen in de organisatie en de werking van de Belgische strijdkrachten**. Daartoe zal het "strategisch plan voor de modernisering van het Belgisch leger" (2000-2015) worden geactualiseerd, daar waar nodig gewijzigd en versneld worden uitgevoerd. Het doel is een kleinere, flexibelere, mobielere, beter uitgeruste en sneller inzetbare krijgsmacht tot stand te brengen. Daarbij zal:

- de getalsterkte geleidelijk worden terug gebracht tot 35.000 militairen, door middel van natuurlijke afvloeiingen, vermindering van het aantal personeelsleden in administratieve taken, uitbesteding, stimulering van deeltijdse arbeid en van mobiliteit; daarbij zullen bijzondere sociale begeleidingsmaatregelen worden getroffen en de overstap naar het openbaar ambt, de politie- en justitiediensten, de lokale overheden en de privé-sector worden vergemakkelijkt; de operationele eenheden worden versterkt; de krijgsmacht wordt verjongd, waarbij voorrang zal worden verleend aan aanwerving voor periodes van tien tot vijftien jaar; in dit kader zal de regering de invoering van de gemengde loopbaan onderzoeken;

- de investeringen nodig voor de modernisering van de militaire uitrusting zullen geleidelijk worden opgetrokken tot het Europees gemiddelde; het doel is de investeringsuitgaven per militair te verhogen en beter uitgeruste militairen beschikbaar te stellen voor internationale vredesopdrachten; teneinde het ritme van de investeringen, voorzien in het strategisch plan, te handhaven zullen de aankoopprocedures worden herzien en verkort; waar mogelijk zal daarbij geopteerd worden voor gecentraliseerde Europese bestellingen, voor het principe "commercial off the shelf" en voor het hanteren van minimum- maar voldoende hoeveelheden bij de behoeftebepaling; in dit kader zal de regering waken over de volledige uitvoering van het koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 6 februari 1997 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van leveringen en diensten, en van het bijhorende protocol;
- de Belgische strijdkrachten zullen prioritair beschikbaar zijn voor internationale vredesoperaties in VN-, EU- of NAVO-verband; het aandeel in de begroting dat voorzien wordt voor dergelijke operaties, zal worden verdubbeld;
- de Belgische strijdkrachten zullen tenslotte ook worden ingezet voor het leveren van diensten aan de bevolking; synergiën met andere overheidsdiensten op federaal, regionaal en communautair vlak zullen daartoe worden gestimuleerd.

Binnen de defensiebegroting zal een nieuwe, afgezonderde begrotingslijn worden ingevoerd voor de financiering van de Belgische bijdrage aan de uitbouw van Europese militaire capaciteiten.

7. België zal, in nauwe samenwerking met zijn partners, bijdragen tot de ontwikkeling van een nieuwe, Europese veiligheidsarchitectuur, door een nauwere coördinatie van alle betrokken internationale instellingen (NAVO, EU, OVSE). De regering is voorstander van het ontwikkelen van een **vernieuwd Atlantisch Bondgenootschap**. Dit Bondgenootschap moet steunen op twee hechte pijlers, de Europese en de Noord-Amerikaanse, en moet gebaseerd zijn op een aantal duidelijke krachtlijnen:

- het verruimen van de opdracht van de NAVO tot crisisbeheer en vredesoperaties waardoor de NAVO evolueert naar een organisatie die de wereldvrede helpt te handhaven, in beginsel onder mandaat van de VN;
- de synergie tussen de NAVO- en EU-capaciteiten; NAVO-capaciteiten moeten beschikbaar en inzetbaar zijn voor de Europese defensie en omgekeerd; dit moet ook het geval zijn voor de NATO response force en de rapid reaction force van de Europese Unie, waar België allebei aan zal participeren;

- de vermindering van het aantal kernwapens; de NAVO kan hiertoe bijdragen door geen kernwapens op te stellen in de nieuwe NAVO-lidstaten en door het kernwapenarsenaal verder af te bouwen in de huidige NAVO-landen; de regering zal binnen de NAVO pleiten voor meer transparantie over de nucleaire strategie;
 - de herziening in functie van de gewijzigde internationale situatie van de akkoorden die tijdens de Koude Oorlog in NAVO-kader werden afgesloten.
8. De regering zal blijven ijveren voor een sterke transatlantische band, door een open en evenwichtige dialoog, en zal bijzondere aandacht schenken aan de bilaterale betrekkingen met de Verenigde Staten. België zal verder een versterking nastreven van de bilaterale relaties met de Arabische wereld, Latijns-Amerika, China en de Russische federatie. De Belgische regering wil ten slotte ook een **actief buurlandenbeleid** voeren. De grensoverschrijdende samenwerking met onze buurlanden wordt immers steeds belangrijker, zowel op het vlak van de bestrijding van de criminaliteit, asiel en migratie, als inzake transport, leefmilieu en andere beleidsdomeinen waar een louter nationale benadering geen vruchten meer kan afwerpen. Hierbij zal de samenwerking met de Benelux-partners worden geïntensifieerd. Verder zal:
- de Belgische regering de politieke en justitiële samenwerking intensifiëren met Frankrijk, Duitsland, Luxemburg, Nederland en het Verenigd Koninkrijk; speciale aandacht zal daarbij gaan naar de drughandel en de daarmee verbonden criminaliteit;
 - met Nederland dienen de gemaakte afspraken over de arbitrageprocedure in verband met de IJzeren Rijn nauwkeurig en met spoed te worden nageleefd zodat onmiddellijk na de uitspraak van het arbitragecollege, medio 2004, werk kan worden gemaakt van de reactivering van het historische tracé.

XII. Een rechtvaardiger wereld

1. De uitdagingen op wereldschaal zijn enorm bij het begin van het derde millennium: de schending van de mensenrechten, onderontwikkeling, armoede, epidemische ziekten, vervuiling en plundering van natuurlijke rijkdommen, ongelijkheid, gewelddadige conflicten, terrorisme en de proliferatie van massavernietigingswapens. Bijna al deze fenomenen zijn terug te voeren tot de diepe kloof tussen Noord en Zuid. Een **actief, dynamisch, voluntaristisch en ethisch geïnspireerd buitenlands beleid** dat hier op inspeelt, is dan ook een plicht voor ieder welvarend land. Daarom is België kandidaat voor het voorzitterschap van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa in 2006 en voor een zetel in de VN-Veilighedsraad voor de periode 2007-2008. Ons land is immers grote voorstander van een multilaterale aanpak van de problemen in de wereld, reden waarom zij haar multilaterale diplomatieke posten overigens zal versterken.

De basis voor zo'n multilaterale aanpak moet worden gevormd door een **hervormde en slagvaardige VN**. Vrede en stabiliteit, conflictpreventie en ontwapening, massavernietigingswapens en nucleaire proliferatie, milieubescherming, gelijke kansen op onderwijs en gezondheidszorgen en de versterking van de internationale rechtsorde moeten worden aangepakt binnen het kader van de Verenigde Naties. Voor België kan er dan ook geen sprake van zijn aan operaties deel te nemen waarvoor geen VN-of minstens EU-mandaat bestaat. Wel zal de Belgische regering, samen met het Parlement, nagaan of het, binnen de aanbevelingen van de Rwanda-commissie, mogelijk is met de Belgische krijgsmacht onder EU- of VN-vlag interventies van korte duur uit te voeren om een einde te maken aan humanitaire tragedieën zoals er zich vandaag een afspeelt in Ituri.

Met het oog op een grotere coherentie en het doeltreffender maken van het beleid inzake **conflictpreventie en noodhulp** vallen de daartoe aangewende middelen onder de bevoegdheid van de minister van Buitenlandse Zaken. Ook zal de diplomatie verder worden geoptimaliseerd door het bestuderen van een geleidelijke invoering, eerst op vrijwillige basis, van een uniforme carrière. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de specificiteit van de opdracht van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Daarnaast zullen bepaalde diplomatieke opdrachten worden georganiseerd om tegemoet te komen aan specifieke doelstellingen van het buitenlands beleid. Deze opdrachten zullen

worden toegewezen aan bijzonder gekwalificeerde personen met het oog op het versterken van de Belgische aanwezigheid op de internationale scène.

Zoals de meeste van onze buurlanden, en zoals de Raad van Europa en de Verenigde Naties dat aanbevelen, zal de regering een Commissie voor de rechten van de mens oprichten en zal die regelmatig raadplegen.

2. De Belgische regering zal nadrukkelijk belang hechten aan Afrika en specifieke steun verlenen aan regionale ontwikkelingsinitiatieven zoals het nieuwe partnerschap voor de ontwikkeling van Afrika. De regering zal hoe dan ook prioriteit blijven verlenen aan **Centraal-Afrika**, waar sinds bijna tien jaar een gruwelijke oorlog woedt en reeds meer dan drie miljoen doden vielen. België zal zijn diplomatieke inspanningen opvoeren om aan deze oorlog een einde te stellen en om de partijen aan te zetten tot dialoog en politieke oplossingen. De regering zal er hierbij op toezien dat de kwestie van de plunderingen van de natuurlijke rijkdommen wordt behandeld op alle politieke en diplomatieke fora, zodat er een eind aan wordt gemaakt. Binnen de Europese Unie zal België een bemiddelingsopdracht bepleiten naar alle betrokken partijen toe.
3. De Belgische regering zal zich inzetten voor een ware dialoog tussen de beschavingen, waarbij bijzondere aandacht moet gaan naar de dialoog met de Arabische en moslimgemeenschap. België zal maximale steun verlenen aan de inspanningen van de Europese Unie en de hele internationale gemeenschap om te komen tot een duurzame vrede in het **Midden-Oosten** op basis van het wederzijds respect tussen de partijen. Die vrede moet steunen op de creatie van een onafhankelijke Palestijnse staat, binnen de internationaal erkende grenzen, die administratief én economisch leefbaar moet zijn, naast Israël dat alle garanties voor zijn interne en externe veiligheid moet krijgen.

België zal in dezelfde geest, binnen het kader door de VN uitgestippeld, ook deelnemen aan de politieke en economische wederopbouw van **Irak**.

4. Om de armoede in de wereld te bestrijden en bij te dragen tot een duurzame ontwikkeling van de aarde, zal de Belgische regering een ambitieus beleid van ontwikkelingssamenwerking voeren. Dat beleid zal steunen op de internationaal afgesproken doelstellingen zoals o.m. vastgelegd in de VN-Millenniumverklaring, de slotconclusies van de conferenties van Johannesburg en Monterey en de OESO/DAC-richtlijnen. De **middelen voor ontwikkelingssamenwerking zullen in ieder geval stelselmatig worden verhoogd tot 0,7% van het BBP in 2010**. Parallel hiermee zullen een aantal ingrepen worden doorgevoerd om de doelmatigheid van de te besteden middelen drastisch te verhogen:

- één horizontale begrotingslijn die de uitgaven voor publieke ontwikkelingssamenwerking samenbrengt ("ODA"-begrotingslijn – Official Development Aid) voor alle departementen van de federale overheid, waarbij alle inspanningen terzake worden geglobaliseerd zonder dat geraakt wordt aan de beheersbevoegdheid van elk departement voor de betrokken kredieten;
- een grotere concentratie van de beschikbare middelen; het aantal concentratielanden zal van 25 teruggebracht worden tot hoogstens 18;
- absolute prioriteit voor Centraal-Afrika, meer bepaald Kongo, Rwanda en Burundi die door genocide en oorlog tot de armste gebieden in de wereld behoren; daarbij zal op basis van een nieuw verworven politieke stabiliteit en de doorgedreven planning van het socio-economisch herstel van de betrokken landen, de nadruk liggen op de heropbouw van de basisinfrastructuur, het onderwijs, de volksgezondheid en van de instellingen (administratie, justitie, leger); "good governance" en democratisch bestuur zullen daarbij de uitgangspunten zijn; ook aan projecten voor de reïntegratie van kindsoldaten zal de hoogste prioriteit worden verleend;
- grotere aandacht zal daarnaast gaan naar regio's waar de problemen van armoede en ongelijkheid aanleiding geven tot een grote migratiedruk, zoals de landen van Noord-Afrika en bepaalde Balkanlanden die vandaag geen uitzicht hebben op een toetreding tot de Europese Unie;
- meer nadruk zal worden gelegd op programmahulp inzake gezondheid en huisvesting en het ter beschikking stellen van drinkbaar water en, waar nodig in samenwerking met andere partners en rekening houdende met het principe van de ongebonden hulp, op de zogenaamde harde sectoren zoals infrastructuurwerken en energievoorziening die noodzakelijk zijn voor de economische heropbouw; bijzondere aandacht zal eveneens gaan naar projecten die vrouwen centraal stellen;
- specifieke steun zal worden verleend aan schuldverlichting van de minst ontwikkelde landen door een versoepeling en uitbreiding van het HIPC – mechanisme (Highly Indebted Poor Countries); de regering zal prioriteit verlenen aan de bilaterale schuld kwijtschelding en zal haar diplomatieke actie intensifiëren met het oog op de annulering van schulden bij multilaterale instellingen;
- de Belgische bijdrage aan het VN-Global Fund ter bestrijding van epidemische ziekten zal substantieel worden verhoogd; de regering zal daarnaast de inspanningen steunen binnen de Wereldhandelsorganisatie om de toegang van de armste landen tot goedkope geneesmiddelen te verzekeren;

- de middelen voor noodhulp zullen worden verhoogd;
- tenslotte zullen de structuren van het Belgisch ontwikkelingsbeleid worden hervormd; de Bijzondere Wet van juli 2001, betreffende de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking in functie van de bevoegdheden van de deelstaten, zal worden uitgevoerd; een overlegmechanisme moet de coherentie tussen het beleid en de acties inzake ontwikkelingssamenwerking verzekeren; voorts zal de begroting ontwikkelingssamenwerking worden geïntegreerd in de begroting Buitenlandse Zaken zonder afbreuk te doen aan het autonoom beheer door de minister van ontwikkelingssamenwerking; de structuren en de werking van de twee bevoegde organisaties, DGBS en BTC, zullen worden geëvalueerd; indien nodig zullen wijzigingen worden aangebracht om de effectiviteit van onze ontwikkelingssamenwerking te verhogen.

5. België wil een **actief beleid inzake eerlijke wereldhandel** voeren. Het zal daarbij ijveren voor drie ingrijpende hervormingen:

- vooreerst de volledige invulling van de Doha Ontwikkelingsagenda; België zal zich inzetten voor een volledige inschakeling van de ontwikkelingslanden en hun bekommernissen in de wereldhandel (o.m. de volledige en preferentiële markttoegang voor producten uit de ontwikkelingslanden, de afbouw van de exportsubsidies en andere protectionistische maatregelen, de ruimere toegang tot geneesmiddelen, technische assistentie...) en voor maatregelen die de internationale economische heropleving kunnen aanzwengelen (o.m. de vermindering van de tarifaire en niet-tarifaire handelsbelemmeringen, de vrijmaking van de handel in diensten in het kader van de GATS – rekening houdende met de noden van de diensten van algemeen belang en met de rechtmatige bezorgdheid inzake openbare diensten –, de vereenvoudiging van de administratieve handelsprocedures en de bescherming van intellectuele eigendomsrechten); dit houdt in dat de tekst van de GATS wordt herzien om er een definitie en bijhorende criteria in op te nemen die moeten toelaten een onderscheid te maken tussen diensten in de handelssfeer en diensten daarbuiten; dit zal toelaten om dienstensectoren zoals gezondheid, huisvesting, onderwijs, cultuur of de audio-visuele sector van de onderhandelingen uit te sluiten; België zal daarom op Europees niveau de herziening vragen van het onderhandelingsmandaat dat in 1999 aan de Commissie werd verleend; de Belgische regering zal zich daarenboven inzetten voor de eerbiediging van de sociale normen die zijn vastgelegd door de Internationale Arbeidsorganisatie; de regering zal erop toezien dat een structurele band tussen de Wereldhandelsorganisatie en de Internationale Arbeidsorganisatie wordt gecreëerd en zal haar inspanningen verder zetten ten voordele van een grotere transparantie binnen de Wereldhandelsorganisatie;

- ten tweede, de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid van de Europese Unie; productiesubsidies moeten daarbij geleidelijk worden vervangen door inkomenssubsidies; aan exportsubsidies en andere louter protectionistische maatregelen moet geleidelijk een einde worden gesteld zodat, vanuit het concept van voedselsovereiniteit, de landbouwproductie en – export van de landen uit het zuiden ondersteund wordt;
- ten derde noopt de toenemende globalisering tot een voortdurende aanpassing waardoor onze bedrijven alle kansen krijgen op buitenlandse markten; de Belgische regering zal alle instellingen die een ondersteunende rol vervullen, zoals de Delcreditedienst en de BMI, versterken en zal de bedrijven aanzetten een ethisch gedrag.

6. België zal zich inzetten voor een **menselijke globalisering**:

- ten eerste, de hervorming van de Verenigde Naties; wegens hun breed bevoegdheidsgebied blijven de VN het aangewezen instrument om, in het kader van een global governance, de problemen in de wereld aan te pakken die een intensere internationale samenwerking noodzakelijk maken; het zwaartepunt moet evenwel verschuiven van de individuele lidstaten naar de grote regionale en continentale samenwerkingsverbanden die op voet van gelijkheid met elkaar onderhandelen; op die manier kan een vernieuwde G-8 ontstaan, die de grote regionale organisaties van onze planeet samenbrengt; een dergelijke evolutie kan de aanzet vormen van de oprichting, in de schoot van de VN, van een economische, sociale en ecologische Veiligheidsraad die het nieuwe kader kan vormen voor de mondialisering, die zal toezien op de uitvoering van de conclusies van de grote VN-conferenties en die de werkzaamheden van de belangrijkste internationale instellingen, zoals de Wereldhandelsorganisatie, de Internationale Arbeidsorganisatie, het Internationaal Muntfonds en de Wereldbank zal coördineren; België zal bijdragen tot de hervorming van de internationale financiële instellingen met het oog op een grotere transparantie en een duurzame ontwikkeling; België zal verder de initiatieven steunen die ertoe strekkende Internationale Arbeidsorganisatie te versterken en bestaande initiatieven samen te brengen in een Wereldmilieuorganisatie; België blijft ijveren voor een grondige hervorming van de Veiligheidsraad;
- ten tweede zal een "interparlementaire commissie" worden opgericht die zich zal buigen over alle aspecten van de globalisering, zoals speculatieve transacties, universele sociale normen, een ethische code voor bedrijven die overheidshulp krijgen voor hun exportactiviteiten en de bevordering van de import uit ontwikkelingslanden;

- de regering zal, in de schoot van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, een interdepartementale coördinatie instellen die de reeds bestaande inspanningen zal verder zetten op het vlak van de coherentie van het Belgisch beleid in de internationale instellingen;

7. De Belgische regering zal een **actief vredesbeleid** voeren:

- de strikte toepassing van de nieuwe wet inzake wapenleveringen, met inbegrip van de bepalingen inzake informatie van het Parlement;
- de regering zal ijveren voor een wereldwijd verbod op landmijnen, alsook op lichte wapens die makkelijk hanteerbaar zijn door kindsoldaten;

8. De regering zal bij het Parlement een ontwerp indienen om de wet van 1993 ter bestraffing van ernstige schendingen van het **humanitair recht** te amenderen. Deze werd in 1993 ingevoerd om de internationale verplichtingen van België na te komen inzake het strafbaar stellen van oorlogsmisdaden. In 1999 is de wet, na het bloedvergieten in Rwanda en in Bosnië, uitgebreid tot genocide en misdaden tegen de menselijkheid. De wet is evenwel systematisch misbruikt door personen en organisaties met een eigen politieke agenda. Het wetsontwerp zal aansluiten op de wetgeving van de andere westerse landen (Frankrijk, VK, Canada, Nederland, Duitsland, Spanje...). Dit zal voortaan misbruik onmogelijk maken. Onder geen enkel beding wordt geraakt aan de intentie, het nut en de ethische dimensie van de wet.

XIII. Een open benadering van diepmenselijke vraagstukken

De steeds snellere evolutie van de samenleving, de uiteenlopende levenswijzen, de mutatie van de intermenselijke relaties en de opvallende vooruitgang van de biomedische wetenschappen hebben onze houding tegenover gezondheid, seksualiteit, het leven, het lijden en de dood diepgaand veranderd. Een reeks van dringende **ethische problemen** is in de vorige legislatuur geregeld. Die verwezenlijkingen moeten aangevuld worden om bepaalde onrechtvaardigheden weg te werken, om een grotere rechtszekerheid te waarborgen en om een aangepast kader te scheppen voor de hedendaagse realiteiten. De ambitie om juridische, sociale en culturele voorwaarden te creëren die het eenieder mogelijk maken zijn leven zelf in te richten, vereist een grondig onderzoek naar ethische vraagstukken zoals de bescherming van het privé-leven, de erkenning van nieuwe levenswijzen, het recht om zonder discriminatie seksualiteit te beleven, de toegang tot een volwaardig moederschap, de vooruitgang van de biomedische wetenschappen en het onderzoek, en de kwestie van verslaving en afhankelijkheid.

Zo lijkt het evident dat het verslag van de Commissie voor Controle en evaluatie van de **euthanasie** zal leiden tot een aantal aanpassingen. In afwachting dient in elk ziekenhuis de goede werking en de gelijke toepassing van de wet te worden gewaarborgd. Om dat doel te bereiken zal elk ziekenhuis voortaan een medische equipe hebben die speciaal is opgeleid inzake de globale problematiek van het einde van het leven. Indien nodig zal de regering de leden van die equipe een aangepaste juridische bescherming verzekeren.

Er moet over gewaakt worden dat het **biomedisch onderzoek**, ook op het vlak van de gentherapie, verder in een zo groot mogelijke vrijheid kan worden gevoerd, rekening houdend met de menselijke waardigheid, en doelgericht, in overeenstemming met de wet onderzoek op embryo's in vitro.

Het aantal **zelfmoorden bij jongeren** neemt angstwekkend toe. Het is een dramatische ontwikkeling die onze toenemende aandacht vraagt en waarover wij ons samen met de gemeenschappen in ons land moeten buigen.

De fysieke en psychische pijn die patiënten in vele omstandigheden ondergaan, vormt een grote hinderpaal om op een volwaardige wijze te leven. Een grotere aandacht voor pijn blijkt dan ook een noodzaak. Om die reden zal een breed debat worden georganiseerd om een **nationaal plan tegen de pijn** uit te werken.

De nieuwe samenleving, met andere dan de klassieke relatievormen, waaronder paren van hetzelfde geslacht, en de mogelijkheden van de in vitro fertilisatie, plaatsen ons ook voor problemen op het vlak van het **familierecht**. Het parlement zal daarom worden uitgenodigd een subcommissie familierecht op te richten om vraagstukken aan te snijden en mogelijke oplossingen aan te reiken voor het recht op co-ouderschap en de adoptie door paren van hetzelfde geslacht, het ouderlijk gezag en stiefouders, en het draagmoederschap. Daarbij zal het zich ook moeten buigen over een betere definiëring van de rechten en plichten bij samenlevingscontracten en bij het huwelijk. Ook zal het afstammingsrecht moeten worden vereenvoudigd en zullen de discriminaties terzake in het Burgerlijk wetboek moeten worden weggewerkt. Het parlement zal ook gevraagd worden een onderscheid te maken bij spermadonors tussen zij die absoluut onbekend willen blijven en zij die er geen bezwaar tegen hebben later eventueel geïdentificeerd te worden op verzoek van de betrokkenen. Ook zal het debat over het doorgeven van de familienaam worden heropend. De regering zal in al deze domeinen haar bijdrage leveren en de nodige expertise ter beschikking stellen.

Tenslotte moet als een huwelijk, ondanks alle inspanningen misloopt, het mogelijk zijn deze traumatische ervaring zoveel mogelijk te beperken. Daarom zal de mogelijkheid van **schuldloze echtscheiding** in de verschillende bestaande echtscheidingsvormen worden ingevoerd.

Transsexuelen die besloten hebben een geslachtsverandering te ondergaan zullen, op basis van een verklaring van de behandelende geneesheer, in het bezit kunnen gesteld worden van een voorlopige identiteitskaart en dit tot op het ogenblik van de heelkundige ingreep.

Aan de sociale en juridische onzekerheid van de **prostituees** zal een einde worden gemaakt.

XIV. Het financieel kader 2004-2007

Bovenvermelde beleidsinitiatieven zullen uitgevoerd worden binnen een strikt **financieel en budgettair kader**, gebaseerd op een groei van 1,8% in 2004 en voor de volgende jaren volgens de vooruitzichten van het Planbureau. Dat kader stoelt op drie normen:

- het progressief opbouwen van een begrotingssurplus, binnen de ESER-methodologie, vertrekkend van een evenwicht in 2004 en 2005 tot 0,3% van het BBP in 2007 bij trendgroei, wat zal toelaten de schuldratio te verminderen tot minder dan 90% van het BBP tegen einde 2007;
- het behoud van het financieel evenwicht in de sociale zekerheid;
- de gestadige daling van de verhouding van de fiscale en parafiscale ontvangsten tot het BBP.

In die context heeft de regering ook de bedoeling de reserves in het Zilverfonds te doen stijgen ten 10 miljard euro in 2007.

De **beleidsruimte** die binnen dit strikte kader voorhanden is, zal in eerste instantie worden aangewend voor een verdere uitbouw van de gezondheidszorgen jaarlijks met een groeiritme van 4,5% in reële termen en voor een extra lastenverlaging in het eerste jaar om een nieuwe dynamiek van tewerkstelling op gang te trekken. Binnen dit kader is er, buiten een operatie van herinvestering in de overheidsbedrijven, ruimte voor een reële aangroei van de primaire uitgaven van de federale overheid met 1,2% per jaar tot het einde van de legislatuur. Dit moet de financiering dekken van de meeste andere in dit regeerakkoord aangekondigde initiatieven.

Deze normen impliceren uiteraard dat er **keuzes** zullen moeten gemaakt worden wanneer in de loop van de legislatuur nieuwe noden opduiken. Ook zal op elke begroting elke uitgave opnieuw moet getoetst worden aan haar opportuniteit. De grotere flexibiliteit ten gevolge van de enveloppenfinanciering voor personeels- en werkingsuitgaven zal een grotere planmatige aanpak en een spreiding van deze keuzes in de tijd vergemakkelijken en aldus tot een grotere efficiëntie van het overheidsapparaat leiden.

Naast het forum waarbij ze betrokken zullen worden, zal de regering een nieuw samenwerkingsakkoord onderhandelen met de **gewesten en gemeenschappen** om de bijdrage van deze entiteiten tot de verdere verbetering van de overheidsfinanciën vast te leggen en dit op basis van de vooruitzichten van het federaal Planbureau. De onderhandelingen hieromtrent zullen in september a.s. afgerond worden. Bij deze onderhandelingen zullen afspraken worden gemaakt over (1) de weerslag op de gewesten en gemeenschappen van de initiatieven opgenomen in dit akkoord, (2) de voor het Overlegcomité hangende dossiers, (3) de verdeling van de inspanningen inzake Kyoto en (4) de aanduiding door de gewesten van hun prioriteiten inzake spoorweginvesteringen.

De leden van de Federale Regering *

Guy VERHOFSTADT

Eerste Minister

Wetstraat 16 – B-1000 Brussel

Tel.: +32-(0)2-501 02 11 – Fax: +32-(0)2-512 69 53 – 511 50 21

guy.verhofstadt@premier.fed.be

Laurette ONKELINX

Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie

Handelsstraat 78-80 – B-1040 Brussel

Tel.: +32-(0)2-233 51 11 – Fax: +32-(0)2-230 10 67

info@laurette.onkelinx.be

Louis MICHEL

Vice-Eerste Minister en Minister van Buitenlandse Zaken

Karmelietenstraat 15 – B-1000 Brussel

Tel.: +32-(0)2-501 82 11 – Fax: +32-(0)2-511 63 85

cab.ae@diplobel.org

Johan VANDE LANOTTE

Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting en Overheidsbedrijven

Koningsstraat 180 – B-1000 Brussel

Tel.: +32-(0)2-210 19 11 – Fax: +32-(0)2-217 33 28

info@kabjv.be

Patrick DEWAEEL

Vice-Eerste Minister en Minister van Binnenlandse Zaken

Koningsstraat 60-62 – B-1000 Brussel

Tel.: +32-(0)2-504 85 11 – Fax: +32-(0)2-504 85 00

patrick.dewael@bz.fgov.be

* Laatste update van de gegevens: 5 september 2003

Frank VANDENBROUCKE*Minister van Werk en Pensioenen*

Wetstraat 62 – B-1040 Brussel

Tel.: +32-(0)2-238 28 11 – Fax: +32-(0)2-230 38 95

kabinetsz@minsoc.fed.be

André FLAHAUT*Minister van Landsverdediging*

Lambermontstraat 8 – B-1000 Brussel

Tel.: +32-(0)2-550 28 11 – Fax: +32-(0)2-550 29 19

cabinet@mod.mil.be

Marc VERWILGHEN*Minister van Ontwikkelingssamenwerking*

Karmelietenstraat 15 (6de verdieping) – B-1000 Brussel

Tel.: +32-(0)2-501 83 11 – Fax: +32-(0)2-512 72 21

kabos@diplobel.fed.be

Didier REYNDERS*Minister van Financien*

Wetstraat 12 – B-1000 Brussel

Tel.: +32-(0)2-233 81 11 – Fax: +32-(0)2-233 80 03

contact@ckfin.minfin.be

Rudy DEMOTTE*Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid*

Kunstlaan 7 – B-1210 Brussel

Tel.: +32-(0)2-220 20 11 – Fax: +32-(0)2-220 20 67

cabinet.demotte@minsoc.fed.be

Fientje MOERMAN*Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid*

Brederodestraat 9 – B-1000 Brussel

Tel.: +32-(0)2-506 51 11 – Fax: +32-(0)2-514 46 83

fientje.moerman@kab.moerman.fed.be

Bert ANCIAUX*Minister van Mobiliteit en Sociale Economie*

Brederodestraat 9 – B-1000 Brussel

Tel.: +32-(0)2-237 67 11 – Fax: +32-(0)2-230 18 24

kabinet.anciaux@mobiliteit.fgov.be

Marie ARENA*Minister van Ambtenarenzaken, Maatschappelijke Integratie en Grootstedenbeleid*

Wetstraat 51 – B-1040 Bruxelles

Tel.: +32-(0)2-790 57 11 – Fax: +32-(0)2-790 57 90

secmin@p-o.be

Sabine LARUELLE*Minister van Middenstand en Landbouw*

Guldenvlieslaan 87 (11de verdieping) – B-1060 Brussel

Tel.: +32-(0)2-250 03 03 – Fax: +32-(0)2-219 09 14

info@cma-ml.fgov.be

Freya VAN den BOSSCHE*Minister van Leefmilieu, Consumentenzaken en Duurzame Ontwikkeling*

Maria-Theresiastraat 1 – B-1000 Brussel

Tel.: +32-(0)2-549 09 20 – Fax: +32-(0)2-512 21 23

secmin.vdb@health.fgov.be

Peter VANVELTHOVEN

*Staatssecretaris voor Informatisering van de Staat,
toegevoegd aan de Minister van Begroting en Overheidsbedrijven*
Maria-Theresiastraat 1
B-1000 Brussel
Tel.: +32-(0)2-790 51 11 – Fax: +32-(0)2-790 51 99
peter.vanvelthoven@fedict.be

Jacques SIMONET

*Staatssecretaris voor Europese Zaken,
toegevoegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken*
Karmelietenstraat 15
B-1000 Brussel
Tel.: +32-(0)2-501 85 59 – Fax: +32-(0)2-514 10 82
jacques.simonet@diplobel.fed.be

Hervé JAMAR

*Staatssecretaris voor Modernisering van de Financien
en de Strijd tegen de fiscale fraude,
toegevoegd aan de Minister van Financien*
Kolonienstraat 56
B-1000 Brussel
Tel.: +32-(0)2-233 83 75 – Fax: +32-(0)2-233 83 51
kabinet.jamar@ckfin.minfin.be

Anissa TEMSAMANI

*Staatssecretaris voor Arbeidsorganisatie
en Welzijn op het werk,
toegevoegd aan de Minister van Werk en Pensioenen*
Wetstraat 62
B-1040 Brussel
Tel.: +32-(0)2-238 28 11 – Fax: +32-(0)2-230 38 95
anissa.temsamani@minsoc.fed.be

Isabelle SIMONIS

*Staatssecretaris voor het Gezin en Personen met een handicap,
toegevoegd aan de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid*
Kunstlaan 7
B-1210 Brussel
Tel.: +32-(0)2-220 20 11 – Fax: +32-(0)2-220 20 67
isabelle.simonis@minsoc.fed.be

Vincent VAN QUICKENBORNE

*Staatssecretaris voor Administratieve Vereenvoudiging,
toegevoegd aan de Eerste Minister*
Wetstraat 18
B-1000 Brussel
Tel.: +32-(0)2-501 02 33 – Fax: +32-(0)2-502 34 30
infoq@premier.fed.be

Trefwoorden

A

activeringspremie25
activiteiten-coöperatieven25
administratieve boetes62
administratieve vereenvoudiging43, 75
Afrika62, 86, 92, 93
alternatieve straffen51
ambtenaren26, 46, 60, 61, 74, 77, 83
ambulante handel28
analfabetisme43
antisemitisme16, 82
arbeidscreatie21
arbeidsongeval25, 39
Arbitragehof79
armoede7, 15, 21, 43, 56, 85, 91-93
artiesten30
artikel 8013, 24
asielbeleid83
asielzoekers81
ASTRID (all-round, semi-cellular,
trunk radiocommunication-network
with integrated dispatching)61
autobrandstoffen48

B

Balkanlanden93
BBP (Bruto Binnenlands
Product)27, 92, 99
belastingbrief32
belastingen13
belastingkrediet21, 22
Belgacom36
Belgisch leger88
Belgocontrol37
Benelux90
beroepsziekte25, 39
bescherming van de consumenten31

bestaansonzekerheid7, 15, 21, 43
bestaanszekerheid43
bewakingsdiensten64
biodiversiteit13, 52
biomedisch onderzoek97
BMI (Belgische Maatschappij voor
Internationale Investerings)95
breedband30, 50
bruggepensioneerden25
brugpremie25
Brussels Hoofdstedelijk Gewest79
BTC (Belgische Technische
Coöperatie)94
BTW (Belasting Toegevoegde
Waarde)29, 30, 32, 59
BTW-carroussels29, 32, 59
budget8, 60, 66
buitenlands beleid8, 12, 17, 91
buitenlandse betrekkingen85
bureau voor ethiek en
administratieve deontologie77
burger- en participatiedemocratie77
burgerlijk bankroet43
burgerschap81
Burundi93
buurt- en nabijheidsbanen23
buurt- en nabijheidsdiensten25

C

Canada dry23
carpoolen51
Centraal-Afrika92, 93
Centrum voor gelijkheid
van kansen81, 83
China90
CIC (Informatie- en
communicatiecentrum)61

civiele veiligheid64
 Commissariaat-generaal voor
 de Vluchtelingen.....83
 Commissie voor de Rechten
 van de Mens92
 concurrentie33, 42
 conflictpreventie.....85, 91
 Conventie over de toekomst
 van de Europese Unie.....85
 Conventie van Genève.....83
 CREG (Commissie voor de Regulering
 van de Elektriciteit en het Gas) ... 30, 31
 criminaliteit ...8, 15, 59, 60-63, 65, 85, 90

D

daklozen.....43, 56
 datamining.....32
 De Post15, 37, 75
 deeltijdse arbeid88
 Delcrededienst.....95
 DGBS (Directie-Generaal Belgische
 Samenwerking)94
 dialoog van de gemeenschappen...16, 78
 Dienst Administratieve
 Vereenvoudiging.....75
 Dienst Vreemdelingenzaken.....83
 dienstencheques14, 23
 dieren53
 digitale kloof30
 discriminaties inzake werk83
 drugsmisbruik.....60
 dubbele bestraffing71
 duurzame ontwikkeling8, 47, 53, 54,
 92, 95
 duurzame producten54

E

echtscheiding98
 economie.....7, 14-16, 25, 27
 eerlijke handel.....94
 E-government.....30
 elektriciteit30, 31, 49
 elektronisch stemmen.....78
 elektronisch toezicht.....69, 71
 elektronische identiteitskaart.....75
 energieverbruik48

ethiek.....77
 etnische discriminatie82
 Europa17, 27, 47, 54, 85, 87, 91, 92
 Europees aanhoudingsmandaat62
 Europees referendum86
 Europees wapenagentschap87
 Europese Unie.....7, 27, 29, 33, 53,
 59, 85-89, 92, 93, 95
 Europese veiligheids-
 en Defensie Unie.....85
 euthanasie.....97
 Everberg.....70

F

familiehereniging.....82
 familierecht16, 68, 98
 FEDASIL (federaal agentschap voor de
 opvang van asielzoekers)81
 federaal agentschap voor
 de voedselveiligheid47
 Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling...53
 federale administratie.....31, 73
 federale staat/overheid36, 49, 55, 61
 75, 78
 federale wetenschappelijke instellingen
 financieel kader 2004-200799
 fiscaal beleid32
 fiscale fraude32
 fiscaliteit21, 47, 56, 85
 flexibele mechanismen47-49
 forum (verdere uitbouw van
 de federale staat)78, 85, 100
 franchising28
 functionele tweetaligheid73

G

gas.....30, 31, 48
 GATS (General Agreement on
 Trade in Services).....94
 gemeenschappelijk landbouwbeleid95
 GEN (Gewestelijk Expresnet)36
 geneesheren-specialisten41
 geneesmiddelen.....41, 42, 93, 94
 genocide93, 96
 gerechtelijk verlof67
 gerechtelijke achterstand.....15, 67, 68

gesloten centra.....82, 84
 getuigschrift van goed gedrag
 en zeden76
 gevangenis.....16, 69, 71
 gezin.....14, 22, 23, 25, 26, 44, 48,
 56, 63, 84
 gezondheidszorgen8, 13, 15, 40, 42,
 45, 91, 99
 globalisering95
 gratis krediet15, 27
 grondwet.....77-79, 81, 82
 grote steden50, 55, 56

H

herinschakeling24
 hernieuwbare energiebronnen.....49
 herstructurering24
 Hof van Justitie.....86
 horeca29, 30
 HST (hoge snelheidstrein)35
 huisartsen.....41, 42
 huisvesting29, 32, 56
 hulp aan slachtoffers.....66
 hulpverleningsdiensten.....64
 humanitair recht.....96

I

IAO (Internationale
 Arbeidsorganisatie).....94, 95
 informatiemaatschappij30
 inkomensgarantie-uitkering21, 22, 45
 inloopbanen.....25
 Instituut voor de Gelijkheid
 van Geslachten83
 integratie40, 87
 interculturele samenleving81
 intermodaliteit50
 internationale betrekkingen85
 internationale samenwerking62, 95
 investeringsreserves voor KMO's.....29
 Irak.....85, 92
 islam.....84

J

jeugdrecht.....16, 68-70, 82
 jongeren.....14, 22, 25, 31, 41, 56, 69,
 70, 71, 82, 97

juridische bijstand66
 justitie15, 16, 65-67, 88, 93
 justitiehuzen66

K

kapitaalbezitters.....29
 kenniscentrum inzake
 gezondheidszorgen.....42
 kennisjobs15, 22, 23, 27
 kernwapens90
 kinderbijslag.....44
 kinesitherapie.....41
 kleine en middelgrote
 ondernemingen (KMO).....27, 29, 48
 Kongo93
 Kruispuntbank van de Sociale
 Zekerheid43
 Kruispuntenbank voor Ondernemingen..28
 kwaliteit van het leven.....9
 Kyoto13, 47, 49, 50, 52, 100

L

laaggeschoolden14, 21, 22
 lage inkomens21
 landmijnen96
 lasten op arbeid22
 Latijns-Amerika.....90
 leefloon.....43
 leefmilieu13, 47, 86, 87, 90
 liberalisering van de energiemarkten...30
 luchtverkeer.....51, 52

M

maximumfactuur (MAF).....12, 41
 medisch dossier42
 meewerkende echtgenoten22
 mensenhandel59, 62, 63
 Midden-Oosten.....92
 militairen88, 89
 minderjarigen70, 82
 mobiliteit8, 13, 46, 47, 50, 67, 74, 88
 mobiliteitspool24, 36, 61, 74
 moslim-executieve84
 MUAC (Maastricht Upper Area
 Air Traffic Control Centre)37
 multiculturele samenleving8

N

nachtvluchten51, 52
nachtwinkels28
Nationaal Allocatieplan50
nationaal register49
Nationale Klimaatcommissie48, 49
NAVO (Noord-Atlantische
Verdragsorganisatie)85, 87-89
negationisme83
niet-begeleide minderjarigen82
nieuw aangekomenen81
NMBS15, 35, 36, 50
non-profitsector22, 23
Noord-Afrika86, 93
Noordzee49, 54
nucleaire energie49

O

Observatorium voor Migratie83
OCMW (Openbaar Centrum voor
Maatschappelijk Welzijn)24, 43
OESO (Organisatie voor Economische
Samenwerking en Ontwikkeling)92
onderzoek en ontwikkeling27, 49, 87
ontwikkelingslanden52, 94, 95
ontwikkelingssamenwerking78, 87
91-94, 96
openbaar bestuur8
openbaar vervoer50
oudere werklozen25
oudere werknemers14, 22, 24, 25
ouderen40, 45
ouderschapsverlof25, 44
overheidsbedrijven35, 74, 83, 99
overheidsfinanciën7, 100
overlast28, 31, 43, 56, 58-60, 62
Overlegcomité78, 100
OVSE (Organisatie voor Veiligheid
en Samenwerking in Europa)89, 91

P

Participatiefonds27
pensioen7, 13, 24, 36, 39, 40, 45, 46
personen met een handicap45
personenbelasting32, 76
petitierecht77

pijn, nationaal plan tegen de98
pil41
Planbureau53, 99, 100
politie16, 59-62, 64, 66, 85, 88
privé-leven62, 76, 97
probatie69
prostitutees98
PWA (Plaatselijk Werkgelegenheids-
agentschap)23

R

Raad van Europa92
Raad voor de Mededinging33
racisme16, 82, 83
rechten van de mens81, 92
regionale en gemeenschapsoverheden21
reIntegratie93
Rekenhof79
remgeld41, 42
risicokapitaal29
ronde tafel voor zelfstandigen40
Russische federatie90
RVA (Rijksdienst voor
Arbeidsvoorziening)24
Rwanda91, 93, 96

S

senioren45
schijnzelfstandigen23, 25
schuld7, 35, 36, 68, 93, 99
schuldloze echtscheiding98
schuldoverlast31, 43
seksualiteit beleven (zonder
discriminatie)97
Selor74
slachtoffers15, 51, 62, 63, 65, 66, 69
sociaal label31
sociale bijdragen21, 22
sociale economie25, 27
sociale fraude39
sociale partners14, 21, 22, 24-26, 36,
39, 45, 83, 85, 87
sociale uitkeringen39, 43
sociale uitsluiting21, 43, 56, 85
sociale zekerheid8, 15, 39, 43, 45, 99

solidariteit8, 45, 66
sparen29
Staten-Generaal van het Gezin44
statuut van de zelfstandigen29
stempelcontrole13, 24, 76
strafregister76

T

tandheelkunde41
Tax-on-Web76
telecommunicatie30, 37, 87
telewerk30
terrorisme59, 62, 91
Themisplan16, 67, 68
thuiswerk50
tijdsparen14, 25, 26
tweekamerstelsel78

U

uniek ondernemingsloket28
universele dienstverlening30, 37

V

Vast Secretariaat voor
het Preventiebeleid60
veiligheid- en preventiecontracten60
vennootschap met sociaal oogmerk25
vennootschapsbelasting29
verblijf van lange duur82
vereenvoudigde procedures28, 75
Verenigde Naties (VN)89, 91-93, 95
Verenigde Staten90
vergrijzing7, 8, 14, 15, 21, 40
vergroening van de fiscaliteit47
verkeersveiligheid8, 49-51, 59, 60, 78
verkiesbaarheidsleeftijd77
verkiezingen78
verpleegkundigen41
verplichte ziekteverzekering13, 40
vervoer30, 36, 48, 50, 51
verzekering tegen kleine risico's41
voedselveiligheid30, 47
volksraadpleging77
voorwaardelijke invrijheidsstelling69
vorming14, 21, 22, 61, 74, 83, 87, 88
vrachtwagens48, 51

vrede85, 89, 91, 92
vredesbeleid96
vreemdelingen77, 82, 83

W

wapens59, 78, 91, 96
wereldhandel94
Wereldhandelsorganisatie93-95
werkbonus14, 21, 22
werkgelegenheid7, 21, 87
werkgelegenheidsconferentie15, 21-23
werkloosheidsvallen39
werklozen12, 14, 15, 22, 25, 76
werkzoekenden12, 23-25
wet Lejeune16, 69
wetenschappelijk onderzoek27, 49
wettelijke feestdagen26
windmolenparken49

Z

zelfmoord bij jongeren97
zelfstandigen13, 23-25, 28, 39-41
45, 46, 60
Zilverfonds12, 36, 45, 99
zwakke weggebruiker50, 51
zwangerschaps- en bevallingsrust25, 44

Dit document is beschikbaar tegen de prijs van 2 euro
in de Infoshop
Regentlaan 54
B-1000 Brussel
Tel.: +32-(0)2-514 08 00
Fax: +32-(0)2-512 51 25
infoshop@belgium.fgov.be
Open van maandag tot vrijdag van 9 tot 16 uur.

U kunt het document ook raadplegen op de website
www.belgium.be

D/2003/9737/1

Verantwoordelijke uitgever: Olivier Alsteens – Welstraat 16 - 1000 Brussel
Foto's: Guy Verhofstadt (Frank Abbeloos), Laurette Onkelinx, Louis Michel,
Johan Vande Lanotte, Patrick Dewael, Frank Vandenbroucke, André Flahaut,
Marc Vervilghen, Didier Reynders, Rudy Demotte, Fienje Moerman, Bert Anciaux,
Marie Arena, Sabine Laruelle en Freya Van den Bossche (Olivier Polet);
Peter Vanvelthoven, Jacques Simonet, Hervé Jamar, Anissa Tamsamani,
Isabelle Simonis, Vincent Van Quickenborne (vrij van rechten).

Een beleid dat krampachtig vasthoudt aan het verleden is geen optie. Zich laten verlammen door angst voor de toekomst is dat evenmin. Er is integendeel nood aan een offensieve strategie, een nieuwe golf van hervormingen en veranderingen en een mobilisering van alle dynamische krachten van de samenleving.

Uit de inleiding

**Algemene Directie Externe Communicatie
Kanselarij van de Eerste Minister**

Residence Palace
Wetstraat 155 – 1040 Brussel
Tel.: 00-32-2-287 41 11
Fax: 00-32-2-287 41 00
www.belgium.be